રસલીલા.

ભાગ ૨ જો.

પ્રશ્નોત્તરરૂપે.

પુષ્ટિમાર્ગના વૈષ્ણવભાઇઓને માટે.

(શ્રી આચાર્યજી મહાપ્રભુજીને વંદન કરીને એમની કૃપાથી)

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ગિરિનારા બ્રાહ્મણ જાનિ, રેવાશંકર વેલજી.

મુંબઈ;

બહારકોટ, 'નિર્ણયસાગર' છાપખાનામાં છાપ્યું છે.

સંવત્ ૧૯૪૩.

નોછાવર બાર આના.

रासलीला.

ભાગ ૨ જો.

પ્રશ્નોત્તરરૂપે.

પુષ્ટિમાર્ગના વૈષ્ણવભાઈઓને માટે.

(શ્રી આચાર્યજી મહાપ્રભુજીને વંદન કરીને એમની કૃપાથી)

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ગિરિનારા બ્રાહ્મણ જાનિ, રેવાશંકર વેલજી.

મુંબઈ;
બહારકોટ, 'નિર્ણયસાગર' છાપખાનામાં છાપ્યું છે.

સંવત્ ૧૯૪૩.

નોછાવર બાર આના.

પ્રસ્તાવના.

મેં થોડા દિવસ પેહેલાં રાસલીલા નામનું લઘુ પુસ્તક પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવ ભાઇઓની સેવામાં મૂકેલું છે. અને તેને આસ્તિક વૈષ્ણવો તરફથી સારો આશ્રય મળેલો જોઇ, મને આ રાસલીલા ભાગ ૨ જો છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવાની ઉત્કંઠા થઇ છે. એટલુંજ નહીં પણ પેહલા ભાગમાં સ્થલ-સંકોચને લીધે બીજી પ્રસિદ્ધ લીલાઓનો સમાવેશ કરી શકાયો નહોતો, તેથી મારાં પુસ્તક વાંચનાર સદ્‌ગૃહસ્તોએ બાકી રહેલી રસિક લીલા, બીજા ભાગમાં પ્રસિદ્ધ કરવાની ઉત્સુકતા દેખાડી; એકલા માટે આ બીજો ભાગ મેં ઘણી ઊલટથી છપાવી બાહેર પાડ્યોછે. આશા છે કે પેહેલા ભાગની પેઠે આ બીજા ભાગને પણ પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવ ભાઇઓ ઘટતો આશ્રય આપી મારા શ્રમનું સાર્થક કરશે.

રાસલીલાના પહેલા ભાગની પેઠે આ બીજા ભાગની લીલાઓ પણ રાસધારીઓ ઘણી કુશળતાની સાથે ભજવી બતાવેછે, અને તેમાં મુખ્યત્વે કરીને રાસ પંચાધ્યાયલીલા, ઇત્યાદી દસ લીલાઓ નો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે, એટલુંજ નહીં પણ તે દરેક લીલાઓનાં સુંદર મનોહર ચિત્રો, અને શ્રીમદ્‌આચાર્યજી મહાપ્રભુજીના સાથે બાલકો અને તે સાતેને સેવા માટે નિર્માણ કરી આપેલાં સાતે સ્વરૂપોની છબિયો ખાસ શ્રી નાથાદ્વારાના પ્રખ્યાત ચિતારાની કલમથી તૈયાર કરાવી આ પુસ્તકને યોગ્ય સ્થળે સમાવેલી છે.

પ્રત્યેક લીલા પૂરી થયા પછી છેવટે જીવને ઉપદેશાત્મક શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માની પવિત્ર લીલા વર્ણનનાં અતિ

રસિક પદો રાગરાગણીઓથી ભરપૂર જેવાં કે, ખ્યાલ, રેખતા, ફાશી, ધ્રુપદ, જીલ્લા ઇત્યાદી મૂકીને આ પુસ્તકની શોભામાં બનતો વધારો કરેલો છે, એ પદોમાં * આવી નિશાનીવાળાં પદોમાં સમસ્યા છે, તેની પૂરતી, અમારા ગ્રાહકમાંના કોઇ પણ ગ્રાહક આ પુસ્તક છપાઇ બહાર પડ્યા પછી એક માસની અંદર કરી મોકલાવશે અને તે મને વાજવી લાગશે તો રાસ-લીલા ભાગ ૧ લો તથા ભાગ ૨ જો બક્ષીસ તરીકે આપવામાં આવશે, અને તેવાં પાંચ ઇનામો અમોએ આપવાનો ઠરાવ કર્યો છે. શ્રીમદ્ભાગવતના દશમસ્કંધમાં શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માની જે જે પવિત્ર લીલાઓનું વ્યાસજીએ જે વર્ણન કરેલું છે, તે આ લીલાઓમાં ભાષાંતરરૂપે લાવી રાસધારીઓ ઘણી અસર-કારક રીતે ભજવી બતાવેછે, તેથી જાણે શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્મા, આ કલિયુગના નાના પ્રકારના કલેશથી પીડાએલા મનુષ્યોને પાવન કરવા સ્વસ્વરૂપે પધારેલા હોય એવો ભાસ પરમ વૈષ્ણવોના અંતઃકરણમાં દૃઢિભૂત થાયછે. અને એ લીલાઓ જાણે આજ કાલમાં ઉદ્ભવ થઇ હોય એવો ભાસ પુષ્ટિ-માર્ગીય વૈષ્ણવોને પ્રત્યક્ષ થાયછે. અને તેમાં નિરંતર એવોજ ભાવ રહે એવા હેતુથી ઉપર જણાવેલી સર્વે લીલાઓ મેં ઘણો શ્રમ લઇ આ પુસ્તકમાં સંગ્રહ કરેલી છે.

આ લઘુ ગ્રંથ સર્વે વૈષ્ણવ બંધુઓને અવશ્ય અંગીકૃત કરવાને યોગ્ય છે. એવિષે અત્રે સ્થળસંકોચ હોવાને લીધે વિશેષ પ્રશંસા ન કરતાં તેની કદર કરવાનું મેં મારા શ્રદ્ધાળુ વૈષ્ણવોને સોંપવાનું યોગ્ય વિચાર્યું છે.

લા૦ રેવાશંકર વેલજી જાની,
પુસ્તક પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.

रास पंचाध्यायी लीला.

अथ रासपंचाध्याई लीला प्रारंभ.

સમાજી બચન.

રાગ અરલ.

સરદરૈન સુખ દૈન મૈન મનમોહન હારી,
નારાયણ ચહુંઓર પરમ સુંદર ઊજીયારી.
સીતલ મંદ સુગંધિ ચલત અતિ પવન ત્રિવિધવર,
ફૂલિ રહી બનરાય નિરખ ભયે મુદીત હિયેહર.
બંશીવટ પૈજાય શ્યામસુંદર મન ભાવન,
બંશીમેં લૈ નામ લગે વૃજબામ બુલાવન.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

બંશી શ્રવનસુનિ ગોપકુમારી। અતિ આતુર હૈ ચલતિ શ્યામપૈ તન મનકી સબ સુરતિ બિસારી॥ ગલકૌ હાર પહરી બ્રિજકટીમેં કટી કીંકિની ગલમેં ડારી। પગપાયલ લૈ ધારત કરમેં કરકી પહુંચિયાં પગને સજારી॥ કાનબુલાક કપોલપૈં બેંદી નાકમેં પહિરી કાનકી વારી।

એક નૈન અંજન બીન સોહે એક નૈનમેં કાજર ધારી ॥ કોઊ ભોજન પતી પરસત દૌરી કોઊ જેવત કર ગ્રાસસિ-ધારી। નારાયણ જો જૈસેં હુતી ઘર તૈસેહિ ઊઠી બિપ-ન સિધારી ॥

કુંડલીયા.

જ્યોં ભાદોં સરિતા ઊમગી ચલતિ સિંધુકોં ધાય,
ત્યોં ગોપી હરિકે નીકટ તુરતહિ પહુંચી જાય.
તુરતહિં પહુંચિ જાય તિન્હેં હરિ લખી હરખાને,
પ્રેમ પરીક્ષા લૈન શ્યામ યૌં બચન બખાને.
તજિ નિજપતિ ઐસે સમય તુ આઈ યા બિપની ક્યોં,
નારાયણ સુધિતન નહીં નિપટ બાવરી ફરત જ્યોં.

શ્રીકૃષ્ણ બચન સખીપ્રતી પદ—(રાગ કાન્હરા.)

યા બિરિયાં તુમ યહાં ક્યોં આઈ। અર્ધ રૈન અતિસઘન બિપનિમેં ડોલત હૈં બનમૃગ સમુદાઈ ॥ કૈ વૃજ પ્રબલ ભૂપ ચડિ આયૌ કૈ તુમસોં ઘર ભઇ લરાઈ। કૈ કહું ત્યાગ દઇ પતિયનને બનબિહરનકોં ઊઠિ ધાઈ॥ જો તુમ કહો તુમ્હારે દરશન યેહ હમેં નહિ બાત સુહાઇ। નારા-યણ નિજ નિજ ગૃહ જાવૌ યાહુંમેં કુલધર્મ બડાઇ ॥

સમાજી બચન—(દોહા.)

નિઠુર બચન સુનિ શ્યામકે વ્હૈં વૃજ બાલ નિરાસ,
પગ નખ સોં ધરતી લિખત લૈ લૈ ઊંડે સ્વાસ.

ગોપીબચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

કુંડલીયા.

જબ બોલી ઇક ચતુર સુનોં તુમ નંદદુલારે,
શ્રવન કરત યહ બચન કઠત હે પ્રાન હમારે.
કઠત હમારે પ્રાન દયા કરિ ઇનકોં રાખૌ,
એસે બચન કઠોર લાલ મતી હમસા ભાખૌ.
અતિ વ્યાકુલ ઘરબાર તજિ હમ આઇયા વેર તબ,
નારાયણ તુમ નામ લૈ બંશીમેં દઇ ટેર જબ.

પદ—(રાગ પરજ.)

ઐસી ના ચહિયે તુમેં ચિતચોર । નૈક સમઝિ કેં બાત કહૌ તુમ સાંવરે નંદકિશોર ॥ પ્રથમ બુલાય લઇ હમ બનમેં કરિ મુરલીકી ઘોર । અબ હમસોં કહૌ જાઔ ભવનમેં પ્રીતમ નિપટ કઠોર ॥ તાતમાત પતિભ્રાત જગતમેં જહાંલગ નાતે ઔર । અબ ઊનસોં કહા કાજ હમારો

હમ આઇ તૃણતોર ॥ કોટિભ્રાંતિસોં સમઝાવૌ તુમ જિતૌ તુહ્માર઼ૌ જોર । નારાયણ અબ તુમ્હેં ત્યાગ પગ પરત ન ઘરકી ઓર ॥

શ્રીકૃષ્ણબચન ગોપીપ્રતી. પદ—(રાગ બિહાગ.)

અબ તુમ માનોં બાત હમારી,–ટેક.
ઘરમેં જાય કરૌ પતિસેવા પરખત વ્હૈગેં બાટતિહારી.
સોઇ પતિવૃત વેદ વિદિત હૈ સુનિ લીજૈ નવ ગોપકુમારી,
નારાયણ અપને મતીબિન સકલ જગતકોં જાનેં નારી.

ગોપીકા બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ દેશ.)

પ્રીતમ અબ યહ પ્રાણ બચાવૌ–ટેક.
હમ દાસિનકોં બેર બેર જિન બચન કઠોર સુનાવૌ.
હમેં નિરાસ ન કરૌ પ્રાણપતિ હંસકર કંઠ લગાવૌ,
નારાયણ કરકમલ ફેરી ઊર મન ભવતાપ મિટાવૌ

શ્રીકૃષ્ણબચન ગોપીકાપ્રતી—દોહા.

હમ તુમસોં હિતકી કહૈ સુનોં સકલ વૃજવામ,
અબ ઇતનૌં હઠ જિન કરૌ જાવૌ અપને ધામ.

ગોપીકા બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી—દોહા.

પ્રાણનાથ યા જગતમેં સૌ અભાગિની નાર,
તુમેં ત્યાગ પુનિ ચહૈ જો સુખ કુટુંબ પરિવાર.

પ્રદ—(રાગ જંગલો.)

પ્રીતમ જાઓ જાઓ મતિ ભાખૌ,
યહ જો નેમ ધર્મકી પોથી બાંધિ નિકટ ધરિ રાખૌ.
કહૌ કિસૂસોં અમી ત્યાગકે તુમ અરિંડ ફલ ચાખૌ,
નારાયણ વહ કબ માનત હૈ લોભ દિખાવૌ લાખૌ.
શ્રીકૃષ્ણ બચન ગદ્ય—હે ગોપીયો યા સમય હમારેપાસ
તુહ્મારો આયવેકૌ કછુ પ્રયોજન નહીં.

ગોપીકા બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

પ્રીતમ ઐસે નિઠુર જિન બોલો,—ટેક.
શ્રવણ કરાયકે બચન સુધાસમ અબકાહા વિષસો ઘોલો.
તજિ પરીવાર શરણ લઇ તુમરી નૈક તૌ મનમેં તોલૌ,
નારાયણ તજિ પ્રીતી ડગરકું ક્યોં અનીતિ મગ ડોલૌ.

શ્રીકૃષ્ણ બચન ગોપીકાપ્રંતી.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

જોતિય આપનોં ધર્મ ન સાવત, । તાહીનકો ઊભ લોક-
હ જગમેં ઊભય લોકમેં અપયસ પાવત ॥ નહીં સૂભગતિ
ન મિલે સુખસંપતિ યોંહી વૃથા વહ જનમ ગમાવત । ના-
રાયણ રોસી મનમુખીયા નીજ કુલમાહીં કલંક લગાવત ॥

ગોપીકા બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ સહાનૌ.)

વેદ વિરૂદ્ધ કહા હમ કીનોં,—ટેક.
જા મનસોં કીજે પતિ શેવા સોમન તૌ તુમને હરી લીનોં.
જો તુમ કુલ સબ નેમધર્મકૌ તા તુહ્મારે ચરણન ચિત દીનોં,
નારાયણ જો સાર નીગમ કરી સો હમનેં તુમહીકોં ચીનોં.

શ્રીકૃષ્ણબચન ગોપીકાપ્રતી.

પદ—(રાગ જૈજૈવંતી.)

નારીકૌ નિજપતિહી દેવા,—ટેક.
સૂરખ વૃદ્ધ રંક અતિરોગી તાહીકી કીજે રૂચીસેવા.
સુપનેહુ પર પુરૂષ ન ધ્યાવે મનમેં ધર્મ વિચારૈ,
તનકવિષે રસભોગ કારનૈ પરમારથ ન બિગારૈ.

તાતેં તુમ અપને ગૃહ જાવૈ કરૌ બેદબખાનેં,
નારાયણ નહીં જુંઠ કહેં હમ ધર્મ ભલી વિધિ જાનેં.

ગોપીકાબચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ જૈજૈવંતી.)

હમ બન આયકેં ધર્મ કમાયૌ,—ટેક.
સો તૌ પતિ ઝુઠે યા જગમેં સાંચો પતિ તુમહીંકોં પાયૌ.
પ્રાણ જાઔ પૈ ભવન તજેંહેં યહ જીયમાંહી સમાયૌ,
નારાયણ એસૌકો મૂરખ મણીકોં પાય પુનિ ચહત ગીરાયૌ.

સખીબચન સખીપ્રતી—દોહા.

દેખી સખી નિર્દઇપન અજ હું તજત નહીં શ્યામ,
પહલેં હમેં બુલાયકેં અબ કહેં જાવૌ ધામ.

સખીબચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી—દોહા.

સુનોં લાલ ઐસે બચન ફિર જિન કરૌ બખાન,
નતૌ સગરી વૃજગોપીકા અબી તજેંગી પ્રાન.

સમાજીબચન—દોહા.

જબ જાની નિજહીયેમેં અતિવ્યાકુલ વૃજવામ,
હંસ બોલે તબ પ્રેમ બસ પરમ કૌતકી શ્યામ.

શ્રીકૃષ્ણબચન સખીપ્રતી.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

યહ બાત બડે અચરજકી ભઈ,—ટેક.
હમ તૌ સહજ સુભાવ કહી હંસ તુમ સાંચી જીય માન લઈ.
આઔ ગોપિયો રાસ કરેં અબ સરદ રૈન અતિમોદ ભઈ,
નારાયણ તાત ત્તથેઇ કહી લૈન લગે ગતિ શ્યામ નઈ.

સમાજી બચન દોહા.

સુનત બચન અતીહરખ મન નિરતત મિલિ વૃજ બાલ,
ઊભૈ ઊભૈ નવ ગોપિકા બીચ બીચ નંદલાલ.

પદ—(રાગ નાઇકી કાન્હરો.)

આજ રચો રસરાસ બિહારી, ॥ ટેક ॥
જૈસોઈ વૃંદા બિપની સુહાવન તૈસિ હૈ સરદ રૈન ઊજિયારી । જમુનાં તીર પુલિનકી શોભા ફૂલી રહી ચહું દીસ ફૂલ વારી ॥ ચલત પવન મન મોદ બઢાવત સીતલ મંદ સુગંધિત પ્યારી । નીર્તત લાલ સહિત વૃજબાલા ચપલ ચતુર ગતી લૈ લૈ ન્યારી ॥ બજત અનેક ભાંતી મૃદુ બાજે પરમ પ્રવીન બજાવનવારી । કોઊ સખી સુરદુગન અલાપત કરત બડાઇ લાલ ગિરધારી ॥

નાચત સુવન ઝરત હૈ સરિસતે મુખ શ્રમ બિંદુ દેત છબિ ભારી ॥ કબહું શ્યામ બિલગ હૈ નાચત તાલ દેત મીલી ગોપ કુમારી । નારાયણ નભતેં સુર નિરખત બરખત ફૂલ સહીત નિજનારી ॥

પદ—(રાગ ભૈરો.)

બંશી વટ જમુનાતટ નિરતત બનવારી,
અતિ સુગંધ મંદ મંદ પવન ચલત પ્યારી.
ચંદ વદન સ્યામ રસિક મુકટ ચંદ શિસ લસત,
ચંદ્ર મુખી પ્રિયા સરદ ચાંદકી ઉજારી—ટેક.
બાજે બાજત બીસાલ ગતી મતી સુર અધિક તાલ,
રાગ રંગ બિબિધ ભાંતિ નૂપુર ધુનિ ન્યારી.
નારાયણ શિવ સુજાન ગોપિકાકો ભેષ ઠાન,
નિરખ નિરખ નૃત્ય ગાન ભયે ચિત્રકારી.

પદ—(રાગ ટોડી.)

નંદ કુમાર રાસરસ કીન્હોં, વૃજ તરૂણી મિલિ સુખ દીન્હો । અદ્ભુત કૌતુક પ્રકટી દિખાયો, કીયો શ્યામ સબહિ મન ભાયો ॥ બિચ ગોપિ મીલ બિચ ગોપાલા, મનિ કંચન સોહિત શુભ માલા । રાધા મોહન મધ્ય

બિરાજૈ, ત્રિભુવનકી સોભા એ ભ્રાંજૈ ॥ રાસ રંગ રસ રાપ્યો ભારી, હાવ ભાવ નાના ગતિ ન્યારી । નિર્તત અંગ થકીત ભઈ નાગરી ॥ રૂપ ગુણ નિકરિ પરમ ઊજાગરી ઊમગી શ્યામ શ્યામાંઊર લાઈ ॥ બારંબાર કહેઊ શ્રમ પાઈ કયેઠ કંઠ ભુજ દોઊ જોરે, ધન દામિનિ છુટત નહિ છોરે સૂરશ્યામ યુવતી ન સુખદાઇ । રાધાજિય અતિ ગર્બ બઢાઈ ॥

પ્રીયાજી બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ બિહાગરો.)

કહૈ ભામિની કંતસોં મોહિ કંધ ચઢાવહુ,
નિર્ત કરત અતિ શ્રમ ભયો તા શ્રમહિ મિટાવહુ.
ધરણી ધરત બનૈ નહિં પગ અતિહીં પીરાને,
પ્રિયા બચન સુનિ ગર્વ કે પિય મન મુસુકાને.
મેં અબિગત અજ અલખ હૌં યહ મર્મ ન પાયો,
ભાવ વશ્ય સબપૈં રહેઊ નિગમ નિ ભર માયો.
એક પ્રાણ દ્વૈ દેહ હૈં દુબિધા નહિ યામેં,
ગર્વ કીયો નર દેહતે મૈ રહૌ ન તામેં.

સૂરજ પ્રભુ અંતર ભયે સંગતે તજિનારી,
જે જે જહાં તહાં રહી સબ ઘોષ કુમારી.

પદ—(રાગ ટોડી.)

વ્યાકુલ ભઈ ઘોષ કુમારી,–ટેક.
શ્યામ તજિ સંગતે કહાં ગયે યહ કહતી વૃજનારી.
દશૌ દિસિ નભદ્રુમ નિદેખતી ચક્રિત ભઇ બેહાલ,
રાધીકા નાહિં તહાં દેખી કહેઊ વાકે ખ્યાલ.
કછુક દુઃખ કછુ હરષા કીન્હોં કુંજ લૈ ગયે શ્યામ,
સૂરપ્રભુ સંગ દેખિ હમકોં કરે ઐસે કામ.

પદ—(રાગ બિહાગરો.)

નવ કુંજ ચલી વૃજનારી,–ટેક.
સદા રાધા કરતી દુબિધા દેતિ રસકી ગારી.
સંગહી લૈ ગઈ હરિકો સુખ કરતિ બચારી,
જહાં જૈહૈં ઢુંઢિ લૈહૈં મહારસિક નિવારી.
ચરન ચિન્હતી ચલી દેખત રાધિકા જાહીં,
સૂરપ્રભુ પગદરસિ ગોપી હમાહિં હરષિ મુસુકાહીં.

સખીબચન પરસ્પર.

પદ—(રાગ કાન્હરો.)

હરખી યુવતિ કહતી પરસ્પર પ્યારી વે કાહા ગયેરી,
શ્યામ કામ તનુ આતુર ઊપમા બસ્ય ભયેરી.
પુનિ દેખિયત ચિન્હ પગપિય પગ ચિન્હન પાવેં,
કી પિયકો પ્યારી ઊર લીન્હો યહ કહિ ભ્રમ ઊપજાવેં.
વૈ ગિરિધર ઊર ધરિ ક્યોં લેહીન વહી ગિરિધર ઊર લીન્હો
સૂર ભઈ આતુર વૃજનારી પિય પ્યારી પગ ચીન્હોં.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

જો દેખે દ્રુમકેતરેં મુરછી સકુમારી,
ચક્રિત ભઇ સબ સુંદરી યહ તૌ રાધારી.
યાહીકોં ખોજતી સબૈ યહ રહે કહાંરી,
ધાય પરી સબ સુંદરી જો જહાં તહાંરી.
તનુકી તન કહું સુધિ નાહીં વ્યાકુલ ભઇ બાલ,
યહ તૌ અતિ બેહાલ હૈ કહાં ગયે ગોપાલ.
બાર બાર બુઝત સબૈ નહી બોલતિ બાની,
સૂર શ્યામ કાહે તજિ કહિ સબ પછિતાની.

પ્રીયાજીબચન સખીપ્રતી.

પદ—(રાગ કન્હરો.)

મૈં અપને મન ગર્વ બઢાયો—ટેક.
યહ કહૈ હઠ પિયકંધ ચઢોંગી તબ મૈં ભેદ ન પાયો.
યહ બાનિ સુનિ હંસે કંઠભરિ ભુજનિઊછંગિ લઇ,
તબ મૈં કહેઊ કૌન હૈ મોસી અંતર જાનિ લઇ.
કહાં ગયે ગિરિધર મોસોં તજી હ્યાં કૈસેં મૈ આઇ,
સૂર શ્યામ અંતર ભયે મોતેં અપની ચુક સુનાઈ.

સખીબચન બનબેલી, તુલસી પ્રતી.

પદ—(રાગ રામકલી.)

કહિ ધોંરિ બનબેલી કહું દેખે હૈ નંદનંદન,
બુઝૂહુ ધોં માલતી કહું તૈ પાયે હૈ તનુ ચંદન.
કહી ધોં કુઈ કદંબ બકુલ બટ ચંપક તાલ તમાલ,
કહિ ધોં કમલ કહાં કમલાપતિ સુંદર નયન બિશાલ.
મુરલી અધર શુધા રસ લૈતરૂ રહૈ યમુનકે તીર,
કહિ તુલશી તુમ સબ જાનતિ હૌ કહ ધનશ્યામ શરીર.
કાહેં ધોં મૃગી મયા કરિ હમકોં કહીંધોં મધુપમરાલ,
સૂરદાસ પ્રભુકે તુમ સંગી હૈ કહાં પરમ દયાલ.

પદ—(રાગ ઝીંઝોટીકાં જીલ્હા.)

કાન્હુ પ્યારો કહું પાયોરી—ટેક.
શ્યામ શ્યામ કહી કહુતિ ફિરતિ યહ ધુનિ વૃંદાવન છાયોરી । ગર્બ જાનિ પિય અંતર વ્હૈ રહે સો મૈં વૃથા બઢાયોરી ॥ અબ બિનુ દેખે કલન પરત છિન શ્યામ સુંદર ગુન ગાયોરી । મૃગી મૃગનિ દ્રુમ ખગ રસ સારસપિક કાહુ નહી બતાયોરી । સૂરદાસપ્રભુ મિલહુ કૃપા કરી યુવતિન ટેરિ સુનાયોરી ॥

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

કરતિ હૈં રૂચિર ચરિત વૃજનારી,
દેખી અતિ હી બિકલ રાધાયહૈ બુદ્ધિ બિચારી.
એક ભઇ ગોપાલકી બપુ એક ભઈ બનવારી,
એક ભઇ ગિરિધરન સમરથ એક ભઇ દૈન્યારી.
એક એક ભઈ ધેનુ બછરા એક ભઈ નંદલાલ,
એક ભઈ યમલા ઉધારન એક ત્રિભંગી રસાલ.
એક ભઇ છબિ મોહન એક રાધા નારિ,
એક કહુતિ ઊઠી મીલહુ ભુજ ભરી સૂરપ્રભુકી પ્યારી.

મીયાજીબચન સખીપ્રતી.

પદ—(રાગ જૈતશ્રી.)

સુનત ધુનિ શ્રવન ઊઠિ મિલહુ ભુજ ભરિ અકુલાય,
જો દેખૈ નંદનંદનહિં પૈ સખિયન ભેષ બનાય.
કહા કપટ કરિ મોહિ દેખાવતિ કહાં શ્યામ સુખદાય,
કૃષ્ણ કૃષ્ણ શરણાગત કહિકૈં બહુરિ ગિરી મહુરાય.
પુનિ દૌરી જહુંતહું વૃજબાલા બન દ્રુમ સોર લગાય,
સૂરદાસ પ્રભુ અંતરયામી બિરહનિ લેઊ જિવાય.

શ્રીકૃષ્ણ આગમન સમાજીબચન.

પદ—(રાગ કાન્હરા.)

પ્રગટ ભયે નંદનંદન આઇ—ટેક.
પ્યારી નિરખી બિરહ અતિવ્યાકુલ ધરતે લઇ ઊઠાઇ.
અભૈ ભુજાભરી અંકમ દીન્હોં રાખી કંઠ લગાઇ,
પ્રાન હું તે પ્યારી તુમ મેરે યહ કહિ દુઃખ બિસરાઇ.
હસત ભયે અંતર હમ તુમસોં સહજ ખેલ ઢપ જાઇ,
ધરની મુરછિ પરી તુમ કાહે કહાં ગઇ ચતુરાઈ.
રાધા સકુચિ રહી મન માન્યો કહેઊન કછુ સુહાઈ,
સૂરદાસ પ્રભુ મીલિ સુખ દીન્હો દુઃખ ડારેઊ બીસરાઈ.

પદ—(રાગ નટ.)

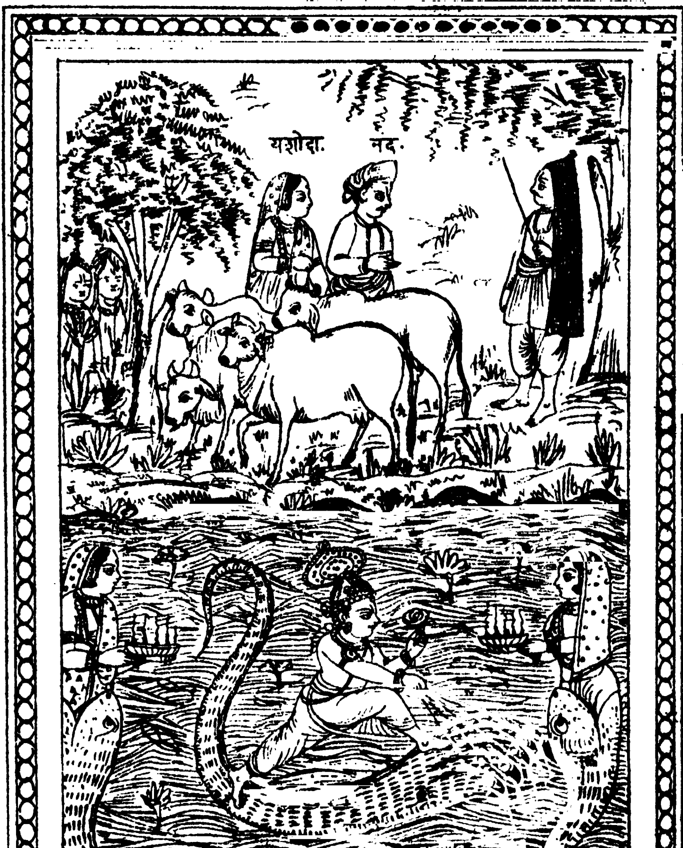
મોહન રચેઉ અદ્‌ભુત રાસ—ટેક.
સંગ મિલિ વૃસભાન તનયા ગોપિકા ચહુંપાસ.
એકહી સુર સકલ મોહે મુરલિ સુધા પ્રકાસ,
જલહુ થલ કે જીવથકી રહે મુનિન મનહી ઉદાસ.
થકીત ભયે સમિર સુનિકે યમુના ઉલટી ધાર,
સૂરપ્રભુ વૃજબામ મિલિ બન નિશા કરત બિહાર.

દોહા.

પ્રિય પ્રીતમકે ગુણ લલિત નિગમાગમકો સાર
નારાયણ ગાવૈ સુનૈ નિસ્યચ હો ભવપાર.

ઈતિ શ્રીરાસ પંચાધ્યાઈ લીલા સંપૂર્ણ.

कालीयमर्दनलीला.

अथ कालैमर्दन लीला प्रारंभ.

કંસબચન નારદપ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

નારદસોં નૃપ કરત બિચાર, વૃજમેં ભયે દોઊ કોઊ અવતાર.
નંદ સુવન બલરામ કન્હાઇ, ઇનકી ગતિ મૈં કછુ ન પાઇ.
તૃણાવર્તસે દૂત પઠાએ, તાપાછેં કેશી ચઢ ધાએ.
બકી પઠાય દઇ પહિલેહીં, ઐસે નિકાબલ બૈસહિ લેહીં.
ઊનતેં કછુ ભયો નહિં કાજા, યહ સુનિ મોહિં આવત લાજા.
અબ મનમેં તુમ એક બિચારો, સૂરશ્યામ બલરામહિ મારો.

નારદબચન કંસપ્રતી.

પદ—(રાગ બીહાગ.)

નારદ મુનિ નૃપસોં યહ ભાખત,—ટેક.
યે હૈં કાલ તુહ્મારે પ્રગટે કાહેકો તુમ ઊનકું રાખત.
કાલી ઊરગ રહેઊ યમુનામેં તહાંતે કમલ મગાવહુ,
દુત પઠાય દેહુ વૃજઊપર નંદહિ અતિ ડર પાહુ.

યહ સુનિકે વૃજ લોગ ડરૈંગે યેઊ સુનિ હૈ યહ બાત,
નંદયશોદા બહુત ડરૈંગે યહૈ કહો ઊપધાત.
યહ સુનિ કંસ બહુત સુખ પાયો ભલી કહી યહ મોહી,
સૂરદાસ પ્રભુકોં મુનિ જાનત ધ્યાન કરત મુનિ જોહી.

પદ—(રાગ સૂહો.)

કંસ બુલાય દૂત એક લીન્હો,—ટેક.
કાલીદહકે ફૂલ મંગાયે પત્ર લિખાય તાહિ કર દીન્હો.
યહ કહીયો વૃજ જાય નંદસોં કંસરાજ અતિકાજ મગાયે,
તુરત પઠા દિયેહી બની હૈ ભલી ભાંતિ કહિ કહિ સમુઝાયે.
યહ અંતરયામી જિય જાની આપુ રહૈ બનગ્યાલ પઠાયે,
સૂરશ્યામ વૃજજન સુખદાયક કંસ કાલ જિય હરખ બઢાયે.

સમાજીબચન.

પદ—(રાગ રામકલી.)

ખેલન ચલે નંદકુમાર,—ટેક.
દૂત આવત જાનિ વૃજમેં આપુ દિન્હો ટાર.
નંદ યમુના ન્હાય આયે મહરિ ઠાઢી દ્વાર,
નૃપતિ દૂત પઠાય દીન્હો ચલ્યો વૃજ આહાકાર.
મહર પૈઠત સદન ભીતર છીંક બાઇ ધાર,
સૂર નંદ કહત મહરિસોં આજુ કહા બીચાર,

કંસ બચન દૂતપ્રતી.

પદ—(રાગ સારંગ.)

યહ સુની કંસ મુદિત મન કીન્હોં,—ટેક.
દૂતહિ પ્રકટ કહી યહ બાની પત્ર લિખાય નંદકોં દીન્હોં.
કાલીદહકે કમલ પઠાવહું તુરત દેખિ યહ પાતી,
જૈસે કમલ કાલિ યહાં પહુચે તુકહિયો યહ ભાતી.
યહ સૂનિ દૂત તુરહિ ધાયો તબ પહુચ્યો વૃજ જાઈ,
સૂર નંદ કર પાતિ દીનો દૂત કહેઉ સમુજાઈ.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ સૂહો.)

પાતી બાંચત નંદ ડરાને,—ટેક.
કાલીદહકે ફૂલ પઠાવહુ સુનિ સબની વૃજ લોગ ધરાને.
જો મોકોં નહિ ફૂલ પઠાવહુ તૌ વૃજ કરૌં ઊજારી,
મહર ગોપ નંદ ન રાખૌં સબહિં ન ડારૌં મારી.
પુહુપ દેહુ તૌ બનૈ તુમ્હારિ નાતરૂ ગયે બિલ્લાય,
સૂરશ્યામ બલ મોહન તેરે માંગો ઊનહી ધરાય.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

નંદ સુનત મુરઝાય ગયે,—ટેક.
પાતી બાંચી સુની દૂત મુખ યહ બાની સુનિ ચકૃત ભયે.

બલમોહુન ખુટકત યાકે મન આજુ કહિ યહ બાત,
કાલીદહકે ફૂલ કહીઁ ઘોઁ કો આને પછિતાત.
ઔર ગોપ સબ નંદ બુલાયે કહત સુનૌ યહ બાત,
સૂર સુનૌ નૃપ યહિ ઢંગ આયો બલમોહનપર ઘાત.

નંદબચન વૃજવાસીપ્રતી.

પદ—(રાગ જયતસી.)

આપુ ચઢે વૃજ ઊપર કાલી,—ટેક.
કહાં નિકસિ જૈયે કોઊ રાખે નંદ કહતહે ભાલી.
મોહ નહીં જિયકો ડર નેકહું દોઊ સુતકોં ડર પાઊં,
ગાઊં તજોં કહું જાઊં નિકસિ લૈઇ નહી કાજ પરઊં.
અબ ઊબાર નહીં દેખત કતહું શરણ રાખિકો લેઇ,
સૂર શ્યામકો બરજતિ માતા બાહર જાનન દેઇ.

યસોદાબચન.

પદ—(રાગ આસાવરી.)

નંદ ઘરણી વૃજનારિ બિચારતિ । વૃજહિ બસત સબ જનમ સિરાની ઐસે કંસ કરી નાહી આરતી ॥ કાલીદહકે ફૂલ મંગાવત કોઆને ઘોં જાઇ । વૃજવાસી ના તરૂ સબ મારૈં બાંધોં બલહી કન્હાઇ ॥ યહ કહીં દોઊ નયન

ઠરાને નંદધરનિ દુઃખ પાઇ । સૂર શ્યામ ચિતવન માતા મુખ બૂઝત બાત બનાઈ ॥

શ્રીકૃષ્ણબચન નંદપ્રતી.

પદ—(રાગ આસાવરી.)

બુઝહુ જાય તાતસોં બાત,—ટેક.
મૈં બલિ જાઊં મુખારબિંદકી તુમહિં કાજ કંસ અકુલાત.
આયે શ્યામનંદપૈં ધાયે જાન્યો માતપીતા અકુલાત,
અબહીં દુરી કરોં દુઃખ ઈનકો કંસહી પઠય દેહું જલ જાત.
મો સોં કહહુ બાતબાબા યહ બહુત કરત તુમ શોચ બિચાર,
કહા કહુ મેં તુમસોં પ્યારે કંસ કરત કછુ તુમસોં ભાર.
જબસોં જનમ ભયો હરિ તેરો કિતનોં કર વરટરે કન્હાઈ,
સૂર શ્યામ કુલદેવની તોકો જહા નહાંત કરી લીયો સહાઈ.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

તુમહિ કહત કો કરે સહાઈ,—ટેક.
સો દેવતા સંગહી મેરે વૃજતેં અન ન કહું નહિ જાઇ.
બડો દેવ ગિરિ ગોવર્દ્ધન હૈ જો પુરવે આસા મન ભાઈ,
યહ દેવતા મનાવહુ સબ મીલિ તુરત કમલ જો દેય પઠાઈ.
બાબા નંદ ઝાંખત કેહી કારન યહ કહિ માયામોહ અરૂઝાઈ
સૂરદાસ પ્રભુ માતપીતાકો તુરતહિં દુઃખ ડારેઊ બીસરાઈ.

સમાજીબચન.

પદ—(રાગ નટ.)

ખેલન ચલે કુવર કન્હાઈ,–ટેક.
કહુત ઘોષ નિકાસ જૈયે જહાં ખેલે ધાઈ.
ગેંદ ખેલત બહુત બની હે માનૌ કોઊ જાઈ,
ધરહી ગયે સખા શ્રીદામા ગેંદ તુરતહિ લાઈ.
અપને કર લે શ્યામ દેખ્યો અતિહિ હરષ બઢાય,
સૂરકે પ્રભુ સખા લીન્હે કરત ખેલ બનાય.

પદ—(રાગ નટ.)

ખેલત શ્યામ સખા લીયે સંગ,–ટેક.
એક મારત એક લોકત ગેંદહિ એક માગત કરી નાના રંગ.
માર પરસ્પર કરત આપુમેં અતિ આનંદ ભયે મનમાંહિ,
ખેલ નહી મેં શ્યામ સબનિકો યમુના તટકો લીને જાહિ.
મારિ ભજન જો જાહિ તાહિસોં મારત લેત આપુને દાવ,
સૂર શ્યામકે ગુણ કો જાને કહત ઓર કછુ ઓર ઊપાવ.

સખાબચન કૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

લૈ ગયે ટારિ યમુનાતટ ગ્વાલનિ,–ટેક.
આપુન જાત કમલકે કાજહિ સખા લિયે સંગ ખ્યાલનિ.

જોરી મારી ભજત ઊતહીંકોં જાય જમુનકે તીર,
એક ધાવત પાછેઊ નહીંકે પાવત નહીં અધીર.
ઐંટી કરત તુમખેલતહીં મેં પરી કહા યહ બાનિ,
સૂર શ્યામસોં કહત ગ્યાલ યહ તુમહિ ભલે કર જાનિ.

પદ—(રાગ નટ.)

શ્યામ સખાસોં ગેંદ ચલાઈ,–ટેક.
શ્રી દામા મુરિ અંગ બચાયો ગેંદ પરેઊ કાલીદહ જાઈ.
ધાય ગહેઊ તબ ફેંટ શ્યામકો દેહુ મેરી તુમ ગેંદ મંગાઇ,
ઔર સખાજિનિ મોકો જાનહુ મોસોં જિનિ તુમ કરૌ ઢીટાઇ
જાનિબુઝી તુમ ગેંદ ગિરાયો અબ દીન્હેંહી બને કન્હાઈ,
સૂર સખા સબ હંસત પરસ્પર ભલી કરી હરી ગેંદ ગવાઈ.

શ્રીકૃષ્ણબચન શ્રીદામાપ્રતી.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

ફેંટ છાંડિ મોરિ દેહુ શ્રીદામા,–ટેક.
કાહેકો તુમરારિ બઢાવત તનક બાતકે કામા.
મેરી ગેંદ લેહુ તા બદલે બાહુ કહતહીં ધાઈ,
છોટો બડો ન જાનત કાહુ કરત બરાબરી આઈ.
હમ કાહેકે તુમહિ બરાબરિ બડે નંદકે પૂત,
સૂર શ્યામ દીનેહી બનિ હૈ બહુત કહાવ ધૂત.

શ્રીકૃષ્ણબચન સખાપ્રતી.

પદ—(રાગ કલ્યાણ.)

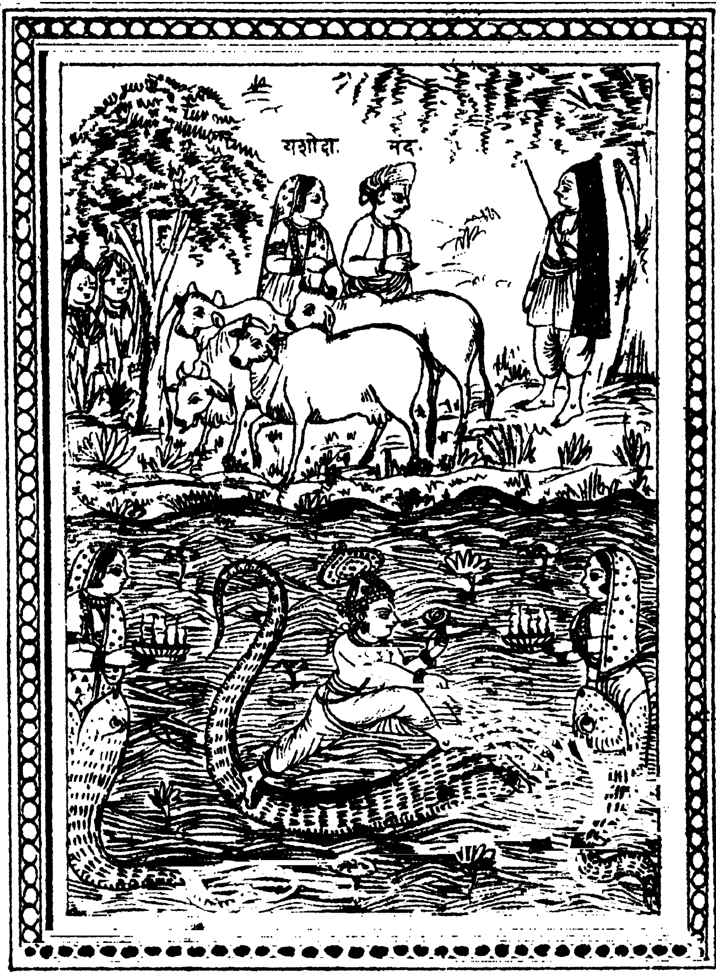
તોસોં કહા ધુતાઇ કરિહોં,–ટેક.
જહાં કરી તહા દેખી નાહીં કહ તોસોં મૈં લરી હોં.
મુહ સહ્મારિ તૂ બોલત નાહિં કહત બરાબરી બાત,
પાવહુગે અપનો કિયો અબહિં રિસનિ કંપાવત ગાત.
સુનહુ શ્યામ તુમ હું સરિ નાહીં ઐસે ગયે બિલાઇ,
હમસોં સતર હોત સૂરજ પ્રભુ કમલ દેહુ અબ જાઇ.

સખાબચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

હમહોપર સત રાત કન્હાઇ,–ટેક.
પ્રથમહિ કમલ કંસકો દીજૈ ડારિ હમહિ મરાઇ.
સાંચ કહોં મૈ તુમહિં શ્રીદામા કમલ કાજ મેં આયો,
કહો કંસ બપુરો કેહિ લાયક જાકે મોહી ડરાયો.
અધા બકા કેશી શકટાસુર તૃણાશિલા પર ડારેઊં,
બકી કપટ કરી મારન આઇ તાકોં તુરત પછાડેઊં.
કાલીદહજલ છુવત મરે સબ સોઇ કાલી ધરી લ્યાઊં,
સૂરદાસ પ્રભુ દેહ ધરેકી ગુણ પ્રકટયો ચેહિ ઠાઊં.

कालीयमर्दन लीला.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

રિસિ કરિ લીનોં ફેંટ છિડાઇ,—ટેક.
સખા સબૈ દેખત હૈં ઠાઢે આપુન ચઢે કદમ્બપર ધાઇ.
તારી દૈ દૈ હંસત સબે મિલિ શ્યામ ગયેતુમ ભાગી ડરાઇ,
રોવત ચલે શ્રી દામા ઘરકો યસુમતિ આગે કહિહોં જાઇ.
સખા સખા કહિ શ્યામ પુકારેઊ ગેંદ આપુની લેહુન આઇ,
સૂર શ્યામ પીતાંબર કાછે કુદીપરે દહમેં ભહરાઇ.

સખાબચન સખાપ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

હાય હાય કરી સખાની પુકારેઊ,—ટેક.
ગેંદ કાજ યહ કારી શ્રીદામા નંદ મહેર કોઢોટા મારેઊ.
યસો મતી ચલી રસોઇ ભીતર તબહીં ગ્વાલ એક છીંકો,
ઠઠુકી રહી દ્વારેપર ઠાઢી બાત નહીં કછુ નીકી.
આય અજીર નિકસી નંદરાની બહુરો દોષ મિટાઈ,
મંજારી આગે વ્હૈ નીકસી પુનિ ફિરી આગન આઈ.
વ્યાકુલ ભઈ નિકસિ ગઇ બાહેર કાંહા ધોગયો કન્હાઈ,
બાયેં કાગ દાહિનો ખર સુર વ્યાકુલ ઘર ફીરી આઈ.

ખન ભીતર ખન બાહેર આવતિ ખન આંગન યહી ભાંતિ,
સૂર શ્યામકોં ટેરતિ જનની નેક નાંહિ મન સાંતિ.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ ગૌરી.

દેખ નંદ ચલે ઘર આવત,—ટેક.
પૈઠત પોરી છિંક ભઇ બાંયે રોય દાહિની ધાય સુનાવત.
ફરકત શ્રવણ શ્વાન દ્વારેપર ગરરી કરત લરાઈ,
માથેપર વ્હૈ કાગ ઊડાનો કુ સુગુન બહુતિક પાઈ.
આયે નંદ ઘરહી મન મારે વ્યાકુલ દેખી નારિ,
સૂર નંદ યુવતીસોં બૂઝત બિનુ ચબિબદન નિહારી.

નંદબચન યશોદાપ્રતી.

પદ—(રાગ નટ.)

નંદઘરની સોં બુઝત બાત,—ટેક.
બદન ઝુરાય ગયો ક્યોં તેરો કહાં ગયો બલમોહન તાત ॥
ભીતર ચલી રસોંઇ કારન છીંક પરી તબ આંગન આય ।
પુનિ આયે વ્હે ગઇ મંજારી ઓર બહુતમેં કુસુગુન પાય ॥
મોહી ભયે કુસુગુન ઘર પૈઠત આજુ કહા યહ સ-

સુઝી ન જાય । સૂર શ્યામ કહુ ગયે આજુયોં બાર બાર બુઝત નંદરાય ॥

પદ—(રાગ ગૌરી.)

મહરીમહર મન ગયે જનાય,—ટેક.
ખન ભીતર ખન આગન ઠાઢે ખન બાહર દેખત હૈં જાય.
યહિ અવસર સબ સખા પુકારત રોવત આયે વૃજકો ધાય,
આતુર ભયે નંદઘરહીકો મહરી મહરસોં બાત સુનાય.
ચકૃત ભયે દોઊ બુઝન લાગે કહો બાત હમસો સમુજાય,
સૂર શ્યામ ખેલતહિ કદંબ ચઢી કુદિ પરે કાલીદહ જાય.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

સપનો પરગટ કિયો કન્હાઇ,—ટેક.
સોવતહી નિશિ આજુ ડરાનો હમસો કહી યહ બાત સુનાઇ.
ધરનિ પરી મુરઝાય યશોદા નંદ ગયે યમુના તટ ધાઇ,
બાલક સબ નંદ સંગહિ ધાયે વૃજઘર જહતહ સોર મચાઇ.
ત્રાહિ ત્રાહિ કરિ નંદ પુકારત દેખત ઠૌર ગિરે ભહરાઇ,
લોટત ધરનિ પરત જલભીતર સૂર શ્યામ દુઃખ દિયો બુઢાઇ.

વૃજવાસી બચન નંદપ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

વૃજબાસી યહ સુનિ સબ આયે,—ટેક.
કહાં પરેઊ ગિરિ કુંવર કન્હાઇ બાલક લૈ સોઇ ઠૌર દિખાયે.

સૂનો ગોકલ કીયો શ્યામ તુમ યહુ કહિ લોગ ઊઠે સબ રોઇ,
નંદ ગિરત સબહિં ધરી રાખ્યો પોછત બદન નીર લૈ ધોઇ.
વૃજવાસી તબ કહત નંદસોં મરન ભયો સબહીકો આઇ,
સૂરશ્યામ બીનુકો બસીહૈ વૃજ ધૃગજીવન તિહું ભુવન કન્હાઇ

યસોદા બચન.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

મહુરિ પુકારતી કુંવર કન્હાઇ,—ટેક.
માખન ધરેઊ તિહારેહિ કારન આજુ કહાં અવસરે લગાઇ.
અતિ કોમલ તુહ્મરે મુખ લાયક તુમજેં વહુ મેરો નયન જુડાઇ
ધૌરી દૂધ ઔટીહી રાખ્યો અપને કર દુહિ ગયે બનાઇ.
બરજતી ગ્વાલી યશોદાકે સબ યહ કહિ નીકેહૈ યદુરાઈ,
સૂરશ્યામ સુત બિરહ માતકે યહ બિયોગ બરન્યો નહિં જાઇ

(રાગ) અરલ.

માખન ખાહુ લાલ મેરે આઇ ખેલત આજુ અબાર લગાઇ । બૈઠહુ આય સંગ દોઊ ભાઈ તુમ જેં વહુ મૈ યા બલિ જાઈ ॥ સદ માખન અતિ હિતમૈં રાખ્યો આજુ નહિં નેકહુ તૈં ચાખ્યો । પ્રાતહિતેં મૈ દિયે જગાઇ દતવનિ કરિજો ગયે દોઊ ભાઇ ॥ મૈં બૈઠી તવ પંથ નિહારોં

આવહુ તુમપર તનુમનુ વારોં । વૃજ યુવતી સુનિ સુનિ યહ બાની રોવતિ ધરનિ પરી અકુલાની ॥ શોકસિંધુ બૂડી નંદરાની સુધિબુધિ તનકી સબૈ ભુલાની । સૂર શ્યામલીલા યહ કીન્હો સુખ કેહેત જનનિ દુઃખ દીન્હો॥

પદ—(રાગ નટ.)

ચૌંકિ પરી તનકી સુધિ આઈ,—ટેક.

આજુ કહાં વૃજસોર મચાયો તબ જાન્યોં દહ ગિરેઊ કન્હાઈ॥ પુત્ર પુત્ર કહિકે ઊઠિ દૌરી વ્યાકુલ યમુનાતીરહિ ધાઈ । વૃજવનિતા સબ સંગહિ લાગી આય ગયે બલ અગ્રજ ભાઈ ॥ જનની વ્યાકુલ દેખિ પ્રબોધત ધીરજ કરૂ નીકે યદુરાઈ। સૂર શ્યામ કોનેકુ નહિં ડર જિનિતૂરોવે યશુમતી માઈ ॥

શ્રીબલરામબચન યશોદાપ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

વૃજવાસી સબ ઊઠે પુકારી, જલ ભીતર કહ કરત મુરારી ॥ સંકટમેં તુમ કરત સહાઈ, અબ કયો નહિ બચાવન આઈ ॥ માતપિતા અતિહીં દુઃખ પાવત રોય રોય સબ કૃષ્ણ બુલાવત ॥ હલધર કહત સુનહુ વૃજ-

વાસી વે અંતરયામી અવીનાશી ॥ સૂર દાસ પ્રભુ આ-
નંદરાશી રમાસહીત જલહિકે વાશી ॥

શ્રીકૃષ્ણ નાગની બચન પરસ્પર.

પદ—(રાગ સૂહો.)

અતિ કોમલ તનુ ધરેઊ કન્હાઇ । ગયે તહાં જહાં કાલી
સોવત ઊરગ નારિ દેખત અકુલાઇ ॥ કહેઊ કૌનકો બા-
લક હૈ તૂ બારબાર કહી ભાગી ન આઈ । છિનુ કહિ
મેં જરિ ભસ્મ હોયગો જબ દેખૈ ઊઠી જાગી જમ્હાઇ ॥
ઊરગ નારિકી બાની સુનિકે આપુ હસે મનમેં મુસુકાઇ ।
મોકો કંસ પઠાયો દેખન તૂ યાકો અબ દેહિ જગાઈ॥
કહા કંસ દેખરાવત ઇનકો એક ફુકહીમેં જરી જાઇ ।
પુનિ પુનિ કહતિ સૂરકે પ્રભુકો તુ અબ કાહેન જાય પરાઇ॥

પદ—(રાગ ગોંડ મલાર.)

કહા ડર કરોં એહિ ફણીકકો બાવરી । કહે ઊમેરો માની
છાડ આપનિ બાની અબહિ પરિ હૈ જાની ટેક સબ
રાવરી ॥ તોહી દેખી મોહી મયા અતિહિ ભઇ કૌનકો
સુવન તૂ કાંહા આયો । મરો યહ કંસ નિરબંસ વાકો
હોય કરઊ યહ કંસ તોકો પઠાયો ॥ કંસકો મારી હોં ધ-

રની નિવારી હોં અમર ઊદ્ધરી હોં ઊરગ ધરની । સૂર પ્રભુકે બચન સુનત ઊરગિનિ કહેઊ જાય અબ કર્યોં નમતિ ભઇ મરની ॥

પદ—(રાગ મારૂ.)

ભિરકી કૈ નારિ દૈ ગારિ ગિરીધારી તબ પૂછિપર લાત દૈ અહિ જગાયો । ઊઠચો અકુલાય ડર પાય ખગરાયકો દેખી બાલક ગર્વ અતિ બઢાયો ॥ પૂછિ રાખી ચાંપિ રિસ નિકાલી કાંપી દેખૈ સબ સાંપિઔ સાન ભૂલે । પૂછિ લિની ઝુટકી ધરનિસોં ગહિ પટકી ફૂંકરે ઊલટકિ ધરિકરિ ક્રોધ ફૂલે ॥ કરત ફનઘાત બિષ જાત અનુરાત અતિ નીર જરી જાત નહિં ગાત પરસૈ । સૂરકે પ્રભુ શ્યામ લોકાભિરામ બિનુ જાન અહિરાજ વિષ જ્વાલ બરસૈ ॥

શ્રીકૃષ્ણ બચન.

પદ—(રાગ નટ.)

ઇનકો લૈ વૃજ લોક દિખાઊં,—ટેક.

કમલ ભાર ઇનહિં પર લા દોં ઇનકો આપુ જનાઊં ॥ માતપિતા અતહી દુઃખ પાવત દરશન કાલી લહેઊ વૃજ ઊપર ધાઊ । મન મન કરત વિચાર શ્યામ યહ અબકી

કાલીકો દૈ મન હરખ બઢાઊં ॥ કમલ પઠાય દેહુ અબહીં નૃપરાજહીં દાવ દીખાઊ । સૂરદાસ પ્રભુકી યહ બાની વૃજવાસીનકો દુઃખ બિસરાઊં ॥

નાગનારી પરસ્પર બચન.

પદ—(રાગ કાન્હરો)

ઊરગ નારિ સબ કહત પરસ્પર દેખહુ યહ બાલકકી બાત બિસ જવાલા જલ જરત યમુના કો યાકે તંન લાગત નહિં તાત યહ કછુ યંત્ર મંત્ર હૈ જાનત અતિહી સુંદર કોમલ ગાત યહ અહિરાજ મહાબિષ જવાલા કિતને કરત સહસ ફનઘાત છુવત નહીં તનયાકે વિષ કહું અબ લોં બચ્યૌ પુણ્ય પિતુ માત સૂર શ્યામસોં દાવ બતાયો કાલી અંગ લપેટત જાત.

સમાજીબચન.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

ઊરગ લિયો હરિકોં લપટાઈ । ગર્વ બચન કહિ કહિ મુખ ભાખત મોકો નહિં જાનત અહિ રાઈ ॥ લિયો લ-પેટી ચરણતેં સિખલોં અતિ યહ મોસોં કરી ઢીટાઈ । ચાંપી પૂછ લુકાવત અપની યુવતિનકોં નહિં સકન

દિખાઇ ॥ પ્રભુ અંતરયામી સબ જાનત અવગારોં યહ સકુચિ મિટાઈ । સૂરદાસ પ્રભુ તન બિસ્તારેઊ કાલી બિકલ ભયો તબ જાઈ ॥

પદ—(રાગ કાન્હરો.)

જબહિ શ્યામ તન અતિ બિસ્તારેઊ,–ટેક.
પટપટાત ટૂટત અંગ જાન્યો સરણુ સરણુ અહિરાજ પુકારેઊ
યહ બાની સુનતહિ કરૂણામય તબ હીયયે સકુચાઇ,
યહૈ બચન સુની દ્રુપદસુતા મુખ દિનો બસન બઢાઈ.
યહૈ બચન ગજરાજ સુનાયો ગરૂડ છાંડિ તહં ધાયે,
યહૈ બચન સુની લાક્ષગૃહમેં પાંડવ જરત બચાયે.
યહૈ બાની સહી જાતન પ્રભુસોં ઐસે પરમ કૃપાલ,
સૂરદાસ પ્રભુ અંગ સકોરેઊ વ્યાકુલ દેખ્યો વ્યાલ.

સમાજીબચન.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

નાથત વ્યાલ બિલંબ ન કીનોં,–ટેક.
પગસોં ચાંપિ ધોંચિ બલ તોરેઊ ફેરિ નાક કરસોં ગહિ લીનોં.
કુદી ચઢિ તાકે માથેપર કાલી કરત બિચાર,
શ્રવણુહિ સુની રહી યહ બાની વૃજ હ્વૈ હૈ અવતાર.

તેઇ અવતરે આય ગોકુલમેં મૈં જાનિ યહ તાલ,
અસ્તુતિ કરન લગ્યો સહુસહુ મુખ ધન્ય જગતાત.
બારબાર કહિ શરણ પુકાર્યૌ રાખિ રાખિ ગોપાલ,
સૂરદાસ પ્રભુ પ્રકટ ભયે જબ દેખ્યો વ્યાલ બિહાલ.

કાલી નાગપત્ની બચન કૃષ્ણપ્રતી.

ગદ્ય—હે શ્રીકૃષ્ણચંદ મહારાજ આપને ભલા કીયા જો ઇસ દુઃખદાઇ અતી અભીમાનીકા ગર્વ દૂર કીયા અબ ઇસિકે ભાગ્યજોગે જો તુહ્યારા દર્શન પાયા જિન ચરનોકો બ્રહ્માઆદિ સબ દેવતા જપતપ કર ધ્યાવતે હૈં સોઇ પદ કાલીકે સીસપર બિરાજત હૈં પરંતુ માહારાજ આપ કૃપાનિધાન હો સો કૃપા કર ઇસે છોડ દીજે નહીતો ઇસકે સાથ મુઝેભી વધ કીજે ક્યોકી સ્વામી બિન સ્રીકો મરણહીં ભલા હૈ.

કાલીનાગ બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

દેખી દરશ મન હરષ ભયો,—ટેક.
પુરન બ્રહ્મ સનાતન તુમહી વૃજ કૃષ્ણ અવતાર ભયો.
શ્રીમુખ કહેઊ અજ હુંલોં તુમ નહિં જાન્યોં વૃજ અવતાર,

ઔર કાન જો તુમસોં બચિ હે સહસ ફનનિકે ભાર.
અનજાનત અપરાધ કિયો બહુ રાખિ શરણ મોહી લેહુ,
સૂરદાસ પ્રભુ ધનિ મેરે ફન ચરણ કમલ જે દેહુ.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

અબ કીન્હો પ્રભુ મોહી સનાથ । કોટિ કોટિ કીટહુ સમ નહીં દરશણ દીયો જગતકે નાથ ॥ અસરણ સરણ કહાવત હોં તુમ કહત સુનિ ભક્તનિ મુખ બાત ॥ એ અપરાધ ક્ષમા સબ કીજે ધૃગ મેરી બુધિ કહત ડરાત ॥ દીન બચન સુની કાલી મુખતેં ચરણ ધરે ફણિ ફણિ પ્રતી આપુ । સૂર શ્યામ દેખ્યો અહિ વ્યાકુલ સુખ દીને મેટયોચે તાપુ ॥

કાલીનાગ બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી પરસ્પર.

ગદ્ય—હે નાથ મેરા અપરાધ ક્ષમા કીજે મૈને અનજાને આપપર ફન ચલાયે હમ અધમ જાતી સર્પ હમે ઈતના જ્ઞાન કહાં જો તુમ્હે પહીચાનેં તબ શ્રીકૃષ્ણ બોલે ભલા જો હુઆ પર અબ તુમ યહાં ન રહો કુંટુંબ સમેત રમણક દ્વીપમેં જા બસો યહ સુન કાલી બોલા મહારાજ કૃપાનાથ વહા જાઊ તો હમેં ગરૂડ ખાય જાયગા વિસી

ભયસેં મૈં યહાં ભાગ આયા હું તબ શ્રીકૃષ્ણ બોલે અબ તું નીરભય ચલાજા હમારે પદકે ચિન્હ તેરે શિરપર દેખ તુજસે કોઇ ન બોલેગા.

બલદાઊજી બચન યશોદાપ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

યસુમતિ ટેરત કુવર કન્હીયા,—ટેક.
આગે દેખી કહત બલરામ હિ કહાં રહેઊ તુમ ભૈયા.
મેરો ભૈયા આવત અબહિં નોહિ દિખાઊ મૈયા,
ધીરજ કરહુ નેક તુમ દેખહુ યહ સુની લેતિ બલૈયા.
પુનિ યહ કતિ મોહિપર મોધન ધરનિ ગિરી મુરઝૈયા,
સૂર બીના સુત ભઇ અતિ વ્યાકુલ મેરો બાલ કન્હૈયા.

વૃજવાસી બચન નંદ યશોદાપ્રતી.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

વૃજવાસી સબ ભયે બિહાલ,—ટેક.
કાન્હ કાન્હ કહિ ટેરત હૈ વ્યાકુલ ગોપીગ્વાલ.
અબકો બસે જાય વૃજહરિ બિનુ ધૃગ જીવન નરનારી,
તુમબિનુ યહ ગતિ ભઇ સબનિકી કહા ગયે બનવારી.
પ્રાતહિતેં જલભીતર પૈઠે હોન લગ્યો યુગયામ,
કમલ લીયે સૂરજ પ્રભુ આવત સબસો કહિ બલરામ.

બલરામ બચન વૃજવાસીપ્રતી.

પદ—(રાગ નટ.)

આવત ઊરગ નાથત શ્યામ,—ટેક.
નંદ યશોદા ગોપગોપન કહૈં બલરામ.
મોર મુકુટ બિસાલ લોચન શ્રવણ કુંડલ લોલ,
કોટિ પીતાંબર બેષ નટવર નટત ફણપ્રતિ ડોલ.
દેવ દિબી દુંદુભિ બજાવત સુમન ગન બરખાય,
સૂરશ્યામ બિલોકી વૃજજન હરષ મનહિં બઢાય.

પદ—(રાગ નટ.)

હલધર કહત શ્યામ વહ આયો,—ટેક.
મોરમુકુટ પીતાંબર કાછે દેખ્યો અલિક નિકટ જબ આયો.
દિબિ દુન્દભી બજાવત ગાવત ફણપ્રતિ નિર્તત શ્યામ,
વૃજવાસી સબ મરત જીવાયે હરખી ઊઠી સબબામ.
શોકસિંધુ બહીગયો તુરતહી સુખકો સિંધુ બઢાયો,
સૂરદાસપ્રભુ કંસનિકંદન કમલ ઊરગ પર લ્યાયો.

વૃજવાસી બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ કાન્હરો.)

બહુત કૃપા યહ કરી ગુસાંઇ,—ટેક.
ઇતની કૃપા કરી નહીં કાહુ જીનતેં રાખી લિયે સરણાઈ.

કૃપા કરી પ્રહલાદભક્તકો દ્રુપદસુતાપતિ રાખી,
ગ્રાહ મુખહિ ગજરાજ છુડાયે બેદ પુરાનંન ભાખી.
જો કછુ કૃપા કરી કાલીસોં સો કાહુ નહીં કીનોં,
કોટિબ્રહ્માંડ અંગપ્રતી રોમની તે પગ ફૂણીપ્રતિ દીનોં.
ધરની શિર ધરી શેષ ગર્વ કરી યહિ ભરિ અધીક સંભારેઊ,
પૂરણ કૃપા કરિ સૂરજપ્રભુ ફનફન પ્રતિ પગુ ધારેઊ.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

ઠાઢે દેખત હૈં વૃજવાસી,–ટેક.
કર જોરે અહિનારી બિનય કર કહતી ધન્ય અબિનાસી ॥
જે પદકમલ રમા ઊર રાખતિ પરસી સુરસરી આઈ ।
જે પદ કમલ સંભુકી સમ્પતી તે ફનફનપ્રતી ધરેઊ કન્હાઈ ॥ જે પદ પરસી શિલા ઊદ્ધરી ગઇ પાંડવ ગૃહ ફીરી આયે । જે પદકમલ ભજનમહિમાતેં જન પ્રહલાદ બચાયે ॥ જે પદ વૃજયુવતીન સુખદાયક ત્રૈ પદ તિહું ભુવન કિયે બામન । સૂરશ્યામ તે પદ ફણફણ પ્રતી નિર્તત અહિ કીયો પાવન ॥

કાળીનાગ બચન શ્રીકૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ કાન્હરો.)

ગરૂડ ત્રાસતેં જોં યહાં આયે,–ટેક.

તૌ પ્રભુ ચરણકમલ ફણફણ પ્રતિ અપને શિશ ધરાયે.
ધરી ઋષિ શ્રાંપ દિયો ખગપતિકોં યહાં તબ રહેગો છિપાઇ,
પ્રભુ બાહન ડર ભાજિ બચ્યો અહી નાતરૂ લેતે ખાઈ.
યહ સુનિ કૃપા કરિ નંદનંદન ચરણ ચિન્હ પ્રકટાયે,
સૂરદાસપ્રભુ અભયતાહી કરી ઊરગ દ્વીપ પહુંચાયે.

પદ—(રાગ કલ્યાન.)

જૈ જૈ ધુનિ અમરનિ નભ કીનોં,—ટેક.
ધન્ય ધન્ય જગદીશ ગુસાઈ અપનોં કરિ અહિ લીનોં.
અભય કિયો ફન ચિન્હ ચરણ ધરિ જાનિ અપનોં દાશ,
જલતે કાઢિ કૃપા કરિ પઠાયો મેટિ ગરૂડકી ત્રાસ.
અસ્તુતિ કરી અહિપતિ કુટુંબ લૈ ચલ્યો આપને ઓક,
સૂરશ્યામ મિલી માતપીતાકો દૂરિ કિયો તન શોક.

શ્રીકૃષ્ણ યશોદા યુગલબચન.

પદ—(રાગ નટ.)

લીનો જનની કંઠ લગાઇ,—ટેક.
અંગ પુલકિત રોમ ગદગદ સુખદ આંસુ બહાઈ.
મૈં તુમહિ બરજતિ રહૈં હરિ યમુનાતટ જીની જાય,
કંસ કમલ મંગાઇ પઠાયે તાત ગયે ડરાય.

મૈં કહેઊ નિશિસપન તોસોં પ્રકટ ભઇસુ આય,
તાત તું અશ ગુન જો દેખે સોઊ પ્રકટ લખાય.
ગ્વાલ સંગ મિલિ ગેંદ ખેલત આયે યમુના તીર,
કાહુ લૈ મોહિ ડારીદિનો કાલીયા દહ નીર.
યહ કહી તબ ઊરગમોસોં કિનિ પઠાયો તોહી,
મેં કહિ નૃપ કંસ પઠાયો કમલ કારણ મોહી.
યહ સુનત ડરી કમલ દીનો મોહી લિયો ચઢાય,
સૂર યહ કહી જનનિ બોધો દેખ્યો તુમહી આય.

શ્રીકૃષ્ણ બચન વૃજવાસી પ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

વૃજ વાસીનસોં કહત કન્હાઈ,—ટેક.
યમુના તીર આજુ સુખ કીજે યહ મેરે મન આઈ.
ગોપની સુનિ અતીહરષ બઢાયો સુખ પાયો નંદરાઇ,
ઘરઘરતેં પકવાન મંગાયે ગ્વાલનિ દિયે પઠાઈ.
દધિ માખન ખટરસકે ભોજન તુરતહિ લ્યાયે જાઈ,
માતપિતા ગોપી ગ્વાલીનકોં સૂરજ પ્રભુ સુખદાઈ.

શ્રીકૃષ્ણ બચન નંદ પ્રતી.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

તુરત કમલ અબ દેહુ પઠાઇ,—ટેક.
સુનહુ તાત અલ બિલંબ ન કીજૈ કંસ ચઢે વૃજઉપર આઇ.
કમલ મંગાય લીયે તટઉપર કોટી કમલ તબદીયે પઠાઇ,
બહુત વિનય કરિ પાતી પઠાઈ નૃપ લીજૈ સબ પુહુપ ગીનાઇ
તૈસી હમકો આજ્ઞા દીજૈ બહુત ધરે જલમાંજુ સજાઇ,
સૂરદાસ નૃપ તુવ પ્રતાપતેં કાલી આયગયો પહુંચાઇ.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

સહસ સકુટ ભરી કમલ ચલાયે,—ટેક.
અપની સમસર ઔર ગોપ જે તિનકે સાથ પઠાયે.
ઔર બહુત કાંવરી દધિમાખન અહિરનીકાધે જોરી,
નૃપકે હાથ પત્ર યહ દીજો બિનતી કીજો મોરી.
મેરો નામ નૃપતીસોં લીજો શ્યામ કમલ લૈ આયો,
કોટીકમલ આપુન નૃપ માંગે તીનકોટી હૈં પાયો.
નૃપતી હમહિ અપનો કરિ જાનો તુમ લાયક હમનાહીં,
સૂરદાસ યહ કહો નૃપઆગે તુમહીં છાંડિ કહું જાહી.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ નટ.)

ગ્વાલનિ હરિકી બાત સુનાઈ, યહ સુનિ કંસ ગયો મુરઝાઇ । તબ મનહીં મન કરત બિચારા યહ કોઊ ભલો નહિં અવતારા ॥ યાસોં મેરો નહી ઊવાર મોહિ મારવ મારે પરીવાર । દૈત્ય ગયેતે બહુરિ ન આયે કાલીતેં યેકયોં બચિ આયે ॥ તહિપર ધરી કમલ લદાયે સકટ સહસ ભરી ગ્વાલ પઠાયે । એકગ્વાલ મૈં ઊનહી બતાયે કોટીગ્વાલ મેરે સદન ચલાયે ॥ ગ્વાલનિ દેખી મનહિં રિસ કાંપૈ પુનિ મનમેં યહ અટકર નાપૈ । આપહિ આપુ નૃપતી તન ત્યાગ્યો સૂર દેખી કમલનિ ડર ભાગ્યો ॥

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

ભીતર લીયે ગોપ બુલાય,—ટેક.
હૃદય દુ:ખ મુખ હલભલો કરી વૃજાહૈં દીયે પઠાય.
નંદકોં સિરપાવ દીનોં ગોપ સબ પહિરાય,
યહ કહૌ બલરામ સ્યામહીં દેખીહોં દોઊ ભાય.
અતિ પુરૂષારથ કહૌ રે ઊનિ કમલ ઊનહિં લાય,
સૂરપ્રભુકો દેખીહૌં મૈં એક દીવસ બુલાય.

પદ—(રાગ ગૌડ.)

કમલ પહુચાય સબ ગોપ આયે,–ટેક.
ગયે યમુનાંતીર ભઈ અતિહિ ભીર દેખી નંદ તીર તુરતહીં બુલાયે ॥ દિયો સિરપાવ નૃપરાયને મહરકો આપુ પહિરાયની સબ દિખાયે । અતિહી સુખ પાયકે લિહી સિરનાયકે હરષ નંદરાયકે મન બઢાયે ॥ શ્યામ બલરામકો નામ જબ હમ લીયો સુનત સુખ કીયો । ઉન કમલ લાયે સૂરનંદ સુબન દોઊ એકદીવસદેખિહીં પુહુપ લિયે સુખ પાય ઇન બુલાયે ॥

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

યહ સુનિ નંદ બહુત સુખ પાયે,–ટેક.
કમલ પઠાય દયે નૃપ લીન્હે દેખનકો દોઊ સુતન બુલાયે.
સેવા બહુત માનિહી લીની વૃજનારિ નર હરષ બઢાયે,
બડી બાત ભઈ કમલ પઠાયે માનહુ આપુન જલતેં લ્યાયે.
આનંદ કરત યમુના તટ વૃજજન દેખત ખાતહિ દીવસ બિહાયે, યહ સુખશ્યામ બચે કાલીતે ષહ સુખ કં-

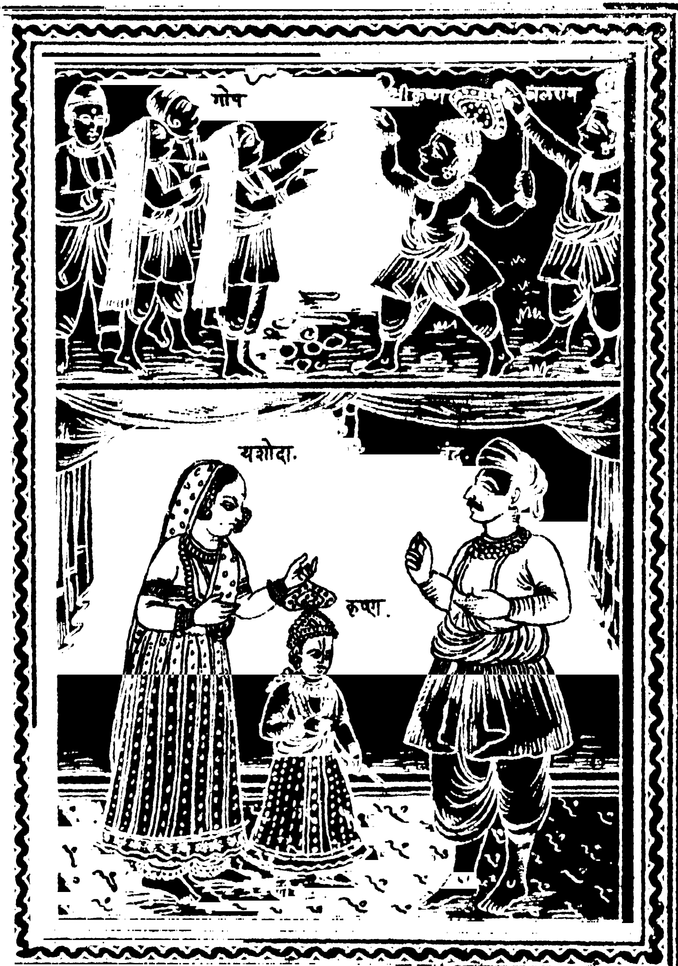
સહિ કમલ ચલાયે. હંસત કાન્હ બલરામ સુનત યહ હુમકોં દેખન નૃપતી મગાયે, સૂરદાસપ્રભુ માતપિતા-હિત કમલ કોટિ દૈ વૃજાહિં બચાયે.

ઈતિ શ્રીકાલીમર્દન લીલા સંપૂર્ણ.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

પરીમેરે નૈનન ઐસી બાન,–ટેક.
જબલગ સુને તબલગ હરે દેખોં સુંદરતાકી ખાન.
એ ગીધે બીધેજો રહતહૈં તજી લોગકી કાન,
સારદ શ્રી મુખચંદ બિલોકત જ્યોં ચકોર રતિમાન.
અતિ અધીન જલ ભરીભરી આવત સહત ન દરશન હાન,
કીજૈ કહાં બાંધિ સોંપિહોં સૂર શ્યામકે પાન.

खेलन लीला.

अथ खेलन लीला प्रारंभ.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ રામકલી.)

ખેલત શ્યામ ગ્વાલનિ સંગ,—ટેક.
સુબલ હલધર અરૂ શ્રીદામા કરત નાનારંગ.
હાથ તારી દેત ભાજત સબૈ રૂચિ કરિ હોડ,
બરજે હલધર શ્યામ તુમ જિનિ ચોટ લાગહિ ગોડ.
તબ કહેઊ મૈં દૌરી જાનત બહુત બલમો ગાત,
મેરી જોરી હુ શ્રીદામા હાથ મારે જાત.
બોલિ તબહીં ઊઠે શ્રીદામા જાહુ તારી મારી,
આગે હરિ પાચે શ્રીદામા ધરેઊ શ્યામ હુંકારી.
જાનિકે મેં રહેઊ ઠાડો ચુવત કહા જુ મોહીં,
સૂરશ્યામ ખીજત સખનસોં મનહિં કીનો કોહીં.

સખા બચન સખાનસોં.

પદ—(રાગ ગૌરી.)

સખા કહતહૈ શ્યામ રિસિયાને,—ટેક.
આપુહી આય લુકી ભયે ઠાડે અબ તુમ કહા રિસિયાને.

બિચહી બોલી ઊઠે હલધર તબ ઈનકે માય ન બાપ,
હારિ જિતિ કહું નેક ન સમુઝત લરિ કનિ લાવત પાપ.
આપુન હરિ સખાસો ઝગરત યહુ કહિ દિયો પઠાય,
સૂરશ્યામ ઊઠી ચલે રોયકે જનનિ પુંચત ધાય.

શ્રી યશોદાજી બચન ગદ્ય.—એ બેટામોહન તૂ ક્યોં રોવત આયૌ ઔર લાલા કોનને તોય મારો સો બતાય તોહી દેખતહીં દેખત વાય યા વૃજતેં નિકાસ દેઊ યહ બચન સુનિકે શ્રી કૃષ્ણને કહ્યો.

શ્રી કૃષ્ણ બચન યશોદા પ્રતી, પરસ્પર.

પદ—(રાગ સારંગ.)

મૈયા મોહિ દાઊ બહુત ખીઝાયો,–ટેક.
મોસોં કહત મોલકો લીન્હોં તૂ કબ યશુદા જાયો.
કહા કરો યહિ રિસકે મારે ખેલનહું નહિ જાત,
પુનિ પુનિ કહત કવનહૈ માતા કૌન હૈ તેરો તાત.
ગોરેનંદ યશોદા ગોરી તુમ કત સાંવલ ગાત,
ચુટકી દૈ દૈ ગ્વાલ સુનાવત હંસત સબૈ મુસકાત.
તૂ મોહિકો મારન સીખી દાઊહિ કબહું ન ખીઝૌ,
મોહનકો મુખ રિસ સમેત યે ભાંતે સુનિ સુનિ રીઝૌ.

સુનિ કાન્હ બલભદ્ર ચૌંવાઈ જનમહિકો વહ ધૂત,
સૂરશ્યામ મોહિ ગોધનકી સોં હમૈ માતા તૂ પૂત.

શ્રી યશોદા બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી ગદ્ય.—અરે મોહન તૂ મોરેહિ બેટા હૈ અરે લાલા દાઊતૌ જનમહિંકો ધૂતહૈ મોયે ગોધનકી સોં તુ મેરેહિ પૂત હૈ જાઊ અબ ખેલો મનમેં ઊદાસ મતિ હોઊ.

શ્રી કૃષ્ણ બચન યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

ખેલન અબ મેરી જાય બલૈયા,—ટેક.
જબહિ મોહિ દેખત લરિકન સંગ તબહિં ખીજત બલભૈયા.
મોસોં કહત તાત બસુદેવકો દેબકી તેરી મૈયા,
મોલ લયો કછુ દે વસુદેવહી કરિકરિ જતન બડૈયા.
અબ બાબા કહિ કહત નંદસોં યસુમતિસોં કહે મૈયા,
એસે કહી સબ મોહિ ખીજાવત તબ ઊઠી ચલ્યો ખિસૈયા.
પાચે નંદ સુનતહૈ ઠાઢે હંસતહંસત ઊર લૈયા,
સૂર નંદ બલરામહિ ધિરયો સુનિ મન હરષ કન્હૈયા.

શ્રી કૃષ્ણ બચન યશોદા પ્રતી ગદ્ય.—અરી મૈયા અબ મૈ ખેલવેકોં ન જાઊગો કયોં કી જબ મોય લડકા-

નંકે સંગ દાઊ દેખતહૈ તબહી ખીજાવતહૈ તૂ તૌ વસુ-
દેવ કો બેટા હૈ નંદ યશોદાને કછુ દૈકે મોલ લિયોહૈ
એસેં કહીકે સબ સખા મોય ખીજાવતહેં તાસોં મેં ખી-
જાકેં ચલ્યો આયોહું યહ બાત શ્રીકૃષ્ણકે મુખસોં સુ-
નતેહી નંદજીને ચાતીસો લગાય લીને.

સખા બચન શ્રી કૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ રામકલી.)

ખેલન ચલો બાલગોવિંદ,—ટેક.
સખા પ્રિય દ્વારે બુલાવત ઘોષ બાલક વૃંદ.
તૃષિતહેં સબ દરશકારન ચતુર ચાતક દાસ,
બરષિ છબિ નૌવારી ધરતન હરત લોચન પ્યાસ.
બિનય બચન સુનત કૃપાનિધિ ચલે મનુહરિ બાલ,
લલિત લઘુલઘુ ચરણ કર ઊર બાહુ નયન બિસાલ.
અજિર પદ પ્રતિબિંબ રાજત ચલત ઊપમા પુંજ,
પ્રતિચરણ માનો હેમ બસુધા દેત આસન કુંજ.
સૂરપ્રભુકી નિરખી શોભા રહે સુર અબલોકી,
સરદ ચંદ ચકોર માનો રહે થકીત બદન બિલોકી.

શ્રી યશોદા બચન.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

ખેલનકુ હરિ દુરિ ગયોરી,—ટેક.
સંગસંગ ધાવત ડોલત કહધોં બહુત અબેર ભયોરી.
પલક ઓટ ભાવત નહિં મોકોં કહા કહોં તોહિ બાત,
નંદહી તાતતાત કહિ બોલત મોહી કહતહૈ માત.
ઇતની કહત શ્યામ ધન આયે ગ્વાલ સખા સબ ચીન્હોં,
દૌરિ જાય ઊરલાય સૂરપ્રભુ હરષિ યશોદા લીન્હોં.

શ્રી યશોદાજી બચન શ્રી કૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ બિહાગરો.)

ખેલન દુરિ જાત કત કાન્હા,—ટેક.
આજુ સુન્યોમેં હાઊ આયો તુમ નહીં જાનત નાન્હા.
એક લરિકા અબહિ ભજીઆયો રોવત દેખ્યો તાહી,
કાન તોરી વે લેત સબનિકો લરીકા જાનત જાહી.
ચલો ન બેગી સબેરે જૈયે ભાજી આપને ધામ,
સૂરશ્યામ યહ બાત સુનહી બોલી લીયે બલરામ.

શ્રી કૃષ્ણ બચન યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ જૈતશ્રી.)

દૂરિ ખેલન જિનિ જાહુ લલન મેરે હાઊ આયેહેં,
તબ હંસિ બોલે કન્હાહિ મૈયા ઇનકો કિન્હે પઠાયેહેં.
યમુનાકે તટ ધેનુ ચરાવત જહાં સઘન બનઝાઊ,
પૈઠી પતાલ બ્યાલ ગહીનાથ્યૌ તહાં ન દેખે હાઊ.
અબ ડરપત સુનિસુનિ એબાતેં કહત હંસત બલદાઊ,
સપ્ત રસાતલ શેષાસન રહી તબકી સુરત ભુલાઊ.
ચાર બેદ લેગયો શંખાસુર જબમે રહેઊ લુકાઊ,
મીન રૂપ ધરિકે જબ મારેઊ તબહિ રહે કહાં હાઊ.
મથી સમુદ્ર સુર અસુરનકે હિતમંદર જલહિ ખસાઊ,
કમઠ રૂપધરી ધરણી પીઠિપર સુખ પાયો સુર રાઊ.
જબ હરણાક્ષ યુદ્ધ અભિલાષ્યો મનમેં અતિ ગરબાઊ,
ધરિ વરાહ રૂપ રીપુ મારેઊ લૈ ચિતી દંત અગાઊ.
બિકટ રૂપ અવતાર ધરેઊ જબસો પ્રલ્હાદ બતાઊ,
ધરિ નૃસિં જબ અસુર બિદારેઊ તહાં ન દેખ્યો હાઊ.
વામન રૂપ ધરેઊ બલિ છલિકર તીનપરગ વસુધાઊ,
શ્રમ જલ બ્રહ્મ કમંડલ રાખ્યો દરશિ ચરણ પરસાઊ.
મારેઊ મુનિ બિનહિ અપરાધહી કામધેનુ લૈ આઊ,

એકઇસિ બાર કરી નિછત્રી છિતિ તહાં ન દેખ્યો હાઊ.
રામરૂપ રાવણ જબ મારેઊ દશસિર વીસ ભુજાઊ,
લંક જરાય છાર જબ કીનો તહાં રહે કહુ હાઊ.
માટીકે મિસ બદન બિકારેઊ જબ જનની ડરપાઊ,
મુખ ભીતર ત્રયલોક દીખાયો તબહુ પ્રતીત ન આઊ.
નૃપતિ ભીમસો યુદ્ધ પરસ્પર તહુ વહ ભાવ બતાવઊ,
તુરત ચીર દુઇ ટુક કીયો ધર ઐસે ત્રીભુવન રાઊ.
ભક્ત હેત અબતાર ધરેઊ જબ અસુરનિ મારી બહાઊ,
સૂરદાસ પ્રભુકી યહ લીલા નિગમ નેતિ કહી ગાઊ.

શ્રી યશોદાજી બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ રામકલી.)

યશુમતી કાન્હહિ યહુ સમુઝાવતિ,—ટેક.
સુનહુ શ્યામ તુમ બડેભયે અબ વહ કહિ સ્તનન ચુડાવતી.
વૃજ લરિકા તોહિ પીબત દેખેં હંસત લાજ નહિ આવતી,
જૈહે બીગરી દાંત હૈઆછે તાતે કહી સમુઝાવતી.
અજહું છાડિ કહેઊ કરિ મેરો ઐસી બાત નહિ ભાવતી,
સૂરશ્યામ યહ સુનિ મુસકાને અચલ મુખહિં લુકાવતી.

શ્રીકૃષ્ણ યશોદાજી યુગત બચન.

પદ—(રાગ સારંગ.)

ખેલન જાહુ ગ્વાલતોહિ ટેરત,—ટેક.
યહ સુનિ કાન્હ ભયો અતિ આતુર દ્વારે તન ફિરી ફિરિ જબ હેરત ॥ બારબાર હરિ માતહી બુઝત કહિ ચૌગાન કહાંહે । દધિમથનીકે પાછે દેખા લૈ મે ધરેઊ તહાંહે ॥ લૈ ચૌગાન બડો અપનેકર પ્રભુ આયે ઘર બાહાર । સૂરશ્યામ બુઝત સબ ગ્વાલનિ ખેલહીં ગે કહી ઠાહર ॥

સખાજી બચન.

પદ—(રાગ નટ.)

ખેલત બને ઘોસ નિકાસ,—ટેક.
સુનહું શ્યામ ચતુર સિરોમનિ યહાહે ઘર પાસ.
કાન્હ હલધર બીર દોઊ અતિ ભુજાદુહું જોર,
સબલ શ્રીદામા સહિત અરૂ સખા ભયે એકઓર.
ઓર સખા બુરાય લીન્હે ગોપ બાલક વૃંદ,
ચલે વૃજકી ખોરી ખેલન અતિ ઊમંગી નંદનંદ.
બડા ઘરનિ ડારી દીન્હી લૈ ચલે ઢરકાય,
આપ આપનિ ઘાત નિરખત ખેલુ જમ્યોં બનાય.

સખા જીતત શ્યામ જાને તબ કરી કછુપેલ,
સૂરદાસ કહત સુદામા કૌન ઐસો ખેલ.

શ્રી દામા બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

ખેલત મેં કો કાકો ગુસૌંયાં,–ટેક.
જાતિ પાંતિ હમતેં બડ નાહિન હુમ બસત તુમ્હારી છૈયાં.
અતિ અધીકાર બતાવત યાતેં જાતે અધિક તુમ્હારે ગૈયાં,
રૂઠિ કરે તાસોં કહા ખેલેં રહેબેઠિ જહાં તહાં સબ ગોઇયાં.
હરિહારે જીતે શ્રીદામા બર બસહિ કત કરત રૂસૈયાં,
સૂરશ્યામ પ્રભુ ખેલોઇ ચાંહત દાવ દિયો કરિ નંદ દુહૈયાં.

ઇતિશ્રી ખેલન લીલા સંપૂર્ણ.

પદ—(રાગ જીલ્હા.)

અજબ ઇજાર લાલ જામા ઔર પટુ લાલ,
ચુંદરીસેં પાગલાલ પ્રીતમસેં પેખ લૈ.
છબીકે છબિલે લાલ છકઈ ફીરાવે લાલ,
રાથમેં ગુલાલ લાલ રંગરૂપ રેખ લૈ.
નખસિખતે ભૂમિ લ[illegible]લ જહા ખડે નંદલાલ,
વૃંદાવન ચંદલાલ વૃંદ[illegible]ં વિસખ લૈં.
દ્રગનેહ ડોરેલાલ આંખે ઘનશ્યામ લાલ,
લાલ જહાં ચાહો તહીં ગોપાલલાલ દેખી લૈ.

પદ—(રાગ જીલ્હા.)

પુછતહૈ નંદલાલ કહો સખી અપના હાલ,
આખિનમેં ડોરી લાલ લાલ પાસખરી હૈં.
પંચરંગી ચુંદરીલાલ લહગા ગુજરાતી લાલ,
લાલ છબિપ્યારીકી દ્રગન બિચભરી હૈં.
અંગમેં ચોલી લાલ દસનોમેં મહદી લાલ,
લાલસિસ ઇઠુરીપેં લાલ ગાગરી ધરી હૈં.
કહત કવિ જિતલાલ પુછતહેં વારવાર,
એક નંદલાલને અનેક લાલ કરી હૈં.

यमलार्जुन लीला.

अथ श्री यमलार्जुन लीला प्रारंभ.

સખી બચન યશોદા પ્રતી.

ગદ્ય.—હૈ યશોદાજી તુમ તો યહાં બૈઠીહો વહાં ચુલ્હે પરસેં સબ દૂધ ઊફન ગયે. યહ સુનતેહિ ઝટ શ્રીકૃષ્ણકો ગોદસેં ઊતાર ઊઠ ધાઈ ઔર જાકે દુધ બચાયો યહાં કાન્હ દહીમહીકે ભાજન ફોડ રઈ તોડ માખન ભરી કટોરી લે ગ્વાલબાલોમેં દૌડે આએ. એક ઊખલ ઓંધા ધરા પાયા તીસપર જા બૈઠે ઔર સખા સખાઓંકો બૈઠાય લગે આપસમેં હંસહંસ બાંટ માખન ખાત ઈતનેમેં યશોદા દૂધ ઊતાર આય દેખેતો આંગન ઔર તીબારેમેં દહી મહીકી કીચ હો રહિહૈ તબ તો સોછ સમઝ હાથમેં છડી લે નિકલી ઔર ઢુંઢતી ઢુંઢતિ વહાં આઈ જહાં શ્રીકૃષ્ણ મંડલી બનાયે માખન ખાય ખિલાય રહેથે.

શ્રી યશોદા બચન સખીપ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

ઐસી રિસ મૈં જો ધરી પાઊં,—ટેક.
કૈસે હાલ કરોં ધરિ હરિકે તુમકો પ્રગટ દિખાઊં.

સંટિયાં હાથ લિયે નંદરાની થરથરાત સબગાત,
મારેબિના આજુ જો છાંડોં લાગે મેરે તાત.
યહી અંતર ગ્વાલનિ એક ઔર ધરે બાંહુ હરિ લ્યાવતિ,
ભલો મહરિ સૂધો સુતં જાયો બોલી હાર બતાવતી.
રિસમેં રિસ અતિહી ઊપજાયો જાની જનનિ અભીલાષ,
સૂરશ્યામ ભુજ ગહે યશોદા અબ બાંધો કહિ ભાષ.

સમાજીબચન. પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

યસુમતિ રિસ કરિ રજજુ અકરષે,—ટેક.
સુતહિ ક્રોધ દેખિ માતાકે મનહીં મન હેરિ હરષે.
ઊફનત છીર જનનિ કરિ દુચિતી યહી બિધિ ભુજાછુડાયો,
ભાજન ફોરિ દહેઊ સબ ડારેઊ માખન મુખ લપટાયો.
લૈ આઇ જેવરી અબ બાંધોં મરમ જાનિ ન બંધાવૈ,
આંગુર દ્વૈ ઘટિ હોત સબનિસોં પુનિ પુનિ ઔર મંગાવૈ.
નારદ શ્રાપ ભયે યમલાર્જુન ઇનકો અબજુ ઊધારોં,
સૂરદાસ પ્રભુ કહત ભક્તહિત જન્મ જન્મ તનુ ધારોં.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

દેખી સખી યશોદા બૌરાની,—ટેક.
ધરધર ડોલતી લેતિ ડાવરી બાંહ ગહે હરિકી બિત-

તાની ॥ જાનતિ નાહિં જગતપતિ માધવ જીનતેં સબ આ-પદા નસાની । જાકો નામ સકતિ પુનિ તાકી તાહિ દેખી બાંધત નંદરાની ॥ અખિલ બ્રહ્માંડ ઊદર રહે જાકે જિનકી જયોતિ જલ થલહુ સમાની । મુખજ મહાત ત્રિભુવન દિખરાયો અચરજ કથા ન જાત બખાની ॥ બ્રહ્માદીક સનકાદીક સુકાદીક ભ્રમત રહત ઈનહું નહિ જાની । સૂરદાસ મોહિ બૈસિયે લાગતી જો કછુ કહી ગર્ગ મુખ બાની ॥

શ્રી યશોદા બચન કૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

બાંધો આજુ કવન તોહિ છોરે,—ટેક.

બહુત લંગર યો કીની મોસોં ભુજગહિ રજ્જુ ઊખલસોં જોરે ॥ જનની અતિ રિસ જાનિ બંધાએ ચિતે બદન લોચન જલઘોરે । યહ સુનિ વૃજ યુવતી સબ ધાઇ કહતી કાન્હુ અબ ક્યોં નહિં ચોરે ॥ ઊખલસોં ગહિ બાંધિ યશોદા મારનકો સાંટિ કર તોરે । સાંટિ દેખી ગ્વાલિન પછિતાની બિકલ ભઇ જહંતહં મુખમોરેં ॥ સુનહું મહરિ ઐસી ન બૂઝીયે સુત ભાંવતિ માખન દધિથોરેં । સૂર શ્યામકોં બહુત સતાયો ચૂક પરિ હમતેં યહ ભોરેં ॥

સખી બચન શ્રી યશોદા પ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

યશોદા તેરો મુખ હરિ જોવે,—ટેક.
કમલ નયન હરિ હિચકીન રોવૈ બંધન છોરિ જસોવે.
જો તેરો સુત ખરો અચગરો અપની કોખીકો જાયો,
કહા ભયોજો ઘરકે ઢોટા ચોરી માખન ખાયો.
તુરત દોહની દહેઊ જમાયો જાવત પૂજન પાયો,
તાઘર દેવ પિતર કાહેકો જો ઘર એૈસો જાયો.
જાકો નામ લેત ભ્રમ છુટૈ કર્મફન્દ સબ કાટે,
સો હરિ પ્રેમ જેવરિ બાંધે જનની સાંટી લીયે ઠાઢે.
સૂરદાસ પ્રભુ ભક્ત હેતતેં દેહ ધરતહીં આયે,
દુઃખિત જાનિ દોઊ સુત કુબેરકે તાહિત આપુ બંધાયે.

પદ—(રાગ સારંગ.)

માઈને કહું ન દરદ કરતિ હિચુકિત હરિ રોવૈ,—ટેક.
વજ્રહુતેં કઠિન હિયો તેરો હૈ જશોવૈ.
પલન પોઢાહિ જિનહિ બિકટ બાઊ કાટૈ,
ઊલટે ભુજ બાંધિ તિનહિ લકુટીયે ડાટૈ.
નેકહુ ન થકીત પાણી નિરેદઇ અહિરી,

અહો નંદરાની સીખ કૌનપૈ લહોરી.
જાકો શિવ સનકાદિક સદા રહત લોભા,
સૂરદાસ પ્રભુકો મુખ નિરખી દેખી શોભા.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

કહૌ તૌ માખન લ્યાઊં ધરતેં,—ટેક.
જો કારન તુ છોરતિ નાહી ન લકુટ ન ડારત કરતે.
સુનહી મહરી ઐસી ન બુઝિયે સકુચિ ગયો મુખ ડરતે,
મનહું કમલ દધિસુત સમયો તકિ ફૂલત નાહિ ન સરતે.
ઊખલ જાય ભુજા ધરિ બાંધે મોહન મુરતી બરતે,
સૂરશ્યામ લોચન જલ વર્ષત જનું મુક્તા હિમ કરતે.

શ્રી યશોદાજી બચન સખીપ્રતી.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

કહન લાગી બઢિબઢિ અબ બાત,—ટેક.
ઢોટા મેરો તુમહિ બંધાયો તનકહિ માખન ખાત.
અબ મોહિ માખન દેતિ મંગાયે મેરે ઘર કછુ નાહિ,
ઊરહન કહિ કહિ સાંઝ સવારે તુમહી બંધાયો યાહિ.
રિસહીમેં મોકો ગહિ દીનોં અબ લાગી પછિતાન,
સૂરદાસ અબ કહતિ યશોદા બુઝિયો સબકોં જ્ઞાન.

સખી બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

કબકે બાંધે ઊખલ દામ,—ટેક.
કમલ નૈન બાહિર કરિ રાખે તૂ બૈઠી સુખધામ.
હો નિરદઇ દયા કછુ નાહિં લાગિ રહી ઘરકામ,
દેખિ ક્ષુધાતેં મુખ કુમિલાનોં અતિ કોમલ તનશ્યામ.
છોડહુ બેગિ બડી બિરિયાં ભઇ બીતિ ગયે યુગજામ,
તેરી ત્રાસ નિકટ નહિં આવત બોલિ સકત નહીં રામ.
જન કારણ ભુજ આય બંધાઇ બચન કિયો રૂષિતામ,
તા દિનતેં યહ પ્રકટ સૂરપ્રભુ દામોદર સો નામ.

પદ—(ધન્યાશ્રી.)

યશોદા તેરો ભલો હિયો હૈ માઇ,—ટેક.
કમલનયન માખનકે કારન બાંધે ઊખલ લાઇ.
જો સંપદા દેવમુનિ દુર્લભ સ્વપ્નહુ દેન દીખાઇ,
યાહીતેં તૂ ગર્વભરી હૈ ઘર બૈઠે નિધિપાઇ.
તબ કાહુકો સુત રોવત સુનિકે દૌરિ લેતિ હિયલાઇ,
અબ કાહે ઘરકે લરિકાસોં કરતિ ઇતિ જડતાઇ.
વારંવાર સજલ લોચન ભરી રોવત કુંવર કન્હાઇ,
કહા કરોં બલિ જાઊં છોરતી તેરી સોંહ દિવાઇ.

જો મૂરતિ જલથલમેં વ્યાપક નિગમ ન ખોજત પાઈ,
સો યશુમતિ અપને આંગનમેં દ્વૈ કરતાલ નચાઇ.
સુર પાલક સબ અસુર સંહારક ત્રિભુવન જાહિ ડરાઇ,
સૂરદાસ પ્રભુકી યહ લીલા નિગમ નેતિ નિત ગાઇ.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

ઐસી રિસ તોકોં નંદરાની,–ટેક.

ભલી બુદ્ધિ તેરે જિય ઉપજી બડી બૈસ અબભઇ.
ઢોટા એક ભયો કૈસેહું કરિ કૌન કૌન કરવર બિધિ બાની । કરમ કરમ કરિ અબલૈ ઉબરેઉ તાકો મારી પિતર દે પાની ॥ કો નિરદઈ રહેં તોરે ઘર કો તેરે સંગ બૈઠે આની । સુનહું સૂર કહિકહિ પચિ હારી યુવતી ચલીધરન બિરૂઝાની ॥

સખી બચન બલદાઊજી પ્રતી.

પદ—(રાગ સારંગ.)

હલધરસોં કહિ ગ્વાલિ સુનાયો,–ટેક.

પ્રાતહિતેં તુમ્હારો લઘુ ભૈયા યશુમતિ ઊખલ બાંધિ લગાયો ॥ કાહુકે લરિકહિ હરિ મારેઊ ભોરહિ આનિ રોવત ગુહિરાયો । તબહીંતે બાંધે હરિ બૈઠે સો હમ તુ-

મેકો આનિ જનાયો ॥ હમ બરજી બરજ્યોં નહી માનતિ સુનતહિં બલ આતુરહૈ ધાયો । સૂરશ્યામ બૈઠે ઊખલલગી માતા ડરતન અતિહિ ત્રસાયો ॥

શ્રી બલદાઊજી બચન શ્રી કૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ સારંગ.)

યહ સુનિકે હલધર તહું આયે,—ટેક.
દેખિ શ્યામ ઊખલસોં બાંધે તબહીં દોઊ લોચન ભરી આયે ॥ મૈ બરજ્યોં કૈ બેર કન્હૈયા ભલી કરી દોઊ હાથ બંધાયે । અજહુ છાડહુગે લંગરાયો દોઊ કર જોરી જનનીપૈ આયો ॥ શ્યામહિ છોરી મોહિ બરૂ બાંધો નિકસત સગુણ ભલે નહીં પાયે । મેરો પ્રાણ જીવન ધન કન્હા તીનકે ભુજમોહિ બંધે દીખાયે ॥ માતાસોં કહા કરોં ઢીટાઈ શેષ રૂપકહી નામ સુનાયે । સૂરદાસ તબ કહતિ યશોદા દોઊ ભૈયા તુમ એક વ્હૈ આયે ॥

શ્રી બલદાઊજી બચન યશોદા પ્રતી.

પદ—(રાગ સારંગ)

કાહેકો ઇતનો હરિ ત્રાસ્યો,—ટેક.
સુનિરી મૈયા મેરે ભૈયા કીતનો ગોરસ નાસ્યો.

જબ રજજુસોં કરગાઠે બાંધે છરછર મારી સાટી,
સુને ઘર બાબાનંદ નાહિં ઐસે કરી ડાંટી.
ઔર નેકુ છુહિ દેખહિ શ્યામ હિ યાકો કરોં નિપાત,
તૂ જો કરૈ બાત સો સાંચી કહા કહોં તાહિ માત.
ગાઢે બદત બાત સબ હલધર માખન પ્યારો તોહી,
વૃજ પ્યારો જાકો મોહી ગારો છોરતિ કાહે ન જોહી.
કાકો વૃજ માખન દધિ કાકો કેહી બાંધે જકરી જનાય,
સુનત સૂર હલધરકી બાની જનનીસેં જુ બતાય.

શ્રી યશોદા બચન બલદાઊજી પ્રતી.

પદ—(રાગ સારંગ.)

સુનહુ બાત મેરી બલરામ,—ટેક.
કરન દેહુ મોહિ ઇનકી પૂજા ચોરી પ્રગટત નામ.
તુમહી કહો કમી કાહેકી નવનિધિ મેરે ધામ,
મેં બરજી સુત જાહુ કહૂં જિનિ કહિહારી નિસિ યામ.
તુમહુ મોહિ અપરાધ લગાયો માખન પ્યારો શ્યામ,
સુની મૈયા તોહી છાંહિ કહોં કહિ કો રાખે તેરે નામ.
તેરી સોં ઊરહન લૈઆવતિ ઝૂઠી વૃજકી બામ,
સૂર શ્યામ અતિહી અકુલાને કબ બાંધે હૈ દામ.

સમાજી બચન. પદ—(રાગ સારંગ.)

નિરખિ શ્યામ હલધર મુસકાને,—ટેક.
કો બાંધે કો છોરૈ ઇનકો યહ મહીમા એહિપૈ જાને.
ઊતપતી પ્રલય કરત હૈ યેઈ શેષ સહસ મુખ સુયસ બખાને,
યમલાર્જુન તોરિ ઊધારન કારન કરત આપ મનમાને.
અસુર સંહાન ભક્તહિ તારન પાવન પતીત કહાવત બાને,
સૂરદાસ પ્રભુભાવભક્તકે અતિ મતિ યશુમતી હાથ બિકાને.

સખી બચન યશોદા શ્રીપ્રતી.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

યશોદા તોહી બાંધત ક્યોં આયો,—ટેક.
કસકયો નાંહિ નેકુ મન તેરો યાહીકો હોં જાયો.
શિવ વિરંચિ મહિમા નાંહિ જાને સોતો ગાય સંગ ધાયો,
તાતેં તૂ પહિચાનતિ નાહિ ન કૌન પુન્યતેં પાયો.
ઈતની કહી ઊસકારત બાંહે ગોરસ હીત બલછાયો,
કહા ભયો જો ઘરકે લરિકા ચોરી માખન ખાયો.
અપને કર કરિ બંધન છોરો પ્રેમ સહિત ઊર લાયો.
સૂર સુબચન મનોહર કહિ કહિ અનુજ શૂલ બિસરાયો.

શ્રીયશોદાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ આસાવરી.)

જાહુ ચલી અપને અપને ઘર,—ટેક.
તુમહીં સબ મિલિ ઢીટ કરાયો અબ આઈ બંધન છોરન બર.
મોહિં અપને બાબાકી સોં હૈ કાન્હહિ અબ ન પત્યાઊં,
ભવન જાહુ અપને અપને સબ લાગતિહોં મૈં પાઊં.
મોકોં જિનિ બરજો કોઊ યુવતી દેખો હરિકે ખ્યાલ,
સૂરશ્યામસોં કહતિ યશોદા બડે નંદકે લાલ.

સમાજી બચન.

પદ—(ધન્યાશ્રી.)

હરિ ચિતયે યમલાર્જુન તન,—ટેક.
અબહીં આજુ ઇનહીં ઊદ્ધારોં એહૈ મેરે નિજ જન.
ઇનકે હેતુ ભુજા બંધવાઈ અબ બિલંબ નહિ લાઊં,
પરસ કરૌં તનુ તરહી ગીરાઊ મુનિવર શ્રાપ મિટાઊં.
એ સુકુમાર બહુત દુઃખ પાયો સનકાદીક સુત ચારૌ,
સૂરદાસ પ્રભુ કહત મનહીમન કર બંધન નીવારૌં.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

તબહિ શ્યામ એક બુદ્ધિ ઊપાઇ,—ટેક.
યુવતી ગઇ ઘરની સબ અપને ગૃહ કારજ જનનિ અટ-

કાઈ ॥ આપુ ગયે યમુલાર્જુન તરપર પરસત પાત ઊઠે ઝુહરાઈ। દિયે ગિરાય ધરનિ દોઊ તરૂવર દ્વૈ કુબેર સુત પ્રગટે આઈ ॥ દ્વૈકર જોરિ કરત દોઊ અસ્તુતિ ચારિ ભુજા તિન્હ પ્રગટ દીખાઈ । સૂરધન્ય વૃજ જનમ લયે હરિ ધરનીકી આપદા નશાઈ ॥

યમલાર્જુન સ્તુતિ ગીતીછંદ.

પારબ્રહ્મ પરમેશ્વર અબગતિ ભવન ચતુર્દશ નાથહરી,
જબજબ ભીરપરી સંતનપૈ પ્રગટ હોય પ્રતિ પાલ કરી.
આદી અંત સબકે તુમ સ્વામી બ્રહ્માદિક હૈ અનુગામી,
કૃષ્ણ નમામી નમામી નમામી દયાસિંધુ અંતરજામી.
જાકૌ ધ્યાન ધરત યોગીજન શેષ જપતિ નિત નામનયે,
સો ભવતારણ દુષ્ટનિવારણ સંતનકારણ પ્રગટ ભયે.
જિનકૌ નામ સુનત યમ ડરપત થરહર કાંપન કાલહીયૌ,
તિનકૌ પકરી નંદકી રાની ઊખલસોં લૈ બાંધિ દિયૌ.
જૈ દુ:ખમોચન પંકજલોચન ઊપમા જાય ન કહત બની,
જૈ સુખસાગર સબગુન આગર સોભા અંગ અનંગ ધની.
નારદકો હમ અતિ ગુન માનેં શ્રાપ નાહિં બરદાન દિયૌ,
જાકારણતેં પ્રભુ આપને દર્શન દિયૌ સનાથ કીયૌ.

જો હરિહુકે ધ્યાન ન આવત અપર અમર હૈ કીહી લેખે,
સો હરિ પ્રગટ નંદકે આંગન ઊખલ ઊખલ સંગ બંધે દેખે.
જીનકી પદરજકોં સુર તરસેં અગમ અગોચર દનુજારી,
ત્રાહિત્રાહિ પ્રણુતારન ભંજન જનમનરંજન સુખકારી.
તુમહિ માયા જીવ ભુલાનો કિહિબિધિ નાથ તુમૈં જાને,
તુમહી કૃપા કરૌ જબ સ્વામી તબહી તુમકોં પહીચાને.
હે મુકુંદ મધુસૂદન શ્રી પતિ કૃપાનિવાસ કૃપા કીજે,
ઇન ચરણનમેં સદાં રહૈ મન યહ વરદાન હમેં દીજૈ.
જય કેશવ જય અધમઊધારણ દયાસિંધુ હરિ નિત્ય મગન,
જય સુંદર વૃજરાજ શશીમુખ સદાં વસો મમ હૃદય ગગન.
રસના નિત તુહ્મરે ગુન ગાવેં શ્રવણ કથા સુની મોદભરેં,
કર નિત્ય કરે તુહ્મારી સેવા નૈન સંત જન દરસ કરે.
નેમ ધર્મ વ્રત જપ તપ સંયમ યોગ યજ્ઞ આચાર કરે,
નારાયણબીન ભક્તિ ન રીઝૌ વેદ સંત સબ સાખ ભરૈ ।૧૩।

પદ—(રાગ કાન્હરો.)

ધનિ ધનિ ધનિ ઋષિ શ્રાપ હમારે,—ટેક.
આદિ અનાદી નિગમ નહિં જાનત નેહરિ પ્રગટદેહ
વૃજ ધારે ॥ ધન્ય નંદ ધનિમાત યશોદા ધનિ આંગનમેં

ખેલન બારે । ધન્ય શ્યામ ધનિ દામ બંધાયે ધનીઊખલ ધનિ માખન ત્યારે ॥ દિનબંધુ કરૂણાનિધિ હો પ્રભુ રાખી લેહુ હમ સરણ તુમ્હારે । સૂરશ્યામકે ચરણ શિશધરી અસ્તુતિ કરી નિજધામ પધારે ॥

નંદ યશોદાજી પરસ્પર બચન.

પદ—(રાગ રામકલી.)

તરૂ દોઊ ધરનિ ગિરે ભહરાય,—ટેક.
જર સહિત અરરાયકે અધાત સબ્દ સુનાય.
ભયે ચકૃત લોગ વૃજકે સકુચિ રહે ડર પાય,
કોઊ રહે આકાસ દેખત કોઊ રહે સિરનાય.
ધરીલોં તકિ ગયે જહં તહં દેહ ગતિ બિસરાય,
નિરખિ યશુમતિ અજિર દેખેં જહં બંધે સુકન્હાય.
વૃક્ષ દોઊ ધરાપરે દેખે મહરિ કીયો પુકાર,
અબહી આંગન છાંડિ આઈ ચપ્યો તરૂકે ડાર.
મેં અભાગીનિ બાંધિ રાખે નંદપ્રાન આધાર,
સોર સુનિ નંદ દ્વાર આયે વિકલ ગોપી ગ્વાલ.
દેખિ તરૂ મન અતિ ડરાને હૈ બડે વિસ્તાર,
ગિરે કૈસે બડો અચરજ નેકુ નહિ બયાર

દુહું તરૂ બિછ શ્યામ બૈઠે રહે ઉખલ લાગી,
ભુજા છોડ ઉઠાય લીન્હો મહરીકે હૈ ભાગી.
નિરખિ યુવતી અંગ હરિકે ચોટ જિનિ કહુ લાગી,
કબહું બાંધતી કબહું મારતિ મહરિ બડિ અભાગી.
નયન જલભરી ઠારિ યશુમતિ સુતહિ કંઠ લગાય,
જરૈ રિસ જિહિં તુમહીં બાંધે લગે મોહિ બલાય.
નંદ મોહી કહા કહેંગે દેખિ તરૂ દોઉ આય,
મૈં મરૂ તુમ કુસલ રહો દોઉ સ્યામ હલધર ભાય.
આય જો ઘર નંદ દેખે તરૂગિરે દોઉ ભારી,
બાંધિ રાખતિ સુતહી મેરે દેત મહરિહિ ગારી.
તાત હિત બસ શ્યામ દૌરે મહરિ લીયો અંકવારી,
કૈસે ઉબરે કૃષ્ણ તરૂતેં સૂર લે બલિહારી.

શ્રી યશોદાજી બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ સારંગ.)

અબ ઘર કાહુકે જિનિ જાહુ, ॥ ટેક ॥
તુમરે આજુ કમી કાહેકી કતતુમ અનતહિ ખાહુ.
જરે જેવરિ જિન તુમ બાંધે બરૈં હાથ મહરાય,
નંદ મોહિ અતિ ત્રાસતહૈં તૂ બાંધે કુવરકન્હાય.

બેગ જાય અપને હલધરકો છોરતહે તબ શ્યામ,
સૂરદાસ પ્રભુ ખાત ફીરો જિનિ માખન દધિ તુમ ધામ.

સમાજીબચન.

પદ—(રાગ) સારંગ.

વૃજ યુવતિ શ્યામહિ ઉર લાવતિ, ॥ ટેક ॥
વારંવાર નિરખિ કોમલ તનુ કરિ બિનતી બીધિકો જુ મનાવતી ॥ કૈસે બચે અગમ તરૂકે તર મુખ ચુમતી યહુ કહિ પછિતાવતી ॥ ઉરહન લૈ આવતી જેહિ કારન સો સુખ ફલ પુરન કરિ પાવતી સુનહુ મહરી ઇનકો તુમ બાંધતિ ભુજગહિ બંધન ચિન્હ દિખાવતી ॥ સૂરદાસ પ્રભુ અતિ રતિનાગર ગોપી હરષિ હૃદય લપટાવતી

ઈતિ શ્રીયમલાર્જુન લીલા સંપૂર્ણ.

ब्रह्मचारी लीला.

अथ ब्रह्मचर्य लीला प्रारंभ.

સખી બચન.

પદ— રાગ આસાવરી.

એક આયૌ હૈ બ્રહ્મચારી પંડિત દૂધાહારી,
મૃગછાલા ઓઢૈ સબ લછન સુંદરતા પૈ બારી. ॥ ટેક ॥
પોથી પઢૈ બતાવત સબકોં કર લીલાટકી રેખે,
લલીતા કહૈ લડૈતી છલિહોં કૌતુક હમહું દેખે.

સખી બચન ગદ્ય. હૈ પ્યારી આપકી કૃપા હોયે તો હમહું આપકે પીચે દેખે ॥

સમાજીબચન.

બૈઠે ખોર સાંકરી લાગે બડે તપસ્યા ધારી
એક આવત એક જાત દરશપૈં જાત્રિ મીલૈ ભારી॥
બરતમાન હૈગઈ ઔર હોઇ એસી બાત બતાવે,
બડો ભાગ્ય હોયે જા નગરી ઐસો પુરૂષ જો આવે.

દૂધ અધોટા સ્વેત મીલાઈ ભોજન ભાવસે કીન્હો.
અગ્ર સખી મીલ સમકુવર ચલિ બૈઠો મતૌ કીન્હો.

સખી બચન શ્રી કૃષ્ણરૂપ બ્રહ્મચર્યજી પ્રતી.

ભેંટ ધરી ઉર લ્યાય મથનીયાં ઈચ્યા હોએસો પીજૈ,
ગીરિવર સધન કીયો કીં માસન છલ નગરી સુખ દીજૈ.

શ્રીકૃષ્ણરૂપ બ્રહ્મચાર્ય બચન સખીપ્રતી.

યા નગરી તેં કૌન કામ હૈ નહિં કછુ લોભ હમારે,
નહિ કાહુ બસ કરૈં સખીરી સો જાનૌ બીપુધારી.

મન સુખા બચન.

ધરૈ અનમૌલી મુદ્રા લોચન મુંદે અંતે ખોલે,
બૈઠી સખી ઘેર ચૌ દિસતેં હોઠ નહીં મેં બોલે.
ધોરી ધુમર કાજર કવરી કાંધે કામર કારી।

સખી બચન.

અરે છલિ તૂ નંદ સુબનકો યા કછુ ભેસ બનાઈ,
લે પોથી ભાગે પીછુકું મુરલી જાયે ગમાઈ.
પાઈ ચીજ દીયો જીન કોઈ એ હૈ નીપટ અનાઈ,
અબ નટ હોકે નાચ્યો મોહન તબ જો ભયે બ્રહ્મચારી.
ખેલન કલા ભાન સુત ઠાડી સૂરદાસ બલહારી ॥ એક ॥

સમાજી બચન.

પદ— રાગ રામકલી.

નિર્તત શ્યામ શ્યામા હેત,
મુકટ લટકની ભૃકુટિ મટકનિ નારિ મન સુખદેત.
કબહું ચલત સુગંધ ગતિસોં કબહું ઉધટત બૈન,
લોલ કુંડલ ગંડ મંડલ ચપલ નૈન નિ સૈન.
શ્યામકી છબિ દેખિ નાગરિ રહિ ઇક ટક જોહી,
સૂરપ્રભુ ઉર લ્યાય લીન્હોં પ્રેમ ગુણી કરિ પ્રોહી.

ઇતિ શ્રી બ્રહ્મચર્ય લીલા સંપૂર્ણ.

પદ—(રાગ ઠુમરી પીલુકી.)

ચલે ગયે દિલકે દામનગીર,—ટેક.
જબ સુધિઆવે તેરે દરશકી ઊઠે કલેજાપીર,
નટવર ભેષ નૈન રતનારે સુંદર શ્યામ સરીર ॥ ૧ ॥
આપની જાય દ્વારિકા છાયે ખારી નદકે તીર,
વૃંદાબન બંશીવટ ત્યાગ્યો નિરમલ યમુનાનીર. ॥ ૨ ॥
વૃજગોપિનકો પ્રેમ બિસારયો એૈસે ભયેવે પીર,
સૂરશ્યામ લલીતા ઊઠિ બોલી આખીર જાતિ અહીર ॥૩॥

પદ—(રાગ કલ્યાણ.)

હે આલીરી હુંતો અેકેલી અલબેલી કુંજનમેં,
ફૂલતો ચમેલી ચુનવેકોં જાય ઝુકીરી ॥ ટેક ॥
બીચ મિલે નંદલાલ મોસોં કીનો એસો ખ્યાલ,
ભઈ જુ નિહાલ મોતિન માલ દે છુટીરી ॥ ૧ ॥
કર જોર યાસોં ચુટી કરકી કિંકની ત્રુટી
શ્યામ સુંદર મધુબનમેં લૂટીરી ॥ ૨ ॥
નંદદાસ પ્રભુ મોહે મિલે મારગમેં
લૂટીરી લૂટીરી સિરકી મટુકી ફૂટીરી ॥ ૩ ॥

श्रीराधाजीको प्रेमपरीक्षा लीला।

श्रीराधाजीको प्रेमपरीक्षा लीला प्रारंभ.

સમાજી બચન.

ગદ્ય—પ્રાત સમયે શ્રી લાડિલીજી સહજ સુભાવ નિજ ભવન દ્વારપૈ આયકેં ઠાઢી ભઇ તબ એક ખંજનકોં દેખિકેં વાકે નેત્રનકી બડાઇ કરવે લગી તબ પાસતેં સખી બોલી હે પ્યારિજી વાકે નેત્રકી ચપલતાસોં નંદ નંદનકે નેત્રનકી છટાહુ નહીં.

સખી બચન પ્રીયાજી પ્રતી. પદ—(રાગ કાન્હરા.)

નંદ નંદનકે ઐસે નૈન,—ટેક.
અતિ છબિભરે નાગકે છૌના તુરત ડસેં કરિ સૈન.
ઇન સમ સાંવરી મંત્ર ન હોઈ જાદુ જંત્ર મંત્ર નહી,
કોઇ એક દ્રષ્ટિમેં મન હરિ લેવેં કરી દેવેં બેચન.
ચિતવનીમેં ઘાયેલ કરિડારે ઇનપૈ કોટિ બેન,
લૈ બારેં અતિ પૈને તિરછે હિયકસકેં સ્વાસ નદેવે લૈન.
ચંચલ ચંપલ મનોહર કારે ખંજન મીન લજાવન હારે,
નારાયણ સુંદર મતવારે સુખ દેત અતિ અનિઆરે.

પ્રીયાજી બચન. ગદ્ય—તબ શ્રીજીનેં બુઝી અરી સખી સાંચી કહૌ ફીર સખીને કહીં.

સખી બચન પ્રીયાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

મન મોહન સમ સુંદર કોહૈ,—ટેક.
મેં અપને અનુમાન કહું અબ ઊનકી પટતર ઔર ન સોહૈ.
ચિતવન ચપલ રૂપ ઊજીઆરૌ જાકો મુખ નિત ચંદહું જોહૈ,
નારાયણ જો એક દ્રષ્ટિમેં સુરનર નાગર સકલકોં મોહૈ.

દોહા.

સખી કહી જબ પ્રિયાસોં યા બિધિ સોભા લાલ.
તબ સુનિકેં મોહીત ભઇ નવલ છબિલી લાલ.

પ્રીયાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ જૈજૈવંતી.)

આજ સખી પ્રીતમ જો પાઊ તો અપને બડ ભાગ મનાઊં.
સાંવરી સુરતી નૈન બિસાલા ચંદ્રવદન ગલ મુતિયન માલા,
રૂપ મનોહર ચાલ મરાલા સુંદરતાપર બલિબલિ જાઊં.

જો પ્યારે ઇન ગલીયન આવૈં બેઠી નીકટ મૃદુ બચન સુનાવૈં,
જો પ્યારે યા મગમેં ભેટે મૈ ઉનકોં હંસિ કંઠ લગાઉં.
નારાયણ જિવન ગિરિધારી કબ લૈગે સુધી આય હમારી,
જબ મોસોં યો કહેંગે પ્યારી તબમેં ફૂલી અંગ ન સમાઉં.

સખી બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી.—દોહા.

યહ વૃતાંત સુનિ લાલસોં કહ્યો સખીન બજાય,
પ્રીતમ તો નિરખેં બીના રહી કુમરી મુરઝાય.

સમાજી બચન.—સોરઠા.

સુનત સખીકે બૈન હીય હરખે સુંદર બદન,
પ્રેમ પરીક્ષા લૈન ચલે તુરત પ્રિય ભેષધરી.

શ્રી કૃષ્ણ રૂપ સાવરી સખીકો બચન પ્રીયાજીસોં.

પદ—(રાગ જૈજૈવંતી.)

આજ અકેલી ભવન દ્વારપૈ કૌન કાજ ઠાડી સકુમારી.
કૈ કાહુકી બાટ નિહારત કૈ કીતહું ચલીવેકી ત્યારી,
મુખ ઊદાસ કછુ દેખતિહારૈ મોહિ ઊપજિ ચિંતા અતિભારી
નારાયણ અબ નૈક બતાવૈ મેં તુહ્મારી જાઊ બલીહારી.

શ્રી પ્રીયાજીકો બચન શ્રી કૃષ્ણ રૂપ સાવરી સખીસો.

ગદ્ય—હે સખી જબસોં મેને શ્રીલાલજીકી શોભા

સુનીહૈ તબસોં બિનાદેખે કલ નહીંપરૈ તબ સાવરી સખી બોલી હેપ્યારી યહ તીહારી કાહા બરોબરી કરૈગો ગુનનમેં મંદતા ઔર ચોર રંગ મેં કારો તબ આપ રીંસ હૈકે બોલી અરી તૂ મુહ સંભારકેં બોલ મેં ઊનકે એક એક અંગકી સોભા સુનિકેં ચકીત હું.

પ્રીયાજી બચન.—(દોહા.)

મેં ઊનકી પઠ તસ્તર કહાં બહતૌ સોભા ધામ,
અંગ અંગ લખી લાલકૌ લાજત કોટીક કામ.

સમાજી બચન—(દોહા.)

મગન ભયે શ્રી લાલજી લખી પ્યારીકો નેહ,
પુરૂષ બચન બોલે પ્રગટ ભૂલિ ગઇ સુધિદેહ.

શ્રી કૃષ્ણ બચન પ્રીયાજીસોં.—સોરઠા.

બિધિના ચતુર સુજાન રચતો બદન અનૂપ અતિ,
બચો કછુક સમાન તાસોં મો તન નિર્મયૌ.

સમાજી બચન.—(દોહા.)

જાન ગઇ તબ લાડિલી હૈ યહ નંદ કુમાર,
સહીત સખી હંસવે લગી પ્રીતમ ભેષ નિહાર.

श्री प्रीयाजी બચન. પદ—(રાગ જૈજૈવંતી.)

આવૌ સખી મિલિ મંગલ ગાવૌ મેરે પધારે કુમર કન્હાઇ,
મોસમ આજ કૌન બડભાગિનિ ઘર બૈઠે ઐસી નિધિ પાઇ.
સુંદર બદન મદન મનમોહન મધુર મધુર બોલત સુખદાઇ,
નારાયણ ઇનકે દરશણસોં મુરઝી બોલી હરિ ન્હૈઆઇ.

સમાજી બચન. ગદ્ય—તાપીછે શ્રી લાલજીને જબ નાગરી ભેષ બઢાયકેં પુરૂષ સ્વરૂપ પ્રગટ કિયૌ વાહી સમય શ્રી દામા સખા હું ઢુંઢત આય ગયૌ.

શ્રી દામાજીકો બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ સાંરગ.)

લાલ તોહિ જનની હેર રહી,—ટેક.
સિંહપૌરપૈ નામ તિહારૌ લૈ લૈ ટેર રહી.
જેવન કાજ બુલાવત તુમકોં સાંચી બાત યહી,
નારાયણ યા બિધિ શ્રી દામા હરિસોં આય કહી.

શ્રી પ્રીયાજી બચન ગદ્ય-તબ શ્રી પ્રીયાજીને કહી હે પ્યારે અંબ મેં બિના જિવાયેં આપકોં કૈસે જાયવે દઊંગી આપ હમારે સંગ બિરાજકેં રસોઇ અરોગૌ.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ સારંગ.)

જેંવત દોઉ મિલિ રૂપ નિધાન, ॥ ટેક ॥
ષટરસ ભોજન રૂચિર બનાયે લલિતા પરમ સુજાન.
હંસહંસ બુઝત પ્રિયસોં પ્રીતમ સુનોં ભાનુ કુલભાન,
યા બિંજનકૌ નામ કહાહૈ કીજૈ આપ બખાન.
કબહુંક ગ્રાસ મુખદેત પરસ્પર કરત મધુર મુસિકાન,
નારાયણ છબી નિરખત સજની ભાગી બડોની માન.

પદ—(રાગ સારંગ.)

અચવન કરિ બૈઠે દોઉ ચંદ, ॥ ટેક ॥
પાન ચવાવત મૃદુ મુસિકાવત ગૌર સ્યામ સુખકંદ.
લલિતા લલિતહિ સેજ બિચાઇ હિયમેં પરમ અનંદ,
નારાયણ મન ભ્રમર લુભાનૌ ચરણ કમલમકરંદ.

શ્રી કૃષ્ણ બચન પ્રીયાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

પ્યારી નિત રોસેહી તુમેં નિહારૂં,—ટેક.
તૃણતોરૂં યા ચંદ્રબદનપૈ રાઇ નોંન ઊતારૂં.
નિજકર કરૂં શૃંગાર તિહારૌ મુખપૈ ભ્રમર બિડારૂં,
નારાયણ જબ તુમ કછુ ગાયૌ મેં ઢિગ સાજ સંવારૂં.

શ્રી કૃણ બચન. ગદ્ય—શ્રી લાલજી ને કહી હે પ્રાણપ્યારી મેં આપકે ગાયવેકી પ્રસંસા તૌ બહુત સુ-નીહૈ પરંતુ નિજ શ્રવણનસોં કભી સુનો નહીં. તબ શ્રી પ્રીયાજી પ્રાણપ્રીતણકી રૂચી જાનકેં પ્રસન્ન હૈકે ગા-યવે લગી.

શ્રી પ્રીયાજી બચન.

પદ—(રાગ કાન્હરા ઝપતાલા.)

આજ વૃજરાજકી દેખ શોભા નઈ ગઈ તન ભૂલિ સુધિ ભઈ હું બાવરી । અધર રંગપાન મુસિક્યાન જાદુભરી તા-હુપૈં ચિતહરન દ્રગનકે ભાવરી ॥ કુંડલનકી હલન છ-લન મન મદનકી ચલત ગજ ચાલ વસકરન કે ચાવરી । નિરખિકેં રૂપ નારાયણ હરખ્યો હીંયૌ કૌનસભાગીસોં લગ્યૌહે દાવરી ॥

સમાજી બચન. ગદ્ય—શ્રી લાલજીને બહુત બ-ડાઈ કરી તાપીછેં સખીનને આરતી કરીકેં પડદા ચો-ડદીયો.

દોહા.

શ્રી રાધા ગોપાલકી લીંલા પરમ વીશાલ,
નારાયણ ગાવૈ સુનેં પરૈ ન જનમકે જાલ.

ઇતિ શ્રી રાધાજીકો પ્રેમ પરીક્ષાલીલા સંપૂર્ણ.

* પદ—(રાગ બિલાબલ ધ્રુપદ.)

સોચતિ રાધા લિખતિ નખનિ મહિ બચન કહત કંઠ જલનાશ । છિતિપર કમલકમલ પર કદલી કદલી પંકજ કીયો પ્રકાશ ॥ તાપર અલિ સારંગ સારંગ પતિ સારંગ રિપુ કિયો લેકુલ બાશ । તહ અરિ પંથ પિતા યુગ ઉદીત વારિજ બિંબ રંગ ભવઆશ ॥ સારંગ સુખતેં પરત અંસુઢરિ માનો શિવ પૂજત તપત બિનાશ । સૂરદાસ પ્રભુ બિનુ હરિહર રિપૂદાહત અંગ દિખાવત આશ ॥

उराहनो लीला.

अथ श्रीऊरा[illegible]नौ [illegible] प्रारंभ.

સમાજી બચન.—દોહા.

બિધુ બદની શોભા ધની મૃગનયની બરબામ.—ટેક.
સહજહિ નંદ ભવન ગઇ દેખે સુંદર શ્યામ,
નિરખી રૂપ અતિ મુદિત મન ધરઆઇ વૃજનારી.
અપર સખી બુઝન લગી યાકી દસા નીહારી,
અરી સખીતૂ પ્રાતસોં નહીં ભાષત મુખબૈન.
કિયૌ ન કછુ શૃંગાર તન દિયૌ ન કાજર નૈન.

ઉત્તર સખીકો સખી પ્રતી. પદ—(રાગ સિંદુરા.)

એરી મૈંતો સહજ સુભાવ ગઇ નંદજુકેંતહી દેખ્યૌ સુખઔર,
ઇંકલે શ્યામનઇ સીધજ સોં ઠાડે ભવન કી પૌર.
રતનસૃંગાર બહાર હસનકી માથે કેસર ખૌર,
નારાયણ સો છબિ દ્રગ છાંઇ રહીન કાજર ઠૌર.

સમાજી બચન. ગદ્ય—યહ સુનકે સખી આપસમેં કહન લગી.

સખી બચન. પદ—(રાગ પરજ.)

અબ નંદ ભવનમેં ચલૌરી બીર,—ટેક.

સામરે કન્હાઈબિન કલન પરત ધરી પલ છિન મન ન ધરત હૈ ધીર ॥ દ્રગ અતિ અકુલાવેં નહીં પલક લગાવેં પુનિ ઊતહીંકો ધાવેં પરી ઇનપૈ ભીર । તન સુરત બિસારી લગી ચટપટી ભારી નારાયણ હમારી કોન જાનત પીર ॥

દોહા.

જુર મિલકેં પુનિ ગઈ સબ નવ ગોરી વૃજબાલ,
મિસ ઊરાહનૌકરિ સુધર નિરખત મોહનલાલ.

સખી બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમાચકો જીલ્હા.)

હમારી પુકાર સુનૌ નંદરાની,—ટેક.
તેરૌ છૈલ ગૈલ નિત રોકૈ નયો ભયૌ દધિદાની.
ઔર કુચાલ કરતજો હમસોં સો હમ કહત લજાની,
નારાયણ તાકો તુંમ બરજૌ બોલત અટપટી બાની.

અપર સખી બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ જોગીઆ આસાવરી.)

હમારૌ ન્યાય કરૌ મહતારી,–ટેક.
યા વૃજમેં પ્રગટયો ઉતપાતી તેરૌ છેલ બિહારી,
બિનાબાત હમસોં નિત અટકૈ ઢિટબડૌ હૈ ભારી.
અચરા ઝટકી પટકિ સિર ગાગરી પુનિ ઠાડો દે ગારી,
તુમ વાકોં ધરમેં નહીં બરજત કુલકી રિતિ બીગારી.
નારાયણ કછુ જાન પરત હૈ એક સલાહ તિહારી.

પદ—(રાગ કાલીંગડા ધીમાતાલ.)

વૃજકોં કૈસેં બસેંરી માઈ,–ટેક.
જહાં નિતપ્રતિ ઉત્પાત કરતહૈ તેરૌ કુમર કન્હાઈ.
ભોરહીમૈં સોવત અંગનામેં અચકહી આય જગાઈ,
ઉઠરી સખી તોહિ દ્વારપૈ ટેરત કોઊ લુગાઈ.
મૈંતો દ્વારપૈ દેખિવે નિકસી કોહૈ કહાંતે આઈ,
પીછે તે ઇન ધર ભીતરસોં સાંકર તુરત લગાઈ.
મૈ બાહર યે ભવનમાંહી મનમાનત ધુમ મચાઇ,
બાસન ફોરી તોરિ સબછીંકે દધિ ગોરસ ઢરકાઈ.
યહ કૌતિક સુનિકેં વૃજવનિતા નિરખનકો સબ ધાઈ,

હુંસિહુંસિકે મિલી બુઝત મોસોં કહા લીલા ફેલાઈ.
ભાંતિ ભાંતિકી બોલી બોલત જો જાકે મનભાઈ,
મેં અપને મન કહું નારાયણ યહ કહા કુમતી કમાઈ.

શ્રી યશોદાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ટોડી જોનપુરી.)

ગ્વાલિન ઝુઠ ઊરાહનૌ લાઈ,–ટેક.
કબ તેરે ઘર ગયૌ શ્યાવરો કબ ગોરસ ઢરકાઈ,
યાહી મિસ મેરે મોહનકું તૂં અબ દેખન આઈ.
નારાયણ તેરે મનકીમેં જાનિ ગઈ ચતુરાઈ.

સખી બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

યસુમતિ તેરી ભલી બનિઆઇ,–ટેક.
પૂત સપૂત પ્રગટ ભયો જાકો નિત ઊઠ કરત કમાઈ.
ભૂષણ ચીર ચુરાય હમારે માનત અધિક બડાઈ,
ઘરમેં લાય તોહિ પહરાવત ભલો કુમર સુખદાઈ.
ઘાટવાટ નિત માગત ડોલે નિજકુલ રિતી મીટાઈ,
નારાયણ સોઈ કરૈ કૌતિક જોતેં પઘતી પઢાઈ.

શ્રી યશોદાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ટોડી જોનપુરી.)

ગ્વાલિન રૂપકે મદ ઇતરાવૈ,—ટેક.
તૂં અતિતરૂણ મેરૌ સુત બાલક નાહક દોષ લગાવૈ.
તુંહી નઇ ભઇ જોબનવારી નૈક લાજ નહિં આવૈ
નારાયણ અબ જાધર અપને ક્યોંતું બાત બનાવૈ.

સખી બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ કાલિંગડા.)

વૃજરાની તૈંને ભલોં સુત જાયૌ,—ટેક.
ઘરબાહર નિત અટકત હમસોં કરત જો જિયમેં ભાયૌ.
મેરે ભવનમેં આય અચાનક નિજપટ આપુ દુરાયૌ,
દ્વાર નિકસી કહિ યહ ચોરટી મેરો બસન ચુરાયૌ.
પાર પરોસી ન દેખિ હસે સબમો મન અતિ સકુચાયૌ,
નારાયણ તુમહી રહૌ વૃજમેં હમ બસિબૌ ભરપાયૌ.

શ્રી યશોદાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમાચકા જીલ્લા.)

મેરે સુતપીછેં ક્યોં પરી વૃજ નારિયાં,—ટેક.
કૌઊ તૌ નચાવૈ કોઊ ચોરલૈ બનાવૈ નિત,

ઝુઠીહી લગાવૈ દોષ દેવેં મીલ ગારીયાં.
દૌરી દૌરી આવૌ નહિં નૈક સકુચાવ તુમ,
રૂપગરવીલી બડે ગોપકી કુમારીયાં.
કહાં મેરો લાલ કહાં તુમ નારાયણ,
અચરજ આવૈ બાતે સુનિકે તીહારીયાં.

સખી બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.—(દોહા.)

નંદરાની તૂં ધન્ય હૈ ધન્ય તીહારો લાલ,
હમહું વૃજમેં ધન્ય હૈં જો નિત સહૈં કુચાલ.

સમાજી બચન. ગદ્ય—ભલૌ ન્યાયકિયૌ.

શ્રી યશોદાજી બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમાચ.)

મોહન તૂ ઇતની કહી માન,—ટેક.
બાહિર મતિ ઊરઝે કાહુસોં મેરે જીવન પ્રાન.
વૃજવનિતા તેરે ગુન મોસોં નિતપ્રતિ કરત બખાન,
મેરૌ કહ્યો તૂ સાચ ન માનેં સુનીલૈ અપને કાન.
ઇન બાતનસોં નિંદા ઊપજે ઠકુરાયનમેં હાન,
નારાયણ સુત બડે બાપકે તજદૈ ઐસી બાન.

શ્રી કૃષ્ણ બચન શ્રી યશોદાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ ઝીંઝોટી તીનતાલા.)

જનની તું ઇનકી મતી માનેં,—ટેક.
જાબિધિ તૂ હોવૈ રિસ મોપેં સો યહ કૌતિક ઠાનેં,
ઘોખેસોં મોહી નિકટ ટેરીકે ઊર લગાય લીયૌયા નેં.
જબહિ અચક આય પીછેંતે મુખચુંબન કીયૌ વાનેં,
ખંજન દ્રગ ચંચલ ચપલાંસી અજહું કુટિલ ભોતાનેં.
નારાયણ જૈસોહિ આપહૌ તૈસો ઓરકોં જાનેં.

શ્રી યશોદાજી બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી.—દોહા.

લાલ કુચાલન તજતતૂ સમઝાયો બહુબાર.
ચોર કહાવે આપકોં હૈકે રાજકુમાર,

શ્રી કૃષ્ણ બચન શ્રી યશોદા પ્રતી.

પદ—(રાગ ઝીંઝોટી તીનતાલા.)

મૈયા યહ ઝુંઠી હી દોષ લગાવૈ,—ટેક
બુઝલૈ મેરે સખા સંગકે જોતોહી સાચ ન આવૈ,
ભવન રહું તૌ તુહી કહૈગી ગો ચારન નાહિં જાવૈ.
જો જાઊંતો યહ મગછેડે ફેર ઊરાહનૌ લાવૈ,
ત્રીયાચરિત્ર રચે ઢીંગ તેરે તોરીકેં હાર દિખાવૈ.

તુ જનની મેરી અતિ ભોરી યાકે કહેં પતીઆવૈ.
કિત ગજરાજ કહાં મૃગછોના અનઘડ મેલ મીલાવૈ,
નારાયણ મોહન મુખ બાતેં સુનિ જશુમતી મુસિક્યાવૈ.

શ્રી યશોદાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

દેત ઊરાહનૌ લાજ ન આઇ,–ટેક.
મેરોં લાલ વૃજ ભરમેં ભોરો નૈક નહીં જાનત ચતુરાઈ।
સુનિ જસુમતિકે બચન હંસિ સબ નિજનિજ ભવન ચલી હરખાઈ॥ નારાયણ લખિ ચરિત શ્યામકે બ્રહ્મા-દીકકે મતિ બૌરાઇ॥

સખાજી બચન.—(દોહા.)

નારાયણ જો પ્રીતીસોં યહ લીલા સુનિલેત,
તાકોં સુંદર સાંવરૌ ધામ આપનો દેત.

ઇતિશ્રી ઊરાહનૌ લીલા સંપૂર્ણ.

પદ—(રાગ આસાવરી ખ્યાલ.)

બસિ ગયોરી મનમોહન કછુ ન સૂહાય । નેક બીનું દેખે દીન ટોનાંસો કછુ કર ગયોરે ॥ મૃદુ મુસકાઈ બજાયે બેન ધુનિ નેનનિ । સેંન મિલાય ગયોરે પુરુષોત્તમ પ્રભુકી ॥ છબ નિરખત પ્રેમ સુધારસ ભરી ભયોરે ॥

પદ—(રાગ બિલાબલ ખ્યાલ.)

લંગર લરકવા બેંનસેન તેં બેન બજાય બસ કીની.
મુકુટકી લટક ઝટક પ્રભૂતનમેં કર ધર મુરલી લીની,
વૃંદાવનકી કુંજગલીનમેં ગોપીનસોં ઠઠ કીની.
પુરૂષોતમપ્રભુ હે બહુનાયક મોહે શ્યામ રંગભીની.

* પદ—(રાગ બિલાબલ.)

દેખિરી પ્રગટ દ્વાદસ મીન,—ટેક.
ષટ ઇન્દુ દ્વાદસ તરનિ શોભિત બિમલ ઊડગ ન તીન.
ખટ અષ્ટ અંબુજ કીર ખટ મુખ કોકિલા સુર એક,
દશ દોય બિદ્રુમ દમિની ષટ તીન બ્યાલ બિશેષ.
ત્રિબલી ષટ શ્રીફલબિરાજત પરસ્પર બરનારી,
વૃજ કુમરી ગિરિધર કુવરપર સૂર જન બલિહારી.

* પદ—(રાગ બિલાબલ.)

રાધે હરિ રિપુ ક્યોં ન છુપાવતિ,–ટેક.
મેરૂ સુતા પતિ તાકે પતિસુત તાકોં ક્યોં ન મનાવતિ.
હરિબાહન તા બાહન ઊપમા સો તૈ ધરૈ દ્રૂઢાબતિ,
નવ અરૂ સાત બિસ તોહિ સોહત કાહે ગરૂહુ લગાવતિ.
સારંગ બચન કહેઊ કરિ હરિસોં સારંગ બચન ન ભાવતિ,
સૂરદાસ પ્રભુ દરશ બિના તુવ લોચન નિર બહાવતિ.

* પદ—(રાગ બિલાબલ.)

હરિ સુત પાવક પ્રગટ ભયો,–ટેક.
મારૂત સુત બંધવ પિતુ પ્રોહિત તા પ્રતિપાલહિ છાંડિ-
ગયો ॥ પ્રિતમ પતિ તાકો પુનિ બાહન તા બાહન
ધન સુત ઊનયો । મીન સુતા સુત તાત કહતહૈં
તાપર કાસત સકલ છયો ॥ સસિસંગ સરોજ કલી કૌ
તાતેં મેરે મન માંઝુ ઠયો । શૈલ સુતાકો રૂપ ન આ-
વત તાદીન કૌ ત્રિય નેમુ લીયો ॥ સારંગ સુત બાકે
સુતકો હિતુ તાસુત સો સુખ નાથ હયો । સૂરદાસ રબિ
રથ રબિકે બસ અજહું ન મોહન દરશુ દયો ॥

चंद्रावली लीला.

अथ चंद्रावली लीला प्रारंभ.

સખી બચન પરસ્પર.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

વૃજ યુવતી મિલિ કરત બિચાર,—ટેક.
ચલહુ આજુ પ્રાતહિ દધિ બેંચન નિત્ત તુમ કરતિ અ-
વાર ॥ તુરત ચલૌ અબહિં ફિર આવૈ ગોરસ બેંચી સ-
વાર ॥ માખન દધિ ધૃત સાજતી મટુકિન મથુરાં જાન
બિચાર ॥ ખટ દસ સહિત શૃંગાર કરતિહૈ અંગ અંગ
નિરખી સંવારતી ॥ સૂરદાસ પ્રભુ પ્રીતી સબનકે નેકુ
ન હૃદય બિસારતી. ॥

સમાજી બચન પદ રાગ નટ.

દધિ બેંચન ચલી વૃજ નારી,—ટેક.
શિશ ધરિ ધરી માટ મટુકી બડી સોભા ભારી.
નિકસિ વૃજકે ગઇ ગ્વૈંડહે રસભરી સુકુમારી,
ચલી ગાવતી કૃષ્ણકો ગુન હૃદૈ ધ્યાન બીચારી.
સબનીકે મન જ્યોં મીલેં હરિ કોઊ ન કહતિ ઊધારી,
સૂર પ્રભુ ઘટ ઘટ સુવ્યાપી જાની લઇ બનવારી,

પદ—(રાગ ગૌડી.)

ગ્વાલિન જબ દેખે નંદ નંદન,—ટેક.
મોરમુકટ પીતાંબર કાછે ખોરી કીયે તન ચંદન.
તબ યહ કહોઊ કહાં અબ જૈહૌ આગે કુવરંકન્હાઈ.
યહ સૂની મન આનંદ બઢાયૌ મુખ કહે બાત ડરાઈ.
કોઊ કોઊ કહતી ચલોરી જૈયે કોઊ કહૈ ફીર જૈયે,
કોઊકાઊ કહત ચલૌરી જૈયે ઇનસોં કહા ડરૈયે.
કોઊકાઊ કહતી કાલિહી હમકોં લૂટી લઇ નંદલાલ,
સૂરશ્યામકે એસે ગુન હે ધરહી ફીરી વૃજબાલ.

સખી બચન શ્રીકૃષ્ણ પ્રતી.

પદ—(રાગ ઝીઝોટીકા જીલ્હા.)

ધેનુકે ચરૈયા ભૈયા બલભદ્રજૂકે નંદકે લલૈયા મેરે આંગ-
નામેં આયોરે। દૂધ દહી બોહોત પ્યાઊ માખન ધનોસો
લાઊં મીઠી તાન ગાઓ નેક નાચીકે સુનાઓરે ॥ નંદજૂકે
કીસોર મેરે ચિતહુકે ચોર નેંકતો અધર ધર બાંસુરી બ-
જાઓરે। તેરી છબિ ઊપર કોટી કામ વારિ ડારૂં દયા-
સખી પ્રેમબસ હીયેમેં સમાયોરે ॥

શ્રી કૃષ્ણ બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ આસાવરી ખ્યાલ.)

કરિ માખનકોં મોલ ગુજરિયાં કરિ માખનકો મોલ,—ટેક.
નંદ નંદન તેરે દ્વારપેં ઠાઢે નેંકતો મુખસોં બોલિરિ ગુજ-
રિયાં । મીઠો માખન ગ્વાલિન તેરો લેજાણ મટુકીયા
ચોરિરે ગુજરીયાં ॥ કબકે ઠાડે ઠાડે અરજ કરતહેં હ-
સિકર ઘૂંઘટ ખોલિરી ગુજરીયાં । પુરુષોતમ પ્રભુકી છ-
બિ નિરખત તૂ ગુજર અનમોલરી ગુજરીયાં ॥

સમાજી બચન સાખી.

દહિમહિલે છલિ ગુવાલન આલે કુસકે ઢોલના,
વૃંદાવનકી કુંજગલીનમેં કાન્હ પકડલીયે અંછોલના.

શ્રી કૃષ્ણ ચંદ્રાવલી સખી બચન પરસ્પર.

છાડછાંડ કાન્હા અચલ છોડલા મો ઘર બાલમ રીસાવેગે,
જો તુમ કાન્હા યહ રસ ચાખો કાલિભોર હમ આવેંગે.
કાલીભોર કેસોહૈ સખરી કાલિ ગણમેં જાવેંગે,
યાહી કારન નીકસે પ્યારી આન અચાનક ભેંટ ભઇ.
જો તુમ કાન્હા દહિણકે ભૂખે ટોરલા પતૌવા પ્યાણેં દઈ,
જબ કાન્હા ઇતણત ચાલે ચીપત ચલિ ચંદ્રાવલી.

સમાજી બચન.

બહોત ઊદાસ ભયે મનમોહ ગૌકી ખીડકમેં જા સોયે,
ઢુંઢતિ આઈ માતયશોદા બારે કાન્હ મેરે કીતમેં ગયે.

શ્રીયશોદાજી બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી પરસ્પર.

કેહે તુંમ આજ ઊદાસરે લાલા કે તોય દીની કાઊ ગારીયાં,
નામેં આજ ઊદાસરી મૈયા નામોએ દીની કાઊ ગારીયાં.
તનક દહિકે કારન મેરો મન મોહીલીયો ચંદ્રાવલીયાં,
અપને સૂતકે ચારૂ બીહાવ કરૌ દો ગૌરિ દો સાંવરીયાં.
સબન બહાઊં મૈયા ચારૂ બહાવરી દો ગૌરી દો સાવરીયાં.

ચંદ્રાવલી સખી બચન.

પદ—(રાગ ગોડીકો ખ્યાલ.)

મોહિછોડ કીતે ગયે સખી નંદકે લાલા, કોઊ દેખૈ હોયેતૌ બતાઊ બંશીવાલા ॥ યાકો રૂપ બન્યોમય ભુપ બંદન હૈ કાલા । માથપેર સોહે મુકુટ કાનમેં વાલા ॥ વે દધિ માખનકે ચોર નંદકે લાલા । મેરો લેકર દખણી છીર કંદબપેં ડારા ॥ પરમાનંદ સખી ફીરે આજ બેહાલા । કોઊ દેખૈ હૈ તૌ બતાઊ નંદકે લાલા ॥

શ્રી યશોદાજી પ્રતી અપરસખીકૌ ઊરાહનૌ.

પદ—(રાગ પીલુકી ઠુમરી.)

દેખો ક્યોંન નિહારી મહિરી તુમ દેખો ક્યોંન નિહારી.
કાલિ ગઇ યમુનાજલ ભરીવે ઓઢ નઇમેં સારી,
મારગમેં તેરે ઢોટાને ટુકટુક કરિ ડારી ॥ મહરી ॥
એસેમેં કો વાસ વસેરી ઐસી બુદ્ધિ બિચારી,
નંદગામકો બસીવો છોડી જાય બસું કહુ ન્યારી ॥ મહરી ॥
એકદીનાં કછુ શ્રમ કરી સોઇ અપની નઈ અટારી.
ઊઝકી લઈ તેરે ઢૌટાને ધસ્યો ભીરલૈ ભારી ॥ મહરી ॥
આસપાસ બેઠારી સખનકું આપ બન્યો મુખત્યારી,
બેંની કેસ ખાટસોં બાંધે જકડગઈ તન સારી. ॥ મહરી ॥
હા હા ખાય કહિ મોય છોડો બોહોત ભઇ લાચારી,
સૂરશ્યામ રસિક કબમાને ભાજી ગયો દે તારી ॥ મહરી ॥

સમાજી બચન સાખી.

ગોરીગોરિ બૈયાં હરિહરિચુરીયાં મેંદી કૃષ્ણપે લાગરહી,
અનવટ બીચુવા પેહેરે નંદકો અસલબની ચંદ્રાવલી.

શ્રી ચંદ્રાવલી સખી કૃષ્ણ બચન પરસ્પર.

એરી એરી બેહેનાં ગોપવધુહો ચંદ્રાવલીકી કૌન ગલી,
ઊચી અટરિયાં લાલ કીવરીયાં દહીયાં વલોવે ચંદ્રાવલી,

દહીયાં વલોવે માખન કાડે તેરી બેન દ્વારે ખડી.
જારે જારે ઠગની યાંસેં મેરી બેહેન તું કાતેં ભઇ,
મેં મામાકી તૂ ભુવાકી જાસેં દોઊ બેન ભઈ.
હીલમીલ બેના ભેટન લાગી છાતી તોરી બેના મરદાની,
બાલાપન હસખેલ ગમાયો યાસે છાતી મેરી મરદાની.
હીલમીલ બેહેના નાવન નીકસી ચાલચલે તુંબેની મરદાની,
મેં થાકી આઇ મેરી બેહેના જાસે ચાલું મરદાની.
હીલમીલ બેહેના ભવનકું આઇ પીંડુરી તેરી બીર મરદાની,
બાલાપનમેં ગૌઆ રાખે યાતે પીંડુરી મરદાની.
હીલમીમ બેહેના જેવનં બેઠી તું જેવૈ બીર મરદાની,
ધીરે જેવૌ તૌ સાસલડેહે જાસે જેવું બેહેના મરદાની.
હીલમીલ બેના પલંગપે પૌઢી તૂં સુસવાવે બીર મરદાની,
સૂરશ્યામ બલજાયે લલકે ચંદ્રાવલી ઇછા માની.

ઇતિશ્રી ચંદ્રાવલી લીલા સંપૂર્ણ.

उद्धव लीला

अथ श्री उद्धव लीला प्रारंभ.

શ્રીકૃષ્ણ બચન. ગદ્ય—એકદિન હરિનેં બલરામજીસેં કહાકી ભાઈ સબ વૃંદાવનવાસી હમારી સુરત કર દુઃખ પાતે હોગે ક્યોં કિ જો હમેં ઊનસેં અવધ કીથી સોં બીતગઇ ઇસસેં અબ ઊચિતહૈ કી કિસીકો વહાં ભેજ દીજે જો જાકર ઉનકા સમાધાન કર આવેં યોં ભાઇયો મતો કર હરિને ઉદ્ધવકો બુલાયકે કહૈકી અહો ઊધો એકતો તુમ હમારે સખાહો દુજે અતિ ચતુર જ્ઞાનવાન હો ઇસ લીયે હમ તુજે વૃંદાવન ભેજા ચાહિયતહૈ કી તુમ જાકર નંદ યશોદા ઔર ગોપીયોંકો જ્ઞાન દે ઊનકા સમાધાન કર આઔ પ્રથમ નંદ મહર ઔર યશોદાજીકો જ્ઞાન ઊપજાય ઇનકે મનકા મોહ મીટાય ઐસે સમઝાયકે કહીયો જો વે મુઝે નિકટ જાન દુઃખ તજૈ ઔર પુત્રભાવ છોડ ઈશ્વર માન ભજૈ પીચે બીન ગોપીયોંસો કહીયો જિન્હોને મેરેકાજ લોક બંધકી લાજ છોડીહૈ ઔર રાત્ર દિન લીલા ગાતીહૈ ઔર અવધકી આસ કીયે માન મુ-.

ઠીમેં લિયેહૈ તાહી ઐસે કહીયો જો તુમે કંથભાવ છોડ હરિકોં ભગવાન જાન ભજો. ઔર વીરહ દુઃખ તજો.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ બિલાબલ.)

તબહિ ઊપંગ સુત આય ગયે,–ટેક.
સખાસખા કછુ અન્તર નાહીં ભરિભરિ અંક લયે.
અતિસુંદર તન શ્યામ સરીખો દેખત હરિ પછીતાને,
ઐસેકુ બૈસી બુધિ હોતી વૃજ પઠવત તબ આને.
યા આગે રસકાવ્ય પ્રકાસે યોગ બચન પ્રગટાવૈ,
સૂર જ્ઞાન દૃઢ યાકે હિરદય યુવતિન યોગ સિખાવૈ.

શ્રીકૃષ્ણ બચન ઉદ્ધો પ્રતી.

પદ—(રાગ કલંગડા.)

હરિ ગોકુલકી બાત ચલાઈ,–ટેક.
સુનહુ ઊપંગસુત મોહી ન બીસરત વૃજવાસી સુખદાઈ.
યહ ચિત હોત જાઊંમૈ અબહિં યહાં નહી મન લાગત,
ગોપ સુગ્વાલ ગાય બન ચારત અતિદુઃખ પાયો ત્યાગત.
કહું માખન ચોરી કંહ યસુમતિ પુત જેંવહુ કહિપ્રેમ,
સૂરશ્યામકે બચન સહિતસુની વ્યાપત અપને નેમ.

પદ—(રાગ સારંગ.)

પથિક સંદેશો કહિયો જાય,—ટેક.
આવેંગે હમ દોનો ભૈયા મૈયા જાનિ અકુલાય.
યાકો બિલગુ બહુત હમ માન્યોં જો કહિ પઠયો ધાય,
કહલોં કીર્તિ માનિયે તુમ્હારી બડો કીયે પય પાય.
કહિયો જાય નંદબાબાસોં અરૂ ગહિ પકરેહુ પાય,
દોઊ દુઃખી હોન નહિં પાવહિં ધૂમરી ધોરી ગાય.
યદ્યપી મથુરા બિભવ બહુતહૈ તુમ બિનું કછુ ન સુહાય,
સૂરદાસ વૃજબાસી લોગની ભેંટત હૃદો જુડાય.

પદ—(રાગ) સારંગ.

નીકે રહિયો યશુમતિ મૈયા,—ટેક.
આવહિંગે દિન ચારિ પાંચમેં હંમ હલધર દોઊ ભૈયા.
જા દીનતેં હમ તુમતેં બિછુરે કાહુ ન કહેઊ કન્હૈયા,
કબહું પ્રાતઃ ન કીયો કલેવા સાંઝુ ન પીન્હો પૈયા.
બંશી બેન સમ્હારિ રાખીયો ઔર અબેર સબેરો,
મતિ લૈજાય ચુરાય રાધિકા કછુક ખિલોના મેરો.
કહિયો જાય નંદબાબાસોં નિપટ નિઠુર જિય કીન્હોં.
સૂરશ્યામ પહુંચાય મધુપુરી બહુરી સંદેશ ન લીન્હોં.

ઉદ્ધવ બચન. પદ—(રાગ કલ્યાણ.)

ઉદ્ધવ મન અભિલાષ બઢાયો,—ટેક.
યદુપતિ યોગ જાન્યો જિય સાંચૌ નયન અકાસ ચઢાયો,
નારિનપૈં મોહિ પઠવત હૌ સિખાવન યોગ.
મનહિં મન અબ કરત પ્રસંસા હૈ મિથ્યા સુખભોગ,
આય સુ માનિલિયો શિરઉપર પ્રભુઆજ્ઞા પરમાન.
સૂરદાસ પ્રભુ પઠવત ગોકુલ મૈ ક્યોં કહોંકિ આન.

સખી બચન પરસ્પર. પદ—(રાગ મલ્હાર.)

હૈ કોઈ બૈસિ હિ અનુહારિ,—ટેક.
મધુબનતેં ઇત આવત સખીરી ચિતૌ તુ નયન નિહારી.
માથે મુકુટ મનોહર કુંડલ પીત બસન રૂચીકારી,
રથપર બૈઠ કહત સારથીસોં વૃજતન બાહુ પસારી.
જાનતિ નાહિ ન પહિચાનતિહુ મનું બિતે યુગચારી,
સૂરદાસ સ્વામીકે બિછુરેં જૈસેં મીન બિનુ વારી.

સખી બચન ઉદ્ધવ પ્રતી. પદ—(રાગ સોરઠ.)

કહૌ કહાંતેં આયે હૌ,—ટેક.
જાનતિહૌં અનુમાન મતો તુમ યાદવનાથ પઠાયેહૌ.
બૈસેઇ બરન બસન પુનિ બૈસેઇ તન ભુષણ સજિ લ્યાયેહૌ,

સરબસુલે તબ સંગ સિધારે અબકા પર પહિરાયેહો.
સુનહુ મધુપ એકો મનુ સબકો સોતો ઊહાં લૈ છાયેહો,
મધુબનકી માનિનિ મનોહર તહહિં જાહુ જહું ભાયેહો.
અબ યહ કૌન સયાનપ વૃજપર કા કારન ઊઠી ધાયેહો,
સૂર જહાંલોં સ્યામ ગાતહૈં જાનિ ભલે કરિ પાયેહો.

ઉદ્ધવ બચન સખી પ્રતી.—દોહા.

પ્રેમ સહીત ભૂતલ્ગિરે રહે નૈન જલ છાય,
પોંછિ પિતપટસોં કહેઊ હોં આયો યોગ સિખાય.

સખી બચન ઉદ્ધવ પ્રતી. પદ—(રાગ કેદારો.)

ગોકુલ સબૈ ગોપાલ ઊપાસી,—ટેક.
યોગ અંગ સાધનકો ઉદ્ધો તે સબ બસત ઈસિ પુર કાસી॥
યધપિ હરિ હમ તજિ અનાથ કરી તદપી રહતિ ચર-
ણુનિ રસ રાશી। અપની શિતલ તઊ ન છાંડત યધપિ
હૈં શશિ રાહુ ગ્રાસી॥ કો અપરાધ યોગ લિખિ પઠ-
વત પ્રેમ ભજત જિય કરત ઉદાસી। સૂરદાસ ઐસિકો
બિરહિનિ માંગત મુક્ત તજે ગુણ રાસી॥

પદ—(રાગ કાફી.)

આયો ઘોષ બડો વ્યાપારી,—ટેક.
લાદી ખેપ ગુણ જ્ઞાન યોગકી વૃજ આનિ ઉતારી.

ફાટ કુદૈ કરિ હાટકુ માંગતુ ભોરે નિપટ સુધારી,
ધુરહિતેં ખોટો ખાયોંહૈ લયે ફિરત સિરભારી.
ઇનકે કહે કૌન ઊડકાવૈ ઐસિ કૌન અયાની,
અપનૌ દુધ છાંડિકૌ પીબેં ખાર કુંપકો પાની.
ઊધો જાઊ સવાર યહાંતેં બેગી ગહરૂ જિનિ લાવો,
મુહુ માંગ્યો પૈહૌ સૂરજ પ્રભુ સાહહિ આનિ દીખાવો.

પદ—(રાગ કાફી.)

યોગ ઠગોરી વૃજન બિકૈહૈ,–ટેક.
યહ વ્યૌપાર તિહારો ઉધો ઐસેહિ ફિરિ જૈહૈ.
જાપૈં લૈ આયેહૌ મધુકર તાકે ઊરન સમૈહૈ,
દ્રાખ છોડીકે કટુક નિંબોરી કો અપને મુખ ખૈહૈ.
મુરીકે પાત ન કે કોઇ નાકો મુકતાહલ દૈહૈ,
સૂરદાસ પ્રભુ ગુણહી છોડીકે કો નિરગુણ નિરખૈહૈ.

પદ—(રાગ બિહાગરો.)

બરૂવે કુબ્જા ભલો કિયો,–ટેક.
સુનિ સુનિ સમાચાર ઊધોસોં કછુક સિરાત હિયો.
જાકો ગુણગતિ નામ રૂપહરિ હરેઊ સો ફિરિન દિયો,
તિન અપનો મન હરત ન જાન્યોં હંસિ હંસિ યોગ જિયો.

સૂર તનકુ ચંદનુ ચઢાય તિન વૃજપતિ વશ્ય કિયો,
ઔર સકલ નાગરી નારિનકો દાસી દાવ લીયો.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

શ્યામ બિનોદીરે મધુ બનિયાં,—ટેક.
અબ હરિ ગોકુલ કાહેકો આવહિં ચાહત નવ યૌવનિયાં.
વે દિન માધો ભૂલિ બિસરિ ગયે ગોદ ખિલાયે કનિયાં,
ગુહિ ગુહિ દેતે નંદ યશોદા તનક કાંચકે મનિયાં.
દિનાચારી તે પહરન સીખે પાટ પીતાંબર તનિયાં,
સૂરદાસ પ્રભુ તજિ કામરી અબ હરિ ભયે ચિકનિયાં.

પદ—(રાગ બિહાગરો.)

ઉધોજી જબહિ જાહુ ગોકુલ મણી આગે ભેટ અકવારી પૈયાં લાગુન કહિયો। અબ મોહિ બિપતી પરી દરશન બિન સહિ ન સકત તન દારૂણ દહિયો॥ સરદ ચંદ મોહિ વૈરિ મહા ભયો અનિલસહિત પરે બિધિ રહિયો। સૂર શ્યામ બિનુ ગૃહ બનસૂનોં બિન મોહન કાકો સુખ ચહિયો॥

સખી બચન સખી પ્રતી. પદ—(રાગ સોરઠ.)

અબ યા તનહિં રાખી કા કીજૈ,—ટેક.
સુનિરિ સખી શ્યામસુંદર બિનુ બાંટિ બિસમ વિષ પીજૈ.

કૈ ગિરિયે ગિરિ ચઢિ કૈ સજનિ કૈ સુકર શીસ શિવ દીજૈ
કૈ દહિયે દારૂણ દાવાનલ કૈ તૌ જાય યમુન ધસિ લીજૈ.
દુસહ બિયોગ બિરહ માધોકે કૌન દિનહિ દીન છીજૈ,
સૂરદાસ પ્રીતમ બિનુ રાધે શોચિ શોચિ મન મન ખીજૈ.

શ્રી યશોદાજી બચન ઉદ્ધવ પ્રતી.

પદ—(રાગ સોરઠ.)

સંદેશો દેવકીસોં કહિયો,—ટેક.
હમ તો ધાય તિહારે સુતકી કૃપા કરતહી રહિયો.
ઉબટન તેલ ઔર તાતોજલુ દેખે હી ભજિ જાતે,
જોઇ જોઇ માંગત સોઇ સોઇ દેતિ કર્મકર્મકે નાતે.
તુમ તો ટેવ જાનતહિ હોઇહૌ તઊ મોહિ કહી આવૈ,
પ્રાતઃ ઊઠત મેરે લાલ લડેતેહિ માખન રોટી ભાવૈ.
અબ યહ મોહિ સૂર નિસિ વાસર બડો રહત જિય સોચુ,
અબ મેરે અલક લડેતે લાલનુ હોયહૈં કરત સંકોચુ.

ઉદ્ધવ બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી. પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી.)

માધો સુનો વૃજકૌ નેમુ,—ટેક.
બૂઝી હમ ખટમાસ દેખ્યો ગોપિકન કૌ પ્રેમુ.
હૃદયેતેં નાહિં ટરત ઊનકે શ્યામ રામ સમેત,

અશ્રુ સલીલ પ્રવાહ ઊરપર અરઘ નૈનનિ દેત.
ઔર ચંચલ કલશ કુચમનોં પાણી પદુમ ચઢાય,
પ્રગટ લીલા દેખી હરિકે કર્મ ઊઠતી ગાય.
દેહગેહસમેત અર્પણ કમલલોચન ધ્યાન,
સૂર ઊનકે ભજન આગેં ફીકૌ લાગે જ્ઞાન.

પદ—(રાગ કેદારો.)

કહિએ મૈંન કછુ સક રાખી,—ટેક.
બુદ્ધિ બિવેક અનુમાન આપને મુખ આઇતેં ભાખી.
હોં પચિ કહતો પહર એકમેં વે છિન માહી અનેક,
હારિ માનિ ઊઠી ચલ્યૌ દીનહૈ છાંડિ આપની ટેક.
કંઠ બચન ન બોલિ પાયો હૃદો પરિહ સમાન,
નયન ભરિ જોરિય દીન્હોં સસત આપદ દોન.
શ્રી મુખકી સિખાઈ ગ્રંથોતેં કથિ સબ ભઈ કહાની,
એકુ હોય તાહી ઊતર દીજૈ સૂર મુદી અયુ હાની.

પદ—(રાગ કેદારો.)

ફિર ફિર મોપર કત દુઃખ પાવત,—ટેક.
અબ કૈ ઔર ચતુર કોઇ પઠવૌ બારન હોઇહૈ આવત.
મૈં પરમારથ સબુ સમુઝાયો રોષ સહિત વે કોપી,
સુફલક સુતકો કહેઊ માનિહૈ આરતિ કરતિ હૈં ગોપી.

ઇતનિ સુનત કમલદલલોચન ખેંચિ સુકર કરિ લીન્હોં,
સૂરશ્યામ મુસુકાય જાનિ જિય તરક જાનિ હુંસિ દીન્હોં,

શ્રીકૃષ્ણ બચન ઉદ્ધવ પ્રતી.

પદ—(ધન્યાશ્રી.)

ઉધો મો વૃજ બિસરત નાહીં,—ટેક.
હુંસસુતાકી સુંદર કલંગી અરૂ કુંજનકી છાંહીં.
વે સુરભી વે વચ્છ દોહની ખરીક દુહાવન જાંહીં.
ગ્વાલ બાલ સબ કરત કુલાહલ નાચત ગહી ગહી બાંહીં.
યહ મથુરાં કંચનકી નગરી મણી મુક્તાહલ જાહીં.
જબહિં સુરતી આવત વા સુખકી જિય ઊમગત તનુ નાહીં ॥ અનગન ભાંતિ કરિ બહુલીલા યશોદા નંદ નિબાહીં ॥ સૂરદાસ પ્રભુ રહે મૌન હોઈ યહ કહી કહિ પછિતાહીં.

પદ—(રાગ બિહાગ.)

જોજન ઉદ્ધો મોહિ ન બિસારેં તાહિ ન બિસારોં પલ એક ઘરીરે ॥ કાટોં જનમ જનમકે સંકટ રાખોં સુખ આનંદ ભરીરે ॥ જો કોઊ ભજે ભજોં મૈં તાકો યહ પરમીત મેરે આય પરિરે ॥ સદાં સહાય કરૌં વા જનકી

ગુપત હુતિ સોં પ્રગટ કહીરે ॥ જ્યોં ભારથ ભરગીકે અંડા રાખે ગજકે ઘંટ પરીરે ॥ સૂરદાસ તાહિ ડર કહાકો નિસ વાસર જો જપત હરીરે.

ઈતિ શ્રી ઉદ્ધવ લીલા સંપૂર્ણ.

* પદ—(રાગ બિલાબલ.)

કહાંલોં મન રાખિય બિરમાઇ,—ટેક.

એક ટક શિવધર નેત્ર ન લાગત શ્યામસુત ધરનિ આઇ ॥ હરિ બાહન ઇવતાસુ સહોદર રતિપતિ ઊદિત સુરછિ માહી જાઇ । ગિરિજાપતિ રિપુ નખસિખ વ્યાપત તાસુ શુધા પિય કથા ન સુહાઇ ॥ રે બિરહિનિ બિરહા આપ બસ કીને। લૈવ કમલ જિનુ પાઇ તુલાઇ । બેગે મિલો સૂરકે શ્યામી ઊદધિ તનીયાપતિ મિલિહૈં આઈ ॥

* પદ—(રાગ બિલાબલ અસાવરી.

ગોરિપુ તારિપુ તાસુત આયુવં પ્રિતમ તહા નિહારે,
સો બિરંચી સંભ જાતનતે તહું રહે પ્રાણ હમારે.
મો બરજતહિ ગવન કીયો હઠિ સ્વાદલુબ્ધં રસ આલ,

કુંતી નંદ તાત મુખ જેવતિ કલમ લાઈ અતિ ખ્યાલ.
ભોર ભયે પશુ બંધન છૂટે જ્યોં બિરહિનિ રતિમાને,
યાહિ બિધિ મિલહી સૂરકે સ્વામિ ચતુર હોઇ સો જાને.

પદ—(રાગ ભૈરવી ધ્રુપદ.)

ઓ પ્યારીજી મેરી તુંહી ચિત ચોર, મેરો કછુ નહિં જોરે,—ટેક. ॥ તેરે બિરહ દુઃખ બિકલ રહતહું, તું સમજત કછુ ઓર. ॥ જ્યોં નિરખું ત્યોં આરત અધિકી, જૈસેં ચંદ ચકોર. ॥ સહો નપરત રોવે મતમેરી, સોજિય નિકસે ગોફોર. ॥ તુંહી મેરો દ્રગ ભુખન પ્યારી, તુંહી મેરી જિવન ડોર. ॥ યોં કહ લાઇ હિયે દયા પ્રીતમ, પુછે નયન પટ છોર. ॥

* પદ—(રાગ સોરઠ.)

માધો બિમલ બિદેસ રહેરી,—ટેક.
અમરરાજ સુત નાથ દૈન દિન નિરખત નીર લહેરી,
ધટ સુત રિપુ તનયા પતિ સજની નાહીં નહેનિ વહેરી,
મારૂત સુત પતિ નંદ ગૃહે તજિ હરિભષ બચન કહેરી,
જલઋતુ બીત લાગનકો કવનકે નેર રહેરી,
કુંતી પતિ પિતુ તાતનારિ ધરિ તિન અરી અંગ દહેરી,
શૈલ સુતાપતિ તાસુત વાહન બોલ ન જાત સહેરી,
આપગયે જબતેં માધો બન તબતેં સુખ ન લહેરી,
સૂરશ્યામ આવનકી આસા તાતે પ્રાણ રહેરી.

नवपनिहारी लीला.

अथ नवपनिहारी लीला प्रारंभ.

સમાજી બચન.—(દોહા.)

વૃજ મંડલકે વાસકી કરત ચતુર મુખ આસ,
નારાયણ તે ધન્યહૈં જિનકૌ નિત્ય નિવાસ.
પનઘટકી લીલા સુનૌ સજ્જન જન ધરિ ધ્યાન,
નારાયણ વરણન કરૂં અપની બુદ્ધિ પ્રમાન.
એક દીવસ ઊઠી ભોરહી છલિયા શ્યામ સુજાન,
ત્રિયા ભેષ ધરિકેં ચલે ગલી ભૂપ વૃષભાન.
સિરપૈ સોહૈ ઇઠુરી રત્ન ટકે ચહુ પાસ,
તાપૈ કંચન કલસ ધરિ ચલે રૂપકી રાસ.
ભૂપદ્વારપૈં જાયકેં ટેરત સુર ગંભીર,
એરી કોઊ ચલતહૈ ભરિવે જમુના નીર.

નવપનિહારીકો બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ જૈજૈવંતી આસાવરી.)

બેગ ચલૌ જલ ભરીવે નવેલી,—ટેક.
કબસોં ટેર રહી મેં દ્વારે એક ન નિકસત સખી સહેલી,

સંગ સાથ મેં ખોજત ડોલૂં કોઊ મિલૈ મેરી મન મેલી.
નારાયણ મગ ડર લાગત હૈ જમુના જાય ન સકું અકેલી.

સમાજી બચન—(દોહા.)

ટેર સુનત નવનારિકી ગોપલલી છબિ રાસ,
કુંચન ઘટ ધરી સિસપૈં જુરી મીલિ આઈ પાસ.
અદ્‌ભુત સોભા નિરખિકે ઊર સુખ ભયૌ અપાર,
રૂપ ઠગૌરી મેં ઠગી ઈકટક રહી નીહાર.

પ્રીયાજી બચન નવનાગરી પ્રતી.

પદ—(રાગ પીલુકા દાદરા.)

તુમ યા ગ્રામ કહાં રહૌ આલી,–ટેક.
હમ કબહુ દેખી ન સુનીહૈ યહ સોભા છબિ રૂપ નીરાલી.
નખસિખલોં શૃંગાર મનોહર અધર રચી પાનનકી લાલી,
નારાયણ કહૌ પ્રગટ ખોલીકેં બાતન રાખો બીચ બિચાલી.

નવપનીહારી બચન પ્રીયાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ દેશ સોરઠ.)

પ્યારી હોંતો યાહી પુરમાંહિ બસત;
પૈ મેં નિસદિન અપને ભવનહી રહત, ટેક. નિજ પ્રીત-

પદ—(રાગ કાફી.)

સજની યાહીસોં જીયા ઘબરાવૈ,—ટેક.
મૈં અબહી આઇ યા વૃજમેં છન્ન બલ નૈક ન આવૈ.
જો કદાપિ વાનગસોં મગમેં ઇકલે ભેટ વ્હૈજાવૈ,
ફિરિ જાનૈ વહુ જસુમતી ઢોટા કહા કલંક લગાવૈ.
યાહીં સોચ ભઇહોં દુબરી ધીરજ કૌન બંધાવૈ,
નારાયણ હરિ લાજ રખેજો તૌ અબ રહને પાવૈ.

પ્રીયાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ બિલાબલ દાદરા.)

યાહિ ભલી બિધીસોં લૈ ચલૌરી—ટેક.
નંદનંદનકે નામસોં ડરપૈ અતિભોરી યહ ગોપ કીશોરી.
યદ્યપી હમહું સબ જાનતિહૈ બીન ફાગુન વાકી નીત હોરી,
નારાયણ અબ સાથે હમારે લંગર કરી નસકે બરજોરી.

પ્રીયાજી બચન ગુનવતી પ્રતી.

પદ—(રાગ રામકલી વા સોરઠ.)

તૂ ચલિરી હમારે સંગ સંગ,—ટેક.
અબ જીન ડરપૈ વા રસીયાકે સુનિ સુનિકે નયે રંગ ઢંગ.

તોહિ દેખી ઐસો કો જાકે હિયે ન લગત અંનગ રંગ,
નારાયણ સુકુમાર સાંવરી તુ સુંદર સબ અંગઅંગ.

સમાજી બચન.

પદ—(રાગ જંગલા ઝીંઝોટી.)

જલકોં ભરન ચલી વૃજબાલા,—ટેક.
સરદ ઇંદુ સમ કાંતિ બદનકી લોચન રતિપતિ ભાલા.
તીનકે મદયે ભેષ બની તાકૌ અતીછબી દેત ગુપાલા,
નારાયણ કોઊ નલખૈ યહ કૌતીકી નંદકો લાલા.

ગુનવતીકો બચન સબ સખીનસોં.

પદ—(રાગ સોરઠકો દાદરા.)

યા મારગ ન ચલૌરી સ્યાની,—ટેક.
યા મારગ વહ ઠાડો વ્હૈહૈં મેં નિજ મન અનુમાનસોં જાની.
હોં તુમકોં એક ગૈલ બતાઊ જાહી કોઊ નહીં જાનત પ્રાની,
નારાયણ સ્નાન ધ્યાન કરી નિરભૈ ભરી લાવેંગી પાની.

સખી બચન.—(દોહા.)

અરી સખી મીઠ બોલની લૈ ચલ વાહી ગૈલ,
જા મારગ હમ સબનકોં લખી નસકૈ વહ છૈલ.

સખી બચન પદ—(રાગ દાદરા.)

ધીરૈં ચલૌ તુમ ગોપ લલીરી,—ટેક.
નૂપુર ધુનિજો સુનિ પાવૈગૌ ઘેરૈગૌ ફિરિ આય ગલીરી.
ઊર ઔઝાર કઠિનસોં સુરઝત હમ અબલા યહ પુરૂષ બલીરી ॥ નારાયણ મગ દાવ ઘાતમેં લગ્યૌ રહૈ નિત છેલ છલીરી.

સમાજી બચન—દોહા.

બાત કહત ખેલત હંસત બિધુબદની બરબામ,
જબ પહુંચી જમુના નીકટ બોલે છલીયા શ્યામ.

ગુણવતી બચન સબ સખીનસોં—દોહા.

ઇક દિન યાહી ઠૌરપૈ મોહિ રોકી યોં લાલ,
સો તુમસોં મેં કહા કહું જા બીધિ કરી કુચાલ.

સખી બચન ગુણવતી પ્રતી—દોહા.

પુની તોસોં ઊન કહા કહી સો સુનિ વેકૌ ચાવ.
પ્રગટ કહૌ તૂ ખોલીકૈં અબ જિન રાખ દુરાવ.

ગુનવતી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમાચ વા કલ્યાણ.)

લંગરકી બાત સુનૌ સગરી,—ટેક.
એક દીનામેં જલકું આવત સિસ ધરૈં કૈંચન ગગરી.

યાહી ઠોરં મો ભેંટ ભઈ ઊન બહુત કરિ ઝગરા ઝગરી,
નારાયણ કર ઝટક પટક ઘટ ઘેર લઈ પનઘટ ડગરી.

પદ—(રાગ ઇમન કલ્યાણ.)

તુમ સુનૌ છૈલ કી બાત,—ટેક.
બેર બેર મો તન-હંસીહેરૈ ચંચલ નૈન ચલાત.
મેં સકુચી કોઊ લખી લેગૌ મગમેં આવત જાત,
નારાયણ પુની ચરચા હોંગી ભવન ભવનમેં પ્રાત.

દોહા.

યોં મેરી બૈયાં ગહી યોં રૂખે પનહેર,
યોં સિર સોં ગાગરી પટક્યોં ઠાડો મગ ઘેર.

સમાજી બચન ગદ્ય.—બતરાવત હીમેં નીજ સ્વ-રૂપ પ્રગટ કરીકેં આગે ઠાડે વ્હૈ ગયે.

શ્રી કૃષ્ણ બચન સબ સખીસોં.

પદ—(રાગ મલ્હાર.)

ઠાડી રહૌ નવ ગોપ કુમારી,—ટેક.
બિન હમસોં બુઝૈ કીત જાવૌ તુમહી નઈ આઇ પનિહારી.
ઈન ઘાટન મેંરૌ કર લાગૈ જાનતહૈ સગરે નર નારી,
નારાયણ સો બેગ ચુકાવૌ ગજગામીનિ કટી કેહર વારી.

સખી બચન સખી પરસ્પર.—(દોહા.)

અરી સખી યહ છલ ભયૌ હમ સબ ભોરી બામ,
ભેદ નહિં જાન્યોં કિ તૂ યહ છલીયા ઘનસ્યામ.

પદ—(રાગ મલ્હારકો દાદરા.)

કૈસેં ભરેં અબ જલકી ગગરીયાં,—ટેક.
લલિત ત્રિભંગ આગેં વ્હૈ ઠાડૌ રોકિ રહ્યો નંદલાલ ડ-
ગરિયાં ॥ હમ યાકૂં જાનતિ રહી અબલા યહ તૌ નિ-
કસ્યો સ્યામ ઝગરિયાં । નરસોં નારિ નારિસોં નર પુનિ
યહ કૌતિક હોય યાહી નગરિયાં ॥ તાસોં કહા બચ્યાવૈ
જાવૈ બાંધી નિલજતાઈકી પગરિયાં । નારાયણ અંગુરી
દાંતન દૈ ભઈ અચરજ વૃજનારિ સગરિયાં ॥

સખી બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી પરસ્પર.—(દોહા.)

રોકનહારે કૌન તુમ હમેં ગૈલ નહીં દેત,
હમ યહાંકે રાજા સખી નિજકર તુમસોં લેત.

પદ—(રાગ ઝીંઝોટીકા જિલ્લા.)

ચલિ પરૈં હટિરે કાહેકોં ઇતરાવૈ,—ટેક.
ભૂષણ બસન દધિ માખન ચુરૈયા અલ કૈસી બાત બનાવૈ.

જિનકે બસાયે તુમ ઊનહીંસોં ઝગરતનિલજન નૈક લજાવૈ,
નિતપ્રતિ ધેનુકૌ ચરૈયા નારાયણ આજ તૂ ભૂપ કહાવૈ.

શ્રી કૃષ્ણ બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ સોરઠા દેશ.)

જોબનકી માતી ઇઠલાતી ડોલૈ ગ્વાલનિ હમકું લગાવત દોસ ॥ નિજ કર માંગે બિના મેં તોસોં ઔર કહા લીયો ઓસ ॥ લખન પરત તેરે મનકી ગત છિનમેં હુંસત છિન રોસ ॥ નારાયણ તોસી અબલાકે ધન્ય જો બસત પરોસ.

સખી બચન શ્રી કૃષ્ણપ્રતી.

પદ—(રાગ દેશ.)

છાંડો મેરી ડગર ઝગર જિન સાંવરે મોહી અતિ દેર ભઇ,
કબકી મેં આઇ જલ ભરીવેકોં તોં બિચ ઘેર લઈ.
સાસ નનદિયા દેખત સાથ મોહી નામ ધરેંગી કઈ,
જમુનાકૌ મીસ કરિ ગગરિયાં સિસ ધરી જાનૈં કહાં તૂ ગઇ,
લાજકૌ રહિવૌ કઠિનહિ દીખૈ કૈસી કરૂં હેદઇ,
અબતૌ મેં જાનચુકી નારાયણ હોવૈગી ચરચા નઇ.

શ્રી કૃષ્ણ બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમ્માચ.)

જો ઇતની તુ લાજ લજાવૈ,—ટેક.
ઘરહી બૈઠિકે જલ ન ભરાવત કયો જમુના તટ દૌરી આવૈ ॥ તો સમાન યા વૃજમંડળમેં કોઊ નહીં કુલવંતી દિખાવે ॥ નિજ મન કપટ બસત નારાયણ સાસ નનદકોં દોસ લગાવૈ.

સખી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમ્માચ.)

એરી સખી યાકું હમ જાનેં,—ટેક.
યહ અપનૌ હઠ નાહીં તજૈગૌ કબસોં રોકી રખી હમ યાને ॥ હૌં અબલાકી કૌન ચલાઈ બિધિ નાહુકી કહી નહીં માનેં ॥ નારાયણ જોબન ગરવીલૌ મટકી મટકીકે કુટિલ ભોતાનેં ॥

શ્રી કૃષ્ણ બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ ખમ્માચકા જીલ્લા વા રામકલી.)

તુમહીં કુલવંત મેં દેખી આજ મણિગાગર નાગર સિસ

ધરી ॥ દૃગમીનસેં ચપલ ચલત ઇત ઊત મુસિકાત અ-ધર છલ છંદ ભરી ॥ ફરકેં સબ અંગ અનંગ રંગ ભૃકુટી અતિ કુટિલ કમાન ખરી ॥ તન રોમ રોમસોં નારાયણ ચંચલતાઇકી બરષૈ ઝરી.

સખી બચન સખી પ્રતી ગદ્ય—(તબ સખી આપ-સમેં કહવે લગીં ॥ અરી બીર યાકું બિના કછુ દીયે છુ-ટીવે ન પાઓગી. તાતે યાસોં બુઝો ॥ કહા કર માંગૌ. જબ સખીને બુઝી તબ લાલજી બોલે સુનોં, ॥

શ્રી કૃષ્ણ બચન સબ સખીપ્રતી.

પદ—(રાગ કાલિંગડા.)

સો તુમ સુનોં સકલ સુકુમારી,–ટેક.
મેં નિત જલ ચઢાઊં શિવજીપૈ યા બન સઘન મઝારી.
આજ ગયૌ મેં ગઊ પિયાવયે એરી રૂપ ઊજારી,
તા કારણસોં બિના ન્હાયવેં નહીં પૂજે ત્રીપુરારી.
તુમ નિજનિજ ઘટ જલસોં ભરિકેં અપની અપની પારી,
નારાયણ ચલ શંભૂ નન્હાવૌ મો બદલે વૃજનારી.

સખી બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી—(દોહા.)

હમ કબહુ દેખી નહીં કૌન ઔર વહ ઠૌર,
જહાં બિરાજત ઉમાપતિ દેવનકો સિર મૌર.

શ્રી કૃષ્ણ બચન સખી પ્રતી.—(દોહા.)

જો તુમમેં મુખિયા સખી ચલૌ હમારે સાથ,
ઠૌર બતાવેં હમ તુમેં જહાં ભવાનીનાથ.

સખી બચન શ્રી પ્રીયાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ કાલિંગડા.)

તબ સખીયનનેં કહી સુનિ પ્યારી,—ટેક.
પહિલેંહીં તુમ જમુનાજલ ભરિકેં જાય પૂજિ આવૌ ત્રિ-પુરારી ॥ યહ પ્રીય બચન સુનત સજનીકે નિજહીયે હરખી રાજદુલારી ॥ નારાયણ ઊપરકે મનસોં મેં ન જાઊં કહ ભાનુ કુમારી.

પ્રિયાજી બચન સખી પ્રતી.

પદ—(રાગ કાલિંગડા.)

મેં ઇનકે સંગ ઇકલી ન જાઊં,—ટેક.
બીર નિહારે નિત તાહી તેસોં ફીરી કૈસેં મેં પીછૌ છુ-ટાઊં ॥ જૈસી કછુ તુમહૌ સબ જાનું પ્રગટ કહેતં કાહા ફલ પાઊં ॥ નારાયણ મેં જાન બુઝિકેં ક્યોં અપને પટ ઝાર લગાઊં ॥

સખી બચન પ્રીયાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ પરજ.)

સાંચેહી તુમ મનકી અતિ ભોરી,—ટેક.

તુમકોં સદા હમારી ઓરસોં બન્યોં રહતહે વહમ કીશોરી ॥ હમહું તૌ ઇકલી ઇકલી સબ ઇનકે સંગ જાવેંગી ગોરી ॥ નારાયણ ફિરિ તુમક્યોં ડરપૌ જાવૌ બેગિ ભઇ દેરન થોરી ॥

પ્રીયાજી બચન ગદ્ય—(શ્રીજીનેં કહી અરી સખી જલ તૌ મેં ચઢાઇ આણગી. પૈ તુમ કહું ચલી ન જૈયે. જબ કંચન ઝારી જલસોં ભરિકે પ્રીતમકે સંગ ચલી મારગમેં લાલજીને કહી, હે પ્યારી યહ રચના આપહીકે મિલિવે કારણ રચીહે. આપ મુસકાયકેં બોલી સો તૌ હમ જાને. ફિર અપની પ્યારીકું બનકી શોભા દિખાયવે લગે.

શ્રી કૃષ્ણ બચન પ્રીયાજી પ્રતી.

પદ—(રાગ જીલ્હા કબિત.)

દેખૌ પ્યારી બિપનમેં કૈસી છબિ છાય રહિ.
ઝુકી રહી લતા અતિ લગત સુહાવની;

ફૂલે ફૂલ રંગરંગ ભવર ગુંજાર કરૈ.
ઠોર ઠોર કોકીલા બોલત મન ભાવની,
મૃગીકે સહિત મૃગ ડોલત હૈં ઇત ઊત.
ચલત પવન તન તપત ન સાવની,
કહે નારાયણ ગોરી આપકૌ આગમ ભયૌ.
નાસોં બનરાજ કરી પધરાવની.

સમાજી બચન. ગદ્ય—યહાં સબ સખી પરસ્પર કહીવે લગી.

સખી બચન સખી પરસ્પર.

પદ—(રાગ ટોડી.)

દેર ભઇ ક્યોં ન આઇ પ્યારી,–ટેક.
કૈ કહું ડગર ભૂલિ ગઇ ભોરી કૈ મગ ચલત ભયૌ શ્રમ ભારી.
કૈ પુજનંમેં બિલમ લગી હૈ કૈ બનમેં નિરખત ફુલ બારી,
કૈ બિરમાય રખી રસિયાનેં કૈ અલોં ઢુંઢત ત્રિપુરારી.
કૈ મગમેં કહું કાંટો લાગ્યો કૈ ઇકલી નીજ ભવન પધારી,
કૈ છિપી રહી ખિજાવનંકે હીત નારાયણ સોચત વૃજનારી.

સમાજી બચન.—(દોહા.)

ઘટ ઊઠાય ઊતહી ચલી જહાં દોઊ બન માંહિ,
જાય નિહારે દ્રુમતરેં ઠાડે દૈ ગલ બાંહિ.

સઘન લતાકી ઓટતેં છબિ નિરખત વૃજબાલ,
ભાંગ સહારત આપનૌ પુનિ પુનિ હોત નિહાલ.

પદ—(રાગ બીલાબલ.)

આજ ઈન દોઊનપેં બલિ જૈયે,–ટેક.
રોમ રોમસીં છબિ વરષત હે નિરખત નૈન સિરૈયે.
રૂપ રાસ મૃદુહાસ લલિત સુખ ઊપમા દેત લજૈયે,
નારાયણ યા ગૌર શ્યામકોં હિયે નિકુંજ બસૈયે.

સખી બચન શ્રી કૃષ્ણ પ્રતી પરસ્પર ગદ્ય—ફિર સખી પ્રગટ હોયકેં બોલી બલિહાર લાલજી મહારાજ ભલી પૂજા કરવાય લેઆયે. તબ આપ બોલે. અરી સખી એક દિનકેહી જલ ચઢાયવેસોં ભોલાનાથ પ્રસન્ન હેગયે અબ તુમ ભલેંહી જલ ભરૌ. તબ સખી દંડોત કરિકેં બોલી ધન્યહો પુજારીજિ મહારાજ.

સમાજી બચન—(દોહા.)

યહ લીલા ભક્તન લિયેં કરત લાડિલી લાલ,
નારાયણ ગાવેં સુનેં પરૈ ન જમકે જાલ.

ઇતિ શ્રી નવપનીહારી લીલા સંપૂર્ણ.

પદ—(રાગ ઝીંઝોટીકા ઠુમ્હા.)

ગારી મત દીજો મો ગરીબની કો જાયો હે.
તેરો સો બિગાર કીયૌ સો તો મોસોં આન કહો,
મેં તો કાહુ બાતનકોં નાહિં તરસાયો હે.
દધિક મથન ભરે સો તો આય આગેં ધરે,
તોલોં તોલોં લિજે ભટુ જેતો જાકો ખાયૌ હે.
સૂરદાસ પ્રભુ પ્યારે નિમષ ન હોજો ન્યારે,
કાનુડો સો પૂત પુત પુરે પુન્યં જાયોહે.

પદ—(રાગ ધન્યાશ્રી ખ્યાલ.)

કારેનેં ડસી રેમા કાનડ કારેનેં ડસીરે,—ટેક.
નેંન નોકહૈએ ડંખ વિરહ દુઃખ, નખશિખ ગયો હૈ ધ-સીરે ॥ ઓખદ અંગ નહીં લાગેરી મોકું, કૈં જડી પા-વતહો ધસીરે ॥ પ્રભુ મોરા મોહી છોવાવૌ, સબ દુઃખ જાયેગો નસીરે. ॥

પદ—(રાગ ભૈરવી ખ્યાલ.)

મોહે નેંના લાગીરે, રતનારી, મતવારી, જાદુવારીરે,—ટેક.
હાંસી મંદ માનું મદનકી ફાંસી, ચિતવનિ કામ કટારીરે.
દયાક પ્રીતમ તોરી મોહની મુરત, નખસિખ લગલગે પ્યારીરે ॥

પદ—(રાગ ભૈરવી ખ્યાલ.)

અબ તો યેહી વૃત મેરે ગિરિધરલાલ ધની,—ટેક.
શ્રી સેવે શંકરસે ધ્યાવે, ગાવે સેસ્સફની.
સ્વાતિ બુંદ જીવન ચાતકકો, ઐસી આય બની,
દયાકો પ્રીતમ ગોપીજનવલ્લભ, ત્રીભુવન મુકુટમની.

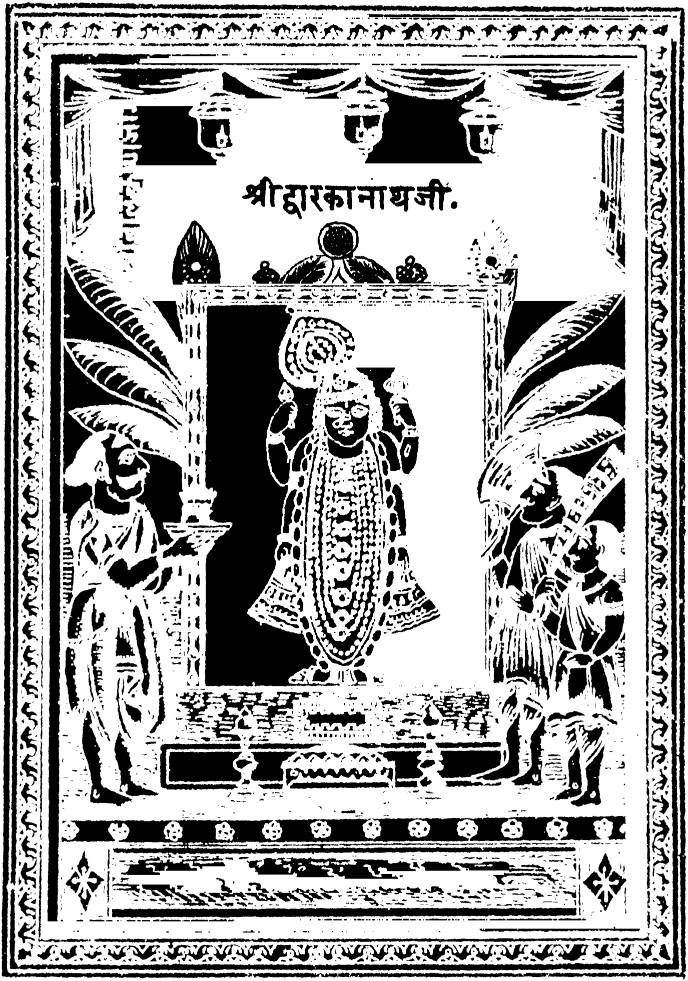
પદ—(રાગ ભૈરવી.)

મેરે હિયરા કૈસેં રાખું સમઝાય,—ટેક.
નિત બરજું બરજો નહિં માનત, સમર સમર દુઃખપાય.
મીઠિમીઠિ બતિયાં જૂ કહત મોસું, રહે પરઘર લલચાય,
દૈયાં દરદકો કહું અબ કાસોં, કરૂં અબ કૌન ઊપાય.
ફીર દાધેપર લોન લગાવેં, જૂઠિ જૂઠિ સોગન ખાય,
દયાકે પ્રીતમકું દયા નહિં આવત, તલપ તલપ જિય જાય.

ઇતિ શ્રીકૃષ્ણ ગોપીસંબંધી રાસલીલા સંપૂર્ણ.

श्रीविठ्ठलनाथजी
श्रीगोविंदजी

श्रीद्वारकानाथजी.

श्री गोकुलनाथजी.
श्रीगोकुलनाथजी

श्रीगोकुलचंद्रमाजी

श्री मथुरेशजी.
श्री जदुनाथजी

श्री मदनमोहनजी

આશ્રયપત્રિકા.

આ પુસ્તક છપાયા અગાઉ, જે સજ્જનોએ ઉદાર દીલથી સહાયતા કીધી છે તેઓનાં નામની ટીપઃ—

		નકલ.
ઠક્કર ખીમજી લક્ષ્મિદાસ.	મુંબઇ	૨૫
શા. કાળીદાસ પાનાચંદ બુકસેલર...	,,	૨૫
દ્વિવેદી જીવરામ વિદ્યામાન હરિશંકર બુકસેલર...	કચ્છમાંડવી	૨૫
સાધુ પુરશોતમ દેવીદાસ બુકસેલર...	,,	૨૫
શા. ઝવેરચંદ કેશવજી ખડાઈતા.	મુંબઇ	૨૦
રાજેશ્રી સખારામ ભીકશેઠ ખાતુ હસ્તે ગણુપતરાવ	,,	૨૦
રા. રા. બાલકૃષ્ણ લક્ષ્મણ પાઠક બુકસેલર. ...	,,	૧૨
ઠક્કર પ્રાગજી વસનજી બુકસેલર.	,,	૧૨
રાજેશ્રી નારાયણ ગોપાલ હરડીકર—બુકસેલર. ...	,,	૧૦
શા. લલુ દીપચંદ...	ઊમરેઠ	૧૦
રાજેશ્રી રામકૃષ્ણ કાસીનાથ બુકસેલર.	મુંબઈ	૬
,, કૃષ્ણાજી રામચંદ્ર બુકસેલર.	,,	૬
શા. અમૃતલાલ કાલીદાસ—બુકસેલર.	,,	૫
રાજેશ્રી ગોવિંદ મોરોબા કારલેકર બુકસેલર. ...	,,	૫
રા. રા. સીતારામ તાતોબા બુકસેલર.	,,	૫
મુલતાની ગોવર્ધનદાસ વલ્લભદાસ...	,,	૩
ઠક્કર કલ્યાણજી પ્રાગજી...	,,	૨

વૈષ્ણવ સવજી હરિદાસ...	મુંબઈ.	૨
શા. વૃંદાવન કાનજી ખડાઇતા.	,,	૨
ઠક્કર જાદવજી રાઘવજી હા. સુંદરદાસ જાદવજી...	,,	૨
Samjee Sewjee...	,,	1
ઠક્કર ખટાઊ ખીમજી...	,,	૧
,, લક્ષ્મિદાસ હંસરાજ.	,,	૧
શા. પરશોતમ અનોપરામ.	,,	૧
શા. નાનાભાઇ દામોદર વાજીત્ર શિક્ષક.	,,	૧
ઠક્કર વેલજી કાનજી...	,,	૧
,, હરગોવિંદ ચતુ...	,,	૧
,, ગોવર્ધનદાસ મથુરાંદાસ.	,,	૧
ભટ અમરજી મુલજી દડીવારા.	,,	૧
શા. ગોકુલદાસ રૂગનાથજી ખડાઇતા.	,,	૧
,, દયાલ બોધા	,,	૧
,, નારાયણદાસ પરમાનંદ	,,	૧
જોશી માવજી વેલજી.	,,	૧
,, વેલજી ખટાઊ વમોટીવાળા....	,,	૧
ઠક્કર ભીમજી પરધાન.	,,	૧
શા. કરશનજી લખમીચંદ ખડાઇતા.	,,	૧
,, કૃષ્ણદાશ પીતાંબરદાસ.	,,	૧
ઠક્કર નરશી નારાયણ.	,,	૧
,, મુરજી કુંવરજી.	,,	૧
મેતા આણંદજી દેવજી.	,,	૧

ઠક્કર મુલજી નારાયણ.	મુંબઈ	૧
શા. ગોવિંદજી કાનજી સોરઠીયા	,,	૧
ક્ષત્રી ગોવિંદજી જાદવજી કપૂરવાળા.	,,	૧
શા. દામજી રામજી...	,,	૧
ઠક્કર નારાણદાસ મોરારજી.	,,	૧
શા. જેરાજ ખીમજી...	,,	૧
,, નેમચંદ વાલજી.	,,	૧
,, જુઠા જાદવજી.	,,	૧
ઠક્કર નથુ ભોજા.	,,	૧
શા. મંછારામ ઘેલાભાઈ.	,,	૧
ભટ ગોવર્ધન પ્રાણજીવન ગિરનારા.	,,	૧
ભાઈ ફાજલભાઈ જુંમાંભાઈ લાલજી.	,,	૧
બંદાલીભાઈ હાજીભાઈ લાલજી.	,,	૧
શા. મોતીરામ ઠાકોરદાસ.	,,	૧
ઠક્કર માધવજી ખટાઊ...	,,	૧
,, પ્રાગજી મુરારજી...	,,	૧
શા. ચુનીલાલ છગનલાલ કપડવંજવાળા... ...	,,	૧
ઠક્કર ગોવર્ધનદાસ રતનશી...	,,	૧
,, રાઘવજી ખીમજી...	,,	૧
,, ઓધવજી પુંજા....	,,	૧
શા. માણેકચંદ ગોવિંદજી	,,	૧
ઠક્કર ચુનીલાલ જેરામ.	,,	૧
,, કાનજી કેશવજી....	,,	૧
શેઠ હરગોવિંદ આણુંદજી ધોળેરાવાળા.	,,	૧

૯

ઠક્કર દામોદર હેમરાજ વાણુના દલાલ.	મુંબઈ	૧
,, ગોવિંદજી ગાંગજી...	,,	૧
,, ગોકુલદાસ શવજી.	,,	૧
શા. છોટાલાલ મુલચંદ.	,,	૧
,, જમુનાદાસ ગોકુલદાસ....	,,	૧
,, દેવીદાસ ઝીણાભાઇ.	,,	૧
,, કેશવજી કાલીદાસ...	,,	૧
જોશી ભીમજી સુંદરજી.	,,	૧
શોની જેઠા સુંદરજી...	,,	૧
શા. ગોવર્ધનદાસ નારાણદાસ.	,,	૧
ઠક્કર વનમાલી ઝવેર...	,,	૧
,, દામજી પુરસોત્તમ...	,,	૧
,, કેશવજી પ્રાગજી...	,,	૧
શા. ભાઈચંદ ઝવેર...	,,	૧
શા. માણકચંદ જીવરાજ.	,,	૧
ઠક્કર રણછોડદાસ રવજી.	,,	૧
ભાવસાર પ્રાગજીમાણા વલસાડવાળા.	,,	૧
,, જીવન કુરજી.	,,	૧
વ્યાશ માધવજી નથુ...	,,	૧
ભણુસાલી તુલશીદાસ ઊકેરડા જખૌવાળા. ...	,,	૧
ઠક્કર ધનજી ભાણજી...	,,	૧
રાજગોર રામજી કાનજી ગુંદીઆરીવાળા... ...	,,	૧
,, રામજી પદમસી ભદ્રેસરવાળા...	,,	૧
,, દામોદર અજરામર બીદડવાળા.	,,	૧

રાજગોર ચત્રભુજ દેવજી કચ્છ તેરાવાળા... ...	મુંબાઈ	૧
મોદી કેશવલાલ હરજીવનદાસ ભુમલીવાળા. ...	,,	૧
ઠક્કર નારાણદાસ નરસીદાસ સાપરવાળા. ...	,,	૧
પરી. નરશીદાસ ખેમચંદ.	,,	૧
જોશી દયાશંકર નાકાભાઇ ગિરિનારા	,,	૧
મીસ્ત્રી નારાણ ડોસા...	,,	૧
મુલતાની મેઘરાજ બલરામદાસ.	,,	૧
ઠક્કર સામજી દેવકરણ.	,,	૧
,, અખઇ આણદજી...	,,	૧
,, દયાલ ટોપણ.	,,	૧
,, ચાંપસી હરજી.	,,	૧
,, જેઠા કુંવરજી.	,,	૧
રાજેશ્રી સાવળીઆરામ રામજી.	,,	૧
ઠક્કર દેવચંદ ચત્રભુજ કોઠારી.	કોચીનબંદર	૨
,, દેવજી ભીમજી.	,,	૧
જોશી પરભુજી પ્રાગજી.	,,	૧
શા. પુરશોત્તમ ખીમજી.	,,	૧
ઠક્કર જાધવજી પ્રાગજી.	અલપઇબંદર	૧૦
,, વસનજી પ્રાગજી...	,,	૫
ઠક્કર શેઠજી જીવણદાસ દ્વારકાદાસ કચ્છઅંજાર	વાંગોરલાબંદર	૫
જોશી ધરમસી ગોપાલજી કચ્છતેરાવાળા.... ...	,,	૫
રાજેશ્રી નારાયણ જયરામ ભંડગે...	,,	૧
ઠક્કર મુરારજી ટોપણ કચ્છ લઠેરીવાળા.	,,	૧
,, ધનજી લવજી હસ્તે. નંદજી લવજી એડવાળા....	,,	૧

ઠક્કર ખીમજી સામજી કચ્છ કાઠરાવાળા....	વી[illegible]	૧
,, પ્રાગજી વલ્લભજી જોધપુરવાળા...		૧
,, વલ્લભદાસ લાલજી કચ્છ અંજારવાળા... ...	,,	૧
,, ખીમજી ગોવિંદજી...	,,	૧
ઠક્કર ખટાઊ વિદ્યમાન ખીમજી.	કચ્છમુંદ્રા	૧
,, જમુનાદાસ વિદ્યમાન ખીમજી...	,,	૧
,, સામજી લક્ષ્મિદાસ.	,,	૧
રા. રાજેશ્રી જીવનદાસ જેઠા ગિરિનારા	,,	૧
ઠકર મનજી ગોવિંદજી...	,,	૧
,, નારાયણદાસ પુરશોત્તમદાસ.	,,	૧
શા. પ્રેમચંદ જીવન...	કરાંચી.	૧
,, ગોવર્ધનદાસ જમનાદાસ....	ચાચન.	૧
ઠક્કર સુંદરદાસ વસનજી.	મુંબઈ.	૧
,, ગુગલી બ્રાહ્મણ કૃષ્ણજી સુંદરજી...	નાસક.	૧
ગિરિનારા જોશી લાલજી ચત્રભુજ...	,,	૧
ઠક્કર રગુનાથ પુરશોત્તમ બુકસેલર...	મુંબઇ.	૧૦
,, ઠાકરશી હીરજી.	,,	૧
,, માધવજી કાનજી.	,,	૧
શા. પુરશોત્તમ ગેવર્ધન.	,,	૧

આ પુસ્તક નીચે લખેલા ઠેકાણેથી મળશે.

મુંબઈ—કાલકાદેવી શેઠ પંડિત જેષ્ઠારામ મુકુંદજીની દુકાનેથી.
,, ગણેશવાડી નાકે, બુકસેલર બાલકૃષ્ણ લક્ષ્મણ પાસેથી.
,, ગુલાલવાડી નાકે ,, કાલીદાસ પાનાચંદ પાસેથી.
,, ગણેશવાડી નાકે ,, ગણપત સખારામ પાસેથી.
,, બંદર ઉપરે ,, પ્રાગજી વસનજી પાસેથી.
,, ,, ,, રૂગનાથ પુરશોત્તમ પાસેથી.
,, કોટ ,, શા. જીવણદાસ રૂગનાથજી પા.
કચ્છમાંડવી—બુકસેલર દ્વિવેદી જીવરામ વી. હરીશંકર પાસેથી.
,, ,, સાધુ પુરૂશોત્તમ દેવીદાસ પાસેથી.
વીંગોરલા—જોશી ધરમશી ગોપાળજી પાંસેથી.
કોચીન—ઠક્કર દેવચંદ ચત્રભુજ પાસેથી.
અલપઈ—,, જાદવજી પ્રાગજી પાસેથી.

નીચેનાં પુસ્તકો મારા પાસેથી મળશે.

	રૂ.	આ.	પૈ.
દીનતા આશ્રયનાં પદસંગ્રહ.	૦	૬	૦
ગોવિંદસ્વામીનાં કીર્ત્તન...	૧	૦	૦
અષ્ટાક્ષરની ટીકા...	૦	૪	૦
રાસલીલા ભાગ પેહેલો....	૦	૧૨	૦

મુંબઇ, ભુલેશ્વરબજાર, પત્રાવળીની દુકાને.

રેવાશંકર વેલજી જાની,
રાસલીલા ગ્રંથ પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.